

STARTNOTA Horecabeleid DEVENTER

28 december 2004

Hoofdstukindeling

1. Inleiding	2
2. Marktverkenning: positie en perspectief	3
2.1. aanbodstructuur	3
2.2. draagvlak en vraagstructuur	6
2.3. raming economisch functioneren, marktruimte	8
2.4. ontwikkelingen en trends	9
2.5. expertmeeting, mening van betrokkenen	11
2.6. de relatie van horeca met wonen in Deventer	14
2.7. voor horeca relevante plannen in Deventer	15
2.8. perspectief voor nieuwe horeca in Deventer	16
2.9. deelconclusie	18
3. Visie: ruimtelijke en economische ontwikkeling	19
3.1. samenvatting van dit hoofdstuk	19
3.2. ontwikkeling horeca in binnenstad	21
3.3. horeca in de woonwijken en perifeer	28
3.4. horeca in de dorpen	31
3.5. deelconclusie	33
4. Beleid: naar geïntegreerd horecabeleid	34
4.1. doel en uitgangspunten geïntegreerd beleid	34
4.2. vigerend horecabeleid en vraag om actualisatie	35
4.3. ruimtelijk beleid	37
4.4. economisch beleid	39
4.5. milieubeleid	41
4.6. openbare orde en veiligheid	44
4.7. organisatie, communicatie en coördinatie	47
5. Conclusie, aanbevelingen en actiepunten	50
5.1. Inleiding	50
5.2. Onderzoek: marktverkenning en expertmeeting	50
5.3. Visie: ontwikkelingskader horeca Deventer	51
5.4. Beleid: naar geïntegreerd horecabeleid	52
5.5. Instellen Horeca Overleg Platform en werkgroepen	54
5.6. Actiepunten voor korte en middellange termijn	54
5.7. Tot slot	56
BIJLAGEN	57

B@S

CONSULTANTS

voor
onderzoek
ontwikkeling
organisatie
van
winkels
horeca
vermaak

Albrecht Thaelaan 69
3571 EH Utrecht

tel: 030-2730411
mobiel: 06-24264814
fax: 030-2730495

info@basconsultants.nl
www.basconsultants.nl

KvK Utrecht 30156577
Postbank 8407154
BTW nr. NL00087160997B01

1. INLEIDING

De gemeente Deventer werkt aan een leefbare en attractieve stad. In die stad moeten inwoners, bezoekers en ondernemers zich thuis voelen. Om dit voor elkaar te krijgen, wil Deventer beschikken over een gevarieerd en goed functionerend voorzieningenaanbod. Binnen dat voorzieningenaanbod speelt de horeca een belangrijke rol.

Het huidige horecabeleid van de gemeente Deventer dateert uit 1986 en is aangevuld in 1993. Om dit beleid te actualiseren en waar nodig te herzien is besloten tot een beleidsherziening volgens een stappenplan. Als eerste stap en als basis van horecabeleid is inzicht in de markt nodig.

B@S Consultants is gevraagd een onderzoek (marktverkenning en expertmeeting) uit te voeren naar de ruimtelijk-economische ontwikkelingsmogelijkheden van de horeca in Deventer, inclusief beleidsadvies voor het opstellen van een nieuw horecabeleidsplan.

In hoofdstuk 2 worden de resultaten van de marktverkenning horeca beschreven en de in de expertmeeting geformuleerde visies/meningen. De marktverkenning en expertmeeting vormen de basis voor de in hoofdstuk 3 opgestelde ontwikkelingsvisie voor de horeca in Deventer. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de voor het ruimtelijk-economisch functioneren van de horeca relevante elementen van geïntegreerd horecabeleid, inclusief een beleidsadvies hoe de ontwikkeling van de horeca in Deventer kan worden uitgewerkt in een horecabeleidsplan.

De resultaten van het onderzoek, ontwikkelingsvisie en beleidsadvies zijn besproken in een ambtelijke werkgroep, met vertegenwoordigers van diverse in het horecabeleid betrokken gemeentelijke afdelingen: juridische zaken, economische zaken, ruimtelijke ordening, milieu en communicatie.

Met dit onderzoek, de visievorming en resulterend beleidsadvies wordt een stap gezet in de ontwikkeling van een geïntegreerd horecabeleid in de gemeente Deventer waarvan de centrale doelstelling zou kunnen zijn:

'Het bevorderen van een zodanige ontwikkeling van de horeca in Deventer dat deze de ruimtelijke, economische en functionele aantrekkingskracht en kwaliteit van de (binnen)stad versterkt'

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

2. MARKTVERKENNING: Positie & Perspectief

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek op rij gezet. Waar nodig wordt gerefereerd aan hetgeen door deelnemers is gesteld tijdens de expertmeeting.

2.1. Aanbodstructuur

2.1.1. Omvang, samenstelling en ontwikkeling Deventer

Verwijzend naar de bijlagen met het volledige overzicht van de horeca in de periode 1994-2004 ontwikkelde de horeca zich als volgt:

Totaal m2 vloer-oppervlak 1994-2004	1994		1999		2004	
Drankensector	83	13.766 m2	91	15.755 m2	96	17.339 m2
Fastfoodsector	63	3.184 m2	64	3.303 m2	61	3.344 m2
Restaurantsector	38	5.390 m2	44	5.964 m2	49	7.545 m2
Hotelsector	5	1.385 m2 135 kamers	5	1.216 m2 140 kamers	7	1.081 m2 168 kamers
Totaal horeca	190	23.725 m2	205	26.238 m2	217	29.309 m2
exclusief gecaterde bedrijfsrestaurants	11	nvt	18	nvt	28	nvt

Vastgesteld kan worden dat het aantal horecabedrijven in de afgelopen 10 jaar is toegenomen (met in totaal ongeveer 15%) tot 217 bij het Bedrijfschap ingeschreven horecabedrijven op dit moment. Deze relatief sterke groei in het aantal bedrijven is gepaard gegaan met een vergelijkbare toename van het verkoopoppervlak, met bijna 6.000 m2 (plus 24%) tot op dit moment bijna 30.000 m2.

De gesignaleerde groei speelde zich voornamelijk af in de drankensector (+15% bedrijven en +25% m2 vvo) en in de restaurantsector (+ 30% bedrijven en + 40% m2 vvo). De fastfoodsector was in de afgelopen 10 jaar in aantallen bedrijven en verkoopoppervlak stabiel. De hotelsector nam met 2 bedrijven en in totaal ca. 30 kamers in omvang beperkt toe, waarbij het oppervlak voor eten/drinken overigens kleiner werd.

Conform de landelijke trend zijn er in Deventer in de loop der tijd ook meer gecaterde bedrijfsrestaurants en partycaterers bijgekomen. Deze cateringbedrijven worden verder niet in deze analyse betrokken.

2.1.2. Spreiding van het aanbod

Uit de gegevens van het Bedrijfschap Horeca, aangevuld met andere informatie en observatie ter plekke blijkt 60% van de horecabedrijven gevestigd in de binnenstad, 30% in de wijken en 10% in de dorpen.

Aantal bedrijven	gebied			
sector	1 binnenstad	2 wijken	3 dorpen	Eindtotaal
drankensector	61	30	9	100
fastfoodsector	31	30	3	64
hotelsector	5	1		6
restaurantsector	32	12	8	52
Eindtotaal	129 (58%)	73 (33%)	20 (9%)	222 100%

M2 verkoopvloeroppervlak	gebied			
sector	1 binnenstad	2 wijken	3 dorpen	Eindtotaal
drankensector	8345	6176	2910	17431
fastfoodsector	1903	1316	229	3448
hotelsector	405	676		1081
restaurantsector	4326	1429	1600	7355
	14979	9597	4739	29 315

De zaken in de binnenstad zijn gemiddeld wat kleiner dan elders in de stad zodat van het totale m2 verkoopvloeroppervlak ongeveer 50% in de binnenstad is gesitueerd. In de dorpen gaat het om relatief grote zaken (dorpsvoorzieningen, ontmoetingscentra met zalenruimte). In de wijken is sprake van een relatief groot aanbod in de drankensector en in de fastfoodsector. Hier tellen we relatief weinig restaurants, en die er zijn blijken vooral chinese restaurants, pizzeria's e.d. te zijn.

2.1.3. Aanbod vergeleken met 'gemiddelden' elders in Nederland

In onderstaand overzicht is het aanbod per 10.000 inwoners in Deventer vergeleken met het gemiddelde in vergelijkbare Nederlandse gemeenten.

Gemiddeld aanbod per 10.000 inwoners in	Dranken-sector	Fastfood-sector	Restaurant sector	Hotel-sector	Totaal Horeca
Gemeente Deventer 89.250 inwoners	10,8	6,8	5,5	0,7	27,5
Gemeenten met meer dan 150.000 inw.	12,6	7,1	6,9	1,3	32,5
Gemeenten met 100.000 - 150.000 inw.	10,2	6,4	6,1	1,0	28,3
Gemeenten met 75.000 - 100.000 inw.	10,9	6,7	5,6	0,8	27,3
Gemeenten met 50.000 - 75.000 inw.	9,2	5,6	5,2	1,0	24,3
Gemeenten met minder dan 50.000 inw	11,9	5,0	6,4	2,9	27,5
Nederland	11,5	6,0	6,4	1,7	28,5

Deventer (bijna 90.000 inwoners) is een middenmoter als het aanbod per 10.000 inwoners wordt vergeleken met het aanbod in 'Nederland totaal' en het aanbod in 'andere Nederlandse plaatsen met 75.000 tot 150.000 inwoners'.

2.1.4. Andere opvallende zaken in het horecaaanbod

Naast de omvang, samenstelling en spreiding van het aanbod zoals hierboven op hoofdlijnen beschreven vallen een aantal zaken op:

- Deventer heeft maar 1 discotheek: een kleine Luxor op de Brink. Daarnaast is er een grote discotheek in Bathmen met een regionaal verzorgingsgebied.
- Van de café/bars zitten er 45 in de binnenstad en 10 in de wijken; Van de snackbars zitten er 23 in de wijken en 11 in de binnenstad.
- Exploitatiedatum: de bedrijven in Deventer zijn relatief jong
- Schaalvergroting: De gemiddelde bedrijven zijn klein
- Horecapanden: in de binnenstad zit de horeca in oude panden
- Terrassen: de horeca aan de Brink heeft in alle gevallen de beschikking over een terras. Elders in de stad (in het winkelgebied en in de woonstraten) is dat meestal niet het geval.
- Filialisering: eerste tekenen van filialisering en ketenvorming in Deventer in met name in winkelondersteunende horeca
- Veel horeca is gevestigd op de begane grond met magazijn in de kelder, achter in het pand, of in de tuin. De bovenetages staan leeg of worden bewoond. In een enkel geval is er sprake van horeca op verdieping of in de kelder.

2.1.4. Werkgelegenheid horeca

Economisch gezien is de horeca niet alleen een belangrijke trekker. De horecasector is ook een belangrijke werkgever in Deventer, voor in totaal ca. 1.270 mensen (in 2003), waarvan ongeveer 60% full-time.

Aantal vestigingen en werkzame personen in Deventer naar sectie, mei 2003 ¹		aantal	Aantal werkzame personen		
sectie	vestigingen	Vest.	fulltime	parttime	totaal
A en X	Landbouw, jacht en bosbouw en CBS landbouwtelling ²	329	947	499	1446
D	Industrie	225	7810	173	7983
E	Productie elektriciteit, aardgas en warm water	2	114	0	114
F	Bouwnijverheid	219	2158	29	2187
G	Reparatie van consumentenart. en handel	1081	5869	1484	7353
H	Horeca	205	798	473	1271
I	Vervoer, opslag en communicatie	101	1525	226	1751
J	Financiële instellingen	91	815	21	836
K	Verhuur/handel onroerend- en roerend goed en dienstverlening	939	5968	814	6782
L	Openbaar bestuur, overheidsdiensten, verplichte sociale verzekeringen	21	1708	8	1716
M	Onderwijs	107	2797	288	3085
N	Gezondheids- en welzijnszorg	228	6933	975	7908
O	Milieudienstverlening, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	394	1661	234	1895
	TOTAAL	3942	39103	5224	44327

¹ Door een kwaliteitsslag die het B.I.R.O. heeft verricht zijn deze cijfers niet meer te vergelijken met cijfers voor 2001.

² Cijfers CBS landbouwtelling dateren van mei 2002.

Bron: Bedrijven- en Instellingen Register Overijssel (B.I.R.O.) en C.B.S. (Landbouwtelling)

2.2. Draagvlak en vraagstructuur

Deventer is een stad met ambities op het gebied van wonen, werken, winkels, toerisme/recreatie etc. Elk van die functies levert een eigen bijdrage in het draagvlak en de vraag naar horeca.

Wonen

- Deventer telt ongeveer 89.250 inwoners, en is daarmee de 30^e gemeente van Nederland.
- Door lichte groei van de bevolking neemt het draagvlak voor horecavoorzieningen licht toe.
- De samenstelling van de bevolking wijzigt. De voor de horeca in de binnenstad belangrijke leeftijdsgroep 15 tot en met 29 jaar neemt af. Dit is een ongunstige ontwikkeling voor de uitgaanshoreca (cafés). De leeftijdsgroep 30 tot en met 64 jaar neemt echter toe, wat een gunstige ontwikkeling is voor vooral de maaltijdverstrekkende horeca.

Werken

- Deventer biedt veel werkgelegenheid (zie ook par. 2.1.4), voor een belangrijk deel in de binnenstad, maar ook daarbuiten: o.a. in grote advieskantoren en op bedrijventerreinen. Die bedrijven beschikken in het algemeen over eigen horecafaciliteiten (kantine, contractcatering). Het gebruik van Deventer horeca hangt naast de locatie en eventuele eigen catering ook sterk af van de mate van (inter)nationale contacten en de behoefte aan zakelijk overleg buiten de eigen zaak.
- Werknemers werkzaam in de binnenstad van Deventer zijn goed voor horecabestedingen, terwijl voor zakelijke contacten en afspraken ook diverse mogelijkheden in de stad zijn.

Winkels

- Deventer heeft een belangrijke regionale winkelfunctie, voor ca. 200.000 mensen. Het behouden en waar mogelijk versterken van die positie staat centraal in het gemeentelijk detailhandelsbeleid en het beleid voor de binnenstad.
- Horeca geeft een toegevoegde waarde aan Deventer als regionale winkelstad, en profiteert tegelijkertijd van het winkelende publiek. Horeca fungeert als 'rustpunt' tijdens het winkelen en leidt tot een hogere gemiddelde besteding, in zowel winkels als in de horeca.
- Het is noodzakelijk dat het type horeca en vestigingslocatie(s) zijn afgestemd op de vraag van het winkelend publiek.

Toerisme

- Deventer wordt jaarlijks door ongeveer 900.000 dagtoeristen (mensen van buiten de gemeente) bezocht, die gemiddeld 2 keer komen er dus samen 1,8 miljoen bezoeken opleveren. Gemiddeld wordt ongeveer € 36,00 per bezoeker, waarvan bijna € 15,00 terecht komt in de Deventer horeca. Dat is op jaarbasis in totaal ca. € 26 miljoen. Daarnaast besteden verblijftoeristen ook nog eens ca. 4 miljoen aan verblijf en eten/drinken. De horeca ondervindt dus een

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

grote spin-off van (binnen)stedelijke toeristische voorzieningen, en is omgekeerd een belangrijk onderdeel van de toeristische aantrekkelijkheid van de stad,

- De historische stad aan de IJssel, enkele nationaal bekende evenementen zijn de belangrijkste 'dragers' van het Deventer toerisme. Uitgaan en winkelen hebben vooral een regionale toeristisch/recreatieve functie.
- De horeca is via allerlei verbanden al nauw betrokken bij de ontwikkeling van Deventer als toeristisch-recreatief product, waarbij het (beter) afstemmen van het horecaproduct op de vraag van toeristen een centrale opgave blijft, ook in organisatorische en beleidsmatige zin.

Cultuur

- Naast het algemeen toeristisch karakter heeft Deventer ook een culturele uitgaansfunctie, met o.a. theaters, musea en bioscopen. Dit culturaanbod is weliswaar in hoge mate in de binnenstad gevestigd, maar –in de toekomst- ook op randcentrumlocaties en perifeer.
- Net als het diverse culturele aanbod vraagt Deventer als cultuurstad om een divers horeca-aanbod, waarbij zowel dag-, als avondhoreca bij past.

Studenten, allochtonen en andere bijzondere doelgroepen

- Deventer heeft een –kleine- hogeschool studentenpopulatie. Alhoewel een groot deel daarvan thuis woont heeft dit toch enige impact op het horeca-aanbod, dat zich voor een –klein- gedeelte afstemt op de wensen van deze doelgroep.
- Allochtonen zijn (nog) geen echte horecabezoekers, maar vragen wel steeds vaker ruimten in horeca voor eigen feesten en partijen e.d., terwijl de vraag naar allochtone horeca (shoarmazaken, exotische maaltijden e.d.) ook vanuit allochtone hoek toeneemt.
- 'Ouderen' zijn de sterkst groeiende doelgroep, en zijn zeer interessant voor (nieuwe) horeca.

Alhoewel er verschillen bestaan tussen consumenten is de consument volgens ondernemers in de binnenstad in het algemeen redelijk tevreden over het horeca-aanbod in het centrum van Deventer. Daarbij worden kanttekeningen gemaakt als het gaat om de wat oudere doelgroepen die zich overdag goed bediend weten, maar zich 's avonds om verschillende redenen (geen passend aanbod en onveilige gevoelens) niet laten zien.

Algemeen gesteld blijkt de feitelijke horecakeuze die men maakt, vooral af te hangen van het moment op de dag en aan de specifieke behoefte die men op dat moment heeft:

- combinatiebezoek (horeca met winkelen, werken of vermaak)
- ontmoeting met onbekenden (uitgaan, nieuwe mensen ontmoeten)
- ontmoeting met bekenden (zakelijke afspraken, vrienden en familie: overdag en 's avonds)
- convenience (traiteur/fastfood)

2.3. Raming Economisch Functioneren, marktruimte

Gebruikmakend van de 'gemiddelden' in Nederland (zie omzetgegevens en aanbodgegevens van het Bedrijfschap Horeca) wordt de in Deventer gerealiseerde totaalomzet geraamd op € 52,5 miljoen (inclusief BTW).

Gemiddelden NEDERLAND	gebied		
Sector	Omzet incl BTW (x 1 miljard)	Aantal m2 vvo (x 1 miljoen)	Omzet incl BTW per m2 vvo
Drankensector	3,3	3,4	960,-
Fastfoodsector	2,4	0,6	4.000,-
Restaurantsector	4,0	1,6	2.500,-
Hotelsector	3,0	0,9	3.500,-
Eindtotaal	12,7	6,5	1.950,-

Raming DEVENTER	gebied		
sector	aantal m2 vvo	Omzet per m2 vvo	Omzet incl BTW (x 1 miljoen)
drankensector	17.339	960,-	16,6
fastfoodsector	3.344	4.000,-	13,4
restaurantsector	7.545	2.500,-	18,7
hotelsector	1.081	3.500,-	3,8
Eindtotaal	29.309		52,5

Volgens de andere hiervoor beschreven bronnen komt van dit bedrag:

- 26 miljoen op naam van de ca. 900.000 dagtoeristen
- 4 miljoen wordt door verblijfstoeristen besteed aan eten en drinken
- 22,5 miljoen maximaal van de inwoners van Deventer zelf. Dat wil zeggen dat per inwoner ongeveer 250 euro in de eigen horeca wordt besteed, dat is een binding van ongeveer 35% van de totale horecabesteding per persoon (volgens CBS 2003 in totaal 12,2 miljard besteding in de horeca door 16,2 miljoen Nederlanders = gemiddeld € 750,- per inwoner per jaar).

Raming DEVENTER	2004	2010 (min)	2010 (max)
Inwonertal	89.250	95.000	95.000
Besteding per hoofd	750,-	750,-	750,-
Gebonden in Deventer	35%	40%	45%
Totaal gebonden omzet	23,5 miljoen	28,5 miljoen	32,0 miljoen
Toevloeiing absoluut	30,0 miljoen	36,0 miljoen	39,0 miljoen
Eindtotaal	53,5 miljoen	64,5 miljoen	71,0 miljoen

Uitgaande van verwachtingen ten aanzien van groei van het inwonertal en een hogere binding op het 'eigen' horecaaanbod zal bij een gelijke besteding per persoon (in euros 2004) een groei van de totaalomzet mogelijk zijn tot ongeveer 64,5 tot 71,5 miljoen. Dat komt neer op een economisch haalbaar horecaaanbod van ongeveer 33.000 – 36.500 m2 verkoopoppervlak, dat wil zeggen 4.000 m2 tot 7.500 m2 meer dan nu.

Opgemerkt wordt dat vanaf 2005 ook de horeca in Bathmen onderdeel van het aanbod is. Dit is in bijgaande rekenexercitie nog niet meegenomen.

2.4. Ontwikkelingen en trends

Als het gaat om de specifieke invulling van de hierboven geraamde economische marktruimte dan zijn er nog veel onzekerheden. Vast staat dat de horecasector er in de toekomst duidelijk anders uitziet dan op dit moment, ook in Deventer. Daarbij spelen ontwikkelingen die, zeker in een publiekverzorgende sector als de horeca, sterk worden bepaald door consumentenvertrouwen en consumentenbestedingen.

2.4.1. Landelijke ontwikkelingen en trends in de horeca

De huidige economische recessie heeft de afgelopen jaren duidelijke effecten op het economisch functioneren van de horeca gehad en zal in de komende jaren leiden tot een 'shake-out' van de minder sterke broeders en zusters. Dit is een normaal economisch proces dat resulteert in een innovatieve, goed geoutilleerde en sterke sector die klaar is als het economisch herstel zich weer aandient en de consumentenbestedingen in de horeca weer aantrekt.

Voor een goed overzicht van trends kan worden verwezen naar de sites van het Bedrijfschap Horeca en Horeca Nederland. Samengevat wijst men o.a. op de volgende ontwikkelingen:

- ⇒ Consumentenbestedingen in de horeca in de afgelopen jaren toegenomen, maar nu sterk onder druk. Bedrijven moeten in toenemende mate marketinginspanningen leveren, en concepten aanpassen waarbij de beleving als attractie voor de bezoeker een belangrijke rol speelt.
- ⇒ Met name kleinere bedrijven staan onder druk, zeker ook als ze in het kader van benodigde vernieuwing geen financiële middelen hebben of fysieke ruimte om te moderniseren en uit te breiden. Op termijn zal (een groot) deel van hen van het toneel verdwijnen.
- ⇒ Een (forse) groei valt nog te verwachten in de seniorenmarkt. Goede service en voorzieningen zijn belangrijk voor deze groep.
- ⇒ Kansen voor groei zit er ook nog bij allochtonen, toenemend aantal éénpersoonshuishoudens, toename buitenshuis eten en door de introductie van belevenissen,
- ⇒ De hotelbranche is het meest conjunctuurgevoelig en zal als eerste de klappen opvangen en als eerste uit het dal opklimmen
- ⇒ Restaurants zullen in aantallen toenemen, waardoor in een nu krimpende markt de resultaten afnemen en een tweedeling valt te verwachten tussen een groeiende groep goedkopere en stabiele groep luxere restaurants
- ⇒ De traditionele cafetaria's zullen in aantallen afnemen en omzet verliezen aan nieuwe branchevreemde aanbieders van innovatieve gemakspakketten en zullen daarop antwoord moeten formuleren
- ⇒ Cafés vallen uiteen in de traditionele dorpscafés en biljartcafés die in aantal zullen afnemen, en modernere vormen van grand cafés, en swing cafés en landen en themacafés in (binnen)steden die het onder voorwaarde van constante vernieuwing redelijk blijven doen.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

2.4.2. Verdergaande integratie van horeca, winkels en vermaak

Deze meer algemene constatering van Bedrijfschap en Koninklijk Horeca Nederland verdienen een verscherping. Zo wordt algemeen geconstateerd dat de horecasector steeds professioneler en zakelijker wordt. Als resultaat daarvan worden schaalvergroting en ketenvorming voor bijna alle sectoren steeds belangrijker. Ondanks de huidige malaise zal de horeca naar wij denken sterker uit de economische dip te voorschijn komen dan nu misschien verwacht. Wel zal een geheel andere horeca ontstaan. De relatie van de horeca met winkels, vermaak en andere functies is sterk, en zal de komende jaren in kracht verder toenemen. Sector- en branchevervaging, schaalvergroting en filialisering zijn trefwoorden als het gaat om de toekomst van de sector. Naast het traditionele MKB zal het grootwinkelbedrijf nadrukkelijker haar positie in (winkelsteunende) horeca in de binnenstad en in grote geïntegreerde projecten opeisen.

De discussie van sectorvervaging (als winkels, horeca en vermaak samenvloeien) en branchevervaging (als binnen de sector branches samenvloeien, bijvoorbeeld eten-drinken-dansen-slapen in één totaalconcept) vereist grote aandacht. De verdergaande integratie van functies (horeca in winkels en steeds vaker ook detailhandel in horeca) en het toetreden van nieuwe aanbieders uit geheel nieuwe hoeken (voedingsindustrie, detailhandel, vrijetijdsindustrie, media e.d.). Voorbeeld is KBB/Vendex dat zich in enkele jaren heeft ontpopt tot een zeer belangrijke en vernieuwende horecapartij (La Place), terwijl Douwe Egberts (DE winkels), Unilever (Bertolli), Honig (Suppa) en andere fabrikanten zijn begonnen met de introductie van eigen formules in de belangrijkste winkelstraten. Ook in het buitengebied (uitgaan bij de boer) is de horecamarkt sterk in beweging, en staat de bestaande meer 'traditionele' horeca onder druk.

Naast het geweld van de (inter)nationale giganten zal er uiteindelijk ook plek zijn en blijven voor de kleinere horecaondernemer die met een gespecialiseerd product en service specifieke doelgroepen weet aan te spreken. Die horecaondernemer zal -om te overleven- wel regelmatig zijn marktvisie en marketingplan moeten toetsen, en zo nodig moeten bijstellen. Vernieuwing wordt noodzaak, stilstand de ondergang. Minder actieve ondernemers of mensen zonder visie of financiën om te moderniseren zullen uiteindelijk moeten afhaken.

Eén en ander vertaald zich dus in nieuwe bedrijfsconcepten die steeds vaker zullen afwijken van de gangbare 'traditionele' horeca waar het eten, of het drinken, of het dansen of het slapen centraal staat.

Naast bovenstaande zaken spelen in de verdere ontwikkeling van bestaande horeca ook direct herkenbare zaken een rol, bijvoorbeeld:

- Terrassen, om de exploitatie te verbeteren en de aantrekkelijkheid van het horecaterras 'winterhard' te maken is er veel behoefte aan winterterrassen (zie ook ruimtelijk beleid).
- Verkeersbeleid: taxistandplaatsen, openingstijden parkeergarages

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

2.5. Expertmeeting, meningen van betrokkenen

Op 15 oktober 2004 is door middel van een expertmeeting de mening en visie gepeild van verschillende in de ontwikkeling van horeca betrokken partijen. Op die expertmeeting waren vertegenwoordigers van de horeca (KHN afdeling Deventer), bewoners uit de binnenstad, brouwerijen, vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel en het toeristisch/recreatief bedrijfsleven (VVV), MKB Deventer, binnenstadsmanagement, politie etc. aanwezig. Verwijzend naar het separaat verschenen "Verslag Expertmeeting Horeca Deventer", worden hieronder de belangrijkste meningen en conclusies samengevat.

In zijn welkomstwoord schetste de burgemeester dat er al enige tijd door de horeca wordt aangedrongen op een herziening van het huidige horecabeleid (van 1986 aangevuld in 1993). Voor die actualisatie is in 2001 een startnotitie horecabeleid opgesteld, en is op 25 mei 2004 in bestuurlijk ambtelijk overleg besloten te starten met beleidsherziening volgens een stappenplan. De actualisatie en uitwerking van het nieuwe beleid wil de gemeente goed onderbouwen. De gemeente ziet de horeca als een belangrijke functie en ondernemers als gesprekspartner. Ook de belangen van bewoners en gebruikers en woon- en leefklimaat is belangrijk. Voor de middellange termijn moet worden nagegaan hoe de horeca er over 10 jaar uit zal zien, en wat er nodig is om de gewenste ontwikkeling van horeca en balans tussen horeca en woon/leefklimaat mogelijk te maken (dit hangt samen met de complexe regelgeving). De gemeente beseft dat de belangen nogal tegengesteld kunnen zijn. De meningen worden gepeild en daar wordt rekening mee gehouden in de uiteindelijke keuzes die de gemeente zal maken.

De dagvoorzitter stelde vast dat de aanwezigen een gevarieerde groep vormen: inwoners, horecaondernemers en andere direct betrokkenen. Een groep met verschillende uitgangspunten, met uiteindelijk hetzelfde doel: verbeteren functioneren horeca, verminderen van overlast.

De deelnemers is gevraagd zich te introduceren en aan de hand van een meegenomen attribuut hun mening te geven over horeca in Deventer.

- De deelnemende bewoners refereren vooral (maar niet alleen) aan de door hun ervaren last van de horeca. Enkele bewoners verbeelden nadrukkelijk de positieve kanten (foto van lachende toeristen op de Brink) en zijn trots op hun binnenstad (meer verdraagzaamheid ten opzichte van elkaar en de diverse functies die de binnenstad maken is gewenst). Anderen verbeelden de ervaren last van horeca met een koptelefoon, met een kapotte fles/glasscherven, ambulance (i.v.m de verschillende voorvallen op de Brink), met een fles azijn en een goede dessertwijn (als symbool voor het oude horecabeleid en gewenste kwalitatief goede nieuwe horecabeleid), met een steen (die door de ruit is gegooid bij een bewoner, en staat voor de "vervuiling" door de horeca van de stad).

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

- Deelnemende horecaondernemers schetsen vooral het ontbreken van mogelijkheden, en hadden daarvoor onder andere volgende zaken meegenomen en/of verbeeld: een dwangbuis (om de klemmende situatie aan te geven), het rapport 'horeca gastheer van de samenleving' (uit 2003 waarin de ervaren knelpunten en de visie van horecaondernemers op de toekomst is opgesomd), een vergunning (als voorbeeld van vele benodigde vergunningen), een uithangbord (waarmee de bedrijven zich meer zouden kunnen profileren); een verlies- en winstrekening (om de huidige positie te tonen van veel horecaondernemers).
- Andere deelnemers verbeelden de horeca in Deventer als een cadeautje (met name de daghoreca voor het winkelende publiek), met een kopje koffie (als teken van gastvrijheid), de weekendbijlage van NRC (waarin Deventer niet zo positief beschreven is, inclusief negatieve opmerkingen over de horeca), een half vol glas (als symbool voor de samenwerking), overzicht buitenevenementen (als bewijs dat verschillende groepen samen evenementen kunnen realiseren), met een worst (huidige horeca is eenheidsworst) en een caleidoscoop (vanwege de vele verschillende facetten van horeca).

In het daarop volgende open gesprek worden de tegenstellingen over de effecten van horeca in met name de binnenstad duidelijk. Ondernemers en de meeste andere marktpartijen willen ruimere mogelijkheden voor de horeca, omdat de horeca gastvrijheid betekent en als zodanig bijdraagt in de kwaliteit en aantrekkingskracht van de (binnen)stad op de lokale en regionale bezoekers. Bewoners wijzen op de aanwezigheid van in hun ogen slechte horeca die zorgt voor vervuiling en niet (meer) te accepteren overlast. Gesteld wordt dat de gesignaleerde overlast van bezoekers niet alleen de horeca valt aan te rekenen. Het is een landelijk en maatschappelijk probleem. Gesteld wordt dat men met open vizier moet discussiëren en naar elkaar moet luisteren. Ingecalculeerd moet worden dat er in de binnenstad nu eenmaal meer overlast is dan buiten de binnenstad. Deventer signaleert dat ook en werkt op diverse fronten aan meer kwaliteit en minder (over)last, en dat zal ook in de horeca en het horecabeleid moeten gebeuren. Ondernemers onderschrijven dat er zwakke elementen zijn en te weinig diversiteit en onderschrijven het uitgangspunt van meer kwaliteit en minder overlast. Hier ligt een taak en verantwoordelijkheid voor zowel de gemeente als de ondernemers.

Als het gaat om de toekomst van de horeca in Deventer blijken er vele kansen en bedreigingen te zijn. Ondernemers zien vooral kansen voor aanvullende nieuwe vormen van horeca in de binnenstad (die qua maatvoering en doelgroep inspelen op en rekening houden met andere binnenstedelijke functies zoals winkels, toerisme/recreatie, werken en centrumbevolking), maar ook daarbuiten zoals in de Boreelkazerne en eventueel perifeer aansluitend op de Scheg en op bedrijventerrein (voor met name grootschaliger functies als grote discotheken, partycentra en themagerelateerde horeca die in de binnenstad zelf vanwege eisen t.a.v. fysieke ruimte, aanwezige andere functies of de te verwachten grote bezoekersstromen geen goede plek kunnen krijgen).

Overzicht sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen

Het onderstaande overzicht van sterke & zwakke punten en kansen & bedreigingen is door de deelnemers in de expertmeeting gegeven.

Sterk:

Daghoreca, bereidheid tot samenwerking, gastvrijheid, belangrijke werkgever, spreiding en openbare orde, keuze kroegen, terrassen, kleinschaligheid, (VVV- en horeca-) evenementen, sfeervolle monumentale locaties, pleinen, actieve locale branche-organisatie, breed lokaal netwerk, participatie diverse publiek-private gremia, diversiteit, het hebben van een horecaplein, bediening van de goede doelgroep (30+), opwaardering voor de stad, gasten in Deventer (winkelgebied) of evenementen een waardig begin of afscheid kunnen geven, door relatief klein bezoekersaantal buiten evenementen is een verzorgde horeca ontstaan met vechtersmentaliteit, bereidwilligheid om te ondernemen, groot aanbod, Hanzestad met veel toerisme, perfecte samenwerking met VVV, bereikbaarheid, veel op loopafstand, diversiteit, vervuilende horeca op de pleinen en niet in de straten, horeca is aantrekkelijk tot 23.00 uur.

Zwak:

Avond/nachthoreca, jongeren, hotelaccommodatie Binnenstad, één loket gemeente Deventer, accommodatie voor grote groepen top culinair, disco, te veel bruine café's, geen McDonalds, te weinig diversiteit, geen nieuwe concepten (niet trendy), concurrentiepositie omliggende steden, vergunningengebeuren, parkeergelegenheid, parkeerbeleid rondom het uitgaanscentrum (Brink), geen borreluur, ontbreken regiefunctie, < studenten, ontbreken danscafé's, weinig mogelijkheden (qua oppervlakte), weinig onderscheidende formules, kortzichtigheid van ondernemers m.b.t. lange termijn denken, nog niet complete aanbod, onderlinge samenwerking, weinig differentiatie horeca, slechte naam (asociaal/arbeidersstad), te weinig gericht op ouderen en jongeren met weinig inkomen (hangjongeren), imago (niet aantal) parkeerplekken, donkere Brink, bioscoop, te weinig restaurants, horeca trekt zich weinig aan van vervuiling van haarzelf en haar klanten, te veel slechte kwaliteit horeca die het toerisme niet ondersteunt maar tegenwerkt.

Kans:

Vitaal onderdeel toerisme/vrije tijd, verbetering binnenstad (om Boreel), sportzone (omgeving Scheg), evenementen, concurrentie, parkeergarage Sijzenbaan 24 uur, lounge/danscafé's, meer hotels, wel McDonalds, nieuwe GHB (zonder remmend sectorenbeleid, meer vergunningen), pleinen benoemen als horecaconcentratiegebieden, uitbreiding terrasfunctie naar overdekte winter-terrassen, betere parkeergelegenheid, parkeergarage Brink, uitbreiding buiten (muziek) evenementen, regionaal uitdragen, toprestaurant, grootschalige horeca, aanvullende concepten, moderne eetcafé's, meer activiteiten (voor de jeugd) op de Brink, meer bezoekers door meer publiciteit, samenwerking tussen ondernemers, duidelijk horecabeleid, meer vrijheid voor entertainment, ruimte voor extra optredens, extra charme terras, breder aanbod, versoepeling horecabeleid, Boreelkazerne incl. nieuwe bioscoop, meer vernieuwende horeca, deze bijeenkomst, richten op groepen tussen 35-65 jaar, richten op jongeren met weinig inkomen (hangjongeren), cameratoezicht, goede verlichting, (Kerst) verlichting, Cinestore-achtige setting, benutten IJsselfront.

Bedreiging:

Ad hoc beleid, geen ruimte voor uitbreiding/investeringen, geen samenwerking, totaal assortiment verschaald, huidige horecabeleid met remmend sectorenbeleid en conflicterende en tegengestelde regelgeving, milieu-eisen (geluid), paracommercie, wonen boven winkels, verplaatsing studierichtingen HBO naar Apeldoorn, te weinig studentenkamer-bewoners, horeca in zijn totaliteit, criminaliteit, bureaucratie, weinig mogelijkheden om je te kunnen profileren, het ontstaan van gebrek aan vertrouwen, een niet realistisch horecabeleid met ruimte voor gedoogbeleid, communicatie over activiteiten op/om het plein, verouderd horecabeleid, te weinig kennis van zaken binnen gemeentelijk beleid, geen centraal aanspreekpunt, bewoners in en om de Brink, bevolkingssamenstelling (% allochtonen t.o.v. autochtone vergrijzing), te veel overlast voor bewoners Binnenstad, minder publiek, te veel concentratie op de Brink.

Eén van de deelnemers vatte deze sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen voor Deventer samen als: meer horeca en minder overlast!

2.6. De relatie van horeca met wonen in Deventer

Naast de horecaconsument komt in de analyse van het draagvlak en de ontwikkelingsmogelijkheden van de horeca altijd ook de woonconsument aan de orde. In deze doet zich een verschil voor tussen de mening van de bevolking als horecaconsument en als woonconsument. De mening van bewoners van binnensteden over de horecaontwikkeling in hun woonomgeving is van belang in het bepalen van het toekomstig beleid.

De bewoners van binnensteden zijn zich in het algemeen bewust van de voordelen en nadelen van het wonen in een binnenstad. Men heeft er voor gekozen of mee leren leven. Uiteraard houdt men de leefbaarheid en mogelijke aantasting van de woonomgeving in de gaten. In het geval van horecaontwikkeling hecht men aan duidelijke afspraken en aan handhaving van het gestelde in bestemmingsplannen en andere regels. Tegen eventuele wijziging van functies en bestemmingen die (wellicht) tot overlast leiden wordt (op voorhand) bezwaar gemaakt. Met name de gang van zaken rondom horeca (en zeker bij de zwaardere categorieën) wordt nauwlettend in het oog gehouden.

Ook in Deventer wordt door de binnenstadsbewoners regelmatig en ook in de expertmeeting nadrukkelijk gewezen op de door hun ervaren (over)last (zie daarvoor ook het verslag van de expertmeeting). In de expertmeeting bleek dat ook de bewoners van de binnenstad van Deventer een haat-liefde verhouding met de horeca hebben die in deze relatie kan worden beschouwd als een NIMA (Niet In Mijn Achtertuin). Aan de ene kant kan men niet zonder (iedereen gebruikt op enig moment wel een bepaalde vorm van horeca) en wordt het belang van deze sector voor de aantrekkelijkheid van de stad als woonstad ook onderschreven. Aan de andere kant wordt er wel enige afstand geeist tot de 'eigen' woning waar rust gegarandeerd moet zijn.

De discussie over de horeca en het wonen staat ook in Deventer vooral in het teken van (over)last, met name van geluid en bezoekers op de openbare weg tijdens de nachtelijke uren. Een enkele 'slechte' zaak verstoort de rust en het woonklimaat en beïnvloedt zo de discussie.

Gegeven de discussie is het noodzakelijk dat de gemeente de bewoners van de binnenstad nadrukkelijk betreft bij het opstellen van horecabeleid en nieuwe bestemmingsplannen, en zeker op het punt van de horeca bijzondere aandacht geeft aan de mogelijke verdere ontwikkeling van horeca in straten waar ook wordt gewoond, c.q. de woonfunctie wordt gestimuleerd. Goed afgewogen en gecommuniceerd biedt de Brink (als daarvoor aan te wijzen horecaconcentratiegebied) voor de zwaardere categorieën uitgaanshoreca aanknopingspunten, terwijl in andere voor horecaontwikkeling in aanmerking komende gebieden en straten waar ook wordt gewoond (zoals in de Overstraten) lichtere horecatypen (kleinschaliger eetcafés en restaurants) de voorkeur genieten.

2.7. Voor horeca relevante plannen in Deventer

De ambitie van Deventer is "centrumstad" te blijven voor ongeveer 200.000 mensen. Deventer wil ook in de toekomst een aantrekkelijk doel te zijn als het gaat om het bezoeken van een stad in eigen land, waarbij gezellig winkelen alsmede cultuur en historie centraal staan. Horeca in de binnenstad speelt in die ambitie een belangrijke rol.

Plannen binnenstad Deventer

Verwijzend naar de Nota BinnenstadsPerspectief, de Structuurvisie Detailhandel, de toeristisch/recreatieve nota en de in voorbereiding zijnde Pleinvisie is het belangrijk te constateren dat alle plannen voor de ontwikkeling van winkels, horeca en vermaak in de binnenstad van Deventer zich afspelen in de zogenaamde ruggengraat: "Grote Kerkhof - Lange Bisschopsstraat - Korte Bisschopsstraat - Walstraat - Houtmarkt - Boreelkazerneterrein". Het principe van de 'ruggengraat' en de aanscherping daarvan in o.a. de structuurvisie detailhandel biedt voor de horeca in de binnenstad volgende concrete aanknopingspunten:

1. Boreelkazerneterrein inclusief de Houtmarkt: grootschalige detailhandel, horeca, familie-vermaak en een bioscoop.
2. De Brink is het horecaplein van Deventer. Er zijn concrete plannen voor nieuwvestiging en ook in de toekomst zullen bestaande zaken zo nodig willen uitbreiden/moderniseren.
3. De Grote Overstraat straat is een straat met gemengd aanbod, inclusief restaurants (restaurantstraat volgens detailhandelsvisie).
4. Het winkelcircuit in het kernwinkelgebied biedt –onder voorwaarden van afstemming- mogelijkheden voor winkelondersteunende horeca.
5. Binnen het kernwinkelgebied zijn de pleinen (Grote Kerkhof, Nieuwe Markt, Broederenplein) een aantrekkelijke plek voor horeca.
6. Gebied rond Wilhelminabrug wordt mogelijk herontwikkeld, inclusief vestiging van commerciële functies als horeca.
7. De aanloopstraten naar het kernwinkelgebied krijgen duale functie, met een mix aan voorzieningen. Bestaande horeca kan blijven.
8. IJselfront/Welle biedt na herontwikkeling optie voor horeca.
9. Op diverse locaties is er sprake van plannen voor ontwikkeling van horeca i.c.m. andere voorzieningen.

Plannen woonwijken, dorpen, perifeer en buitengebied

Ook buiten de binnenstad is het gemeentelijk beleid gericht op kwaliteitsverbetering van de voorzieningenstructuur. Dit vertaalt zich in:

- Aanpak van de bestaande 'traditionele' wijk- en dorpscentra met aandacht voor 'gelijktijdige en op de beoogde verzorgingsfunctie afgestemde' wijk/dorpverzorgende horeca in die wijk/dorpscentra
- Herontwikkeling bestaande perifere locaties (Snipperling), en andere plannen voor solitaire en/of autonoom functionerende horeca op bijzondere locaties (bedrijventerrein en buitengebied).
- Ontwikkeling winkelcentrum en sport- en leisurezone Colmschate, inclusief ca. 4.000 m2 horeca ondersteunend aan sportactiviteiten en zelfstandige horeca t.b.v. zalenverhuur en discotheek.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

2.8. Perspectief voor nieuwe horeca in Deventer

Rekening houdend met de in Deventer gesignaleerde aanbodsituatie en geconstateerde ontwikkelingen in het draagvlak en plannen/initiatieven voor nieuwe horeca leert een snelle berekening dat de komende jaren tot 2010 in de gemeente Deventer een toename van ongeveer 4.000 tot 7.500 m² verkoopoppervlak in de horeca mogelijk is. Volgens huidige plannen wordt daarvan ca. 4.000 m² ingeruimd voor bijzondere vormen van horecaontwikkeling in Colmschate en overig perifeer. Gegeven de ontwikkeling van de Boreelkazerne, plannen voor de Brink en Pleinen e.d. betekent dit dat er de komende jaren economisch ook ruimte is voor 5 tot 10 nieuwe horecabedrijven in de (rand van de) binnenstad, zonder dat daarmee het economisch functioneren van de al bestaande horeca te zeer onder druk komt te staan. Een dergelijke kwantitatieve uitbreiding zal ook bestaande ondernemers motiveren tot kwaliteitsverbetering (inclusief beperkte uitbreiding) van de zaak. Per saldo leidt dit tot modernisering en extra aantrekkingskracht van de horecasector, terwijl dit economisch gezien ook positieve effecten zal hebben op de rest van de economische functies in de binnenstad.

Er is geen behoefte aan uitbreiding van al bestaande meer traditionele vormen van uitgaanshoreca voor studenten en andere jongeren. Wel is gewezen op het in Deventer ontbreken van een (grote) op jongeren gerichte moderne en eigentijdse uitgaansgelegenheid (disco/danstent). Ook in de sfeer van eten en drinken zal de mogelijke uitbreiding van het horecaaanbod zich vooral manifesteren in moderne en eigentijdse concepten. Niet alleen voor het winkelend en toeristisch/recreatief publiek, maar ook voor wat oudere en kapitaalkrachtiger doelgroepen die ook willen uitgaan in de binnenstad van Deventer.

Binnen die doelgroepen is er behoefte aan verschillende typen horeca:

- Voor de wat oudere lokale en regiobevolking is er na winkeltijd in de binnenstad in diverse 'oude' bedrijven voldoende mogelijkheid om rustig wat te eten en uit te gaan onder elkaar.
- Een modernere combinatie van eet- en drinkgelegenheden kan wellicht ook andere aan de binnenstad binden, en kan zich op De Brink of aan de andere pleinen een plek vinden.
- Er is geen 'hip' clubachtig aanbod dat zich in vernieuwende concepten richt op een wat minder rustig avondje van dertigers.

In de ontwikkeling van nieuwe horecaconcepten wordt in toenemende mate aandacht besteed aan lifestyle bepalende zaken: Gevoel, sfeer, goede smaak, luxe, feminisering, emotie, zintuiglijke aspecten, persoonlijk, ervaringen delen, community, interactie, kortom het gaat om beleving.

Vast staat dat de horeca de vruchten plukt van een goede ontwikkeling van wonen en werken, winkelen en toerisme. De horeca moet dan ook betrokken zijn en blijven in de verdere ontwikkeling van Deventer door (betere) afstemming van horecaproducten op de (nieuwe) vraag.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

Volgend overzicht van produkt-marktcombinaties vormen leidraad.

Functies	Doelgroepen	Locatie	Horeca-aanbod
Woonstad <i>Dag</i> <i>Avond</i>	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> Dorpen Buurten en wijken Binnenstad 	<ul style="list-style-type: none"> Buurtcafés, restaurants, eetcafés Snackbar (op hoek van de straat) Horeca bij sportaccommodatie en sociaal/culturele instellingen. Zalen- en partycentra
Werkstad <i>Dag</i>	<ul style="list-style-type: none"> Werknemers Zakelijke bezoekers 	<ul style="list-style-type: none"> Goede bereikbaarheid (langs doorgaande wegen) Nabij grote werklocaties Binnenstad 	<ul style="list-style-type: none"> Contractcaterers Logiesverstrekkers (hotels) Horeca met vergader/zalenruimte Exclusievere restaurants (met lunch) Wegrestaurants (Grand)café met terras
Toeristenstad <i>dag en avond</i>	<ul style="list-style-type: none"> Toeristen Inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> Nabij toeristisch-recreatieve voorzieningen Binnenstad 	<ul style="list-style-type: none"> Logiesverstrekkers (hotels) Facilitaire en ondersteunende horeca Laagdrempelige horeca, terrassen Thematische, cultuurgerichte horeca
Winkelstad <i>dag, begin avond</i>	<ul style="list-style-type: none"> Winkelend publiek Toeristen 	<ul style="list-style-type: none"> Nabij winkels Binnenstad 	<ul style="list-style-type: none"> Winkelondersteunende horeca Terrassen Laagdrempelige restaurants
Cultuurstad <i>dag en avond</i>	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners Toeristen 	<ul style="list-style-type: none"> Nabij culturele voorzieningen Binnenstad 	<ul style="list-style-type: none"> Terrassen Thematische, cultuurgerichte horeca (hoogdrempeliger) Horeca in culturele voorzieningen
Uitgaansstad <i>avond en nacht</i>	<ul style="list-style-type: none"> Studenten Jongeren regiobezoekers 	<ul style="list-style-type: none"> Binnenstad Randcentrum Perifere locaties 	<ul style="list-style-type: none"> Discotheken Horeca in lager prijssegment Eetcafés

Ter invulling kan worden gedacht aan bijvoorbeeld volgende concepten.

Vernieuwende concepten

thema: cultuur, exclusief, vernieuwend

doelgroepen: 30-60 jaar

horecakeuze: in combinatie met cultuur, bezoek stad

kwaliteit: sterke concepten met hoge kwaliteit, goede ondernemers

horecatypen: eigentijdse restaurants, hippe uitgaansgelegenheid

locatie: autonoom, vlakbij culturele voorzieningen

winkelondersteunende horeca

thema: rust, relaxen tijdens en na het winkelen

doelgroepen: winkelend publiek in alle leeftijden

horecakeuze: in combinatie met winkelen

kwaliteit: nieuwe winkelondersteunde formules, ketens

horecatypen: spijsverstrekkers

locatie: in winkelgebied

discotheek en danssalon

De (mega) discotheken zijn er voor het grote jonge publiek. Ze worden steeds groter (5.000 m² plus) en bevinden zich steeds vaker in de rand van het centrum of perifeer (in Deventer op Boreelkazerne of in het nieuwe Centrum Colmschate). Danssalons (geen disco's) en lounges zijn veel kleiner (500 tot 1.500 m²) en worden bezocht door het wat oudere en rustiger (30+) publiek met wat hogere inkomens en zakelijke relaties. Ter invulling komen alleen wat grotere ruimten aan de orde. Denk daarbij aan samenvoeging van panden in een daarvoor aan te wijzen horecaconcentratiegebied Brink. Eventueel kan ook worden gedacht aan invulling van al bestaande grotere panden in de binnenstad. Dit onder voorwaarden van geschiktheid van het pand en passende conceptuele invulling.

2.9. Deelconclusie

Deventer heeft een 'gemiddeld' aanbod aan horeca, waarvan ruim de helft is gesitueerd in de binnenstad. Het aanbod in de binnenstad van Deventer heeft een belangrijke winkelondersteunende functie én een uitgaansfunctie. Dit centrumaanbod is er voor de lokale bevolking en voor bezoekers van buiten (regiobevolking, toeristen, zakenlieden e.d.). Het aanbod in wijken en dorpen heeft vooral een lokale functie, maar we treffen hier ook enkele wat grootschaliger perifere aanbieders met een geheel andere kwaliteit, aantrekkingskracht en doelgroep.

In vergelijking met de situatie van 10 jaar terug is er in Deventer veel veranderd. Zowel het aantal horecabedrijven als het m² verkoopvloeroppervlak is toegenomen, met name in de drankensector en in de restaurantsector. Die groei speelt zich zowel in de binnenstad als daarbuiten af. In de binnenstad is sprake geweest van verplaatsing van bedrijven, waarbij De Brink het belangrijkste horecagebied in de binnenstad is (geworden). Maar, ook op enkele andere locaties in het centrum is sprake (geweest) van beperkte vernieuwing (onder andere op andere pleinen en in winkelstraten), met name door vestiging van restaurants en winkelondersteunend aanbod met dagfunctie. Als het gaat om andere vernieuwende elementen (in bijvoorbeeld uitgaan of restaurants) loopt de ontwikkeling van de voor het functioneren van de binnenstad van Deventer belangrijke horecafunctie nog wel achter op ontwikkelingen die in deze sector in de afgelopen jaren speelden in qua inwonertal en functie en ambitie vergelijkbare Nederlandse steden.

Uitgaande van de huidige situatie is het belangrijk komende jaren de aantrekkingskracht en kwaliteit van het horeca-aanbod in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren door kwaliteitsverbetering.

Kansrijk zijn met name moderne en eigentijdse vormen van horeca, voor zowel de lokale bevolking als voor (boven)regionale aantrekkingskracht. Interesse voor vestiging van bovenlokale trekkers richt zich in eerste instantie op de Brink en afhankelijk van de beoogde doelgroep op andere bestaande locaties in de binnenstad (Grote Kerkhof, Nieuwe Markt, Welle en in winkelstraten).

Voor de introductie van nieuwe het grote publiek aansprekende horeconcepten komen ook enkele grote geïntegreerde projecten op nieuwe locaties aan de rand van de binnenstad in aanmerking (m.n. het Boreelkazerneterrein/Houtmarkt, eventueel Welle/Wilhelminabrug). Elders in de stad is met name de verdere ontwikkeling van Centrumgebied Colmschate van belang (combinatie van winkelcentrum en sport- en leisurecentrum, inclusief omvangrijk aanbod horeca).

In de expertmeeting zijn op hoofdlijnen al wel mogelijke concepten voor nieuwe horeca op deze locaties genoemd, maar werd gelijktijdig gesteld dat pas in de gedetailleerde uitwerking en realisatie van deze projecten duidelijk kan worden hoe de horeca precies zal worden ingevuld.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

3. VISIE: ruimtelijke en economische ontwikkeling

In dit hoofdstuk wordt een visie gegeven op de ruimtelijke en economische ontwikkelingsmogelijkheden van de horeca in Deventer. Daarbij wordt allereerst ingegaan op de ideeën voor horeca in de binnenstad, en vervolgens aandacht gegeven aan de ontwikkelingsvisie van horeca elders in de gemeente.

3.1. Samenvatting van dit hoofdstuk

De ontwikkelingsmogelijkheden en het wensbeeld voor de horeca in Deventer laten zich zowel ruimtelijk (gebiedsgericht) als economisch (typegericht) samenvatten. Voor de in dit hoofdstuk uitgewerkte visie zijn eerst de belangrijkste deelgebieden onderscheiden (binnenstad, woonwijken/dorpen en perifere locaties). Deze zijn vervolgens nader onderscheiden in gebieden met meer of minder mogelijkheden voor horeca (concentratiegebied, ontwikkelingsgebied, consolidatiegebieden etc.). In een typegerichte benadering worden de in die gebieden gewenste vormen van horeca nader beschreven (in de vorm van een van een van 'hard naar zacht' lopende categorieïndeling I, II, III).

De in dit hoofdstuk uitgewerkte horecastructuurvisie samenvattend geeft de combinatie van de gebiedsgericht en typegerichte indeling volgend overzicht van (ontwikkelings)lokaties voor horeca in de binnenstad van Deventer, en daarbuiten.

Binnenstad Deventer

In de binnenstad kan een onderscheid worden gemaakt in:

➤ Horecaconcentratiegebied	Brink	III, II, I
➤ Horecaontwikkelingsgebieden	Overstraten	III, II
	Pleinen	III, II
	Welle/Haven	III, II
	Boreelkazerne	III, II, I
➤ Horecaconsolidatiegebieden	winkelstraten	III
➤ Horecastiltegebied	overig woonstraten	geen

Woonwijken en dorpen

➤ Horecaontwikkelingsgebieden	wijkcentra, dorpscentra	III,II
➤ Horecastiltegebieden	overig woongebieden	geen

Overig: bedrijfsterreinen en buitengebied

➤ Horecaontwikkelingsgebieden	sport/recreatie/vermaak	III, II, I
	Bedrijventerreinen	II, I
➤ horecastiltegebieden		

Centraal in de horecastructuur ligt de binnenstad van Deventer. In dit gebied moet horeca beschikken over kwaliteit en aantrekkingskracht voor alle doelgroepen die het centrum nu en in de toekomst bezoeken. Inwoners van de stad moeten er op alle momenten van de dag terecht kunnen, maar ook bezoekers van buiten moeten er gastvrij ontvangen worden. Je moet er 's ochtends kunnen ontbijten, tijdens het winkelen koffie kunnen drinken, goed kunnen dineren en ook 's avonds en 's nachts moet er gevarieerd vertier zijn. In principe zal er plaats moeten zijn voor alle vormen van horeca, van 'zacht naar hard'. Het verdient aanbeveling de Brink aan te wijzen als horecaconcentratiegebied (waar onder voorwaarden alle vormen van horeca mogelijk zijn). In de binnenstad en daarbuiten worden horecaontwikkelingsgebieden, horecaconsolidatiegebieden en stiltegebieden onderscheiden waar de horeca niet verder ontwikkeld c.q. gesaneerd moet worden vanwege het belang van andere functies.

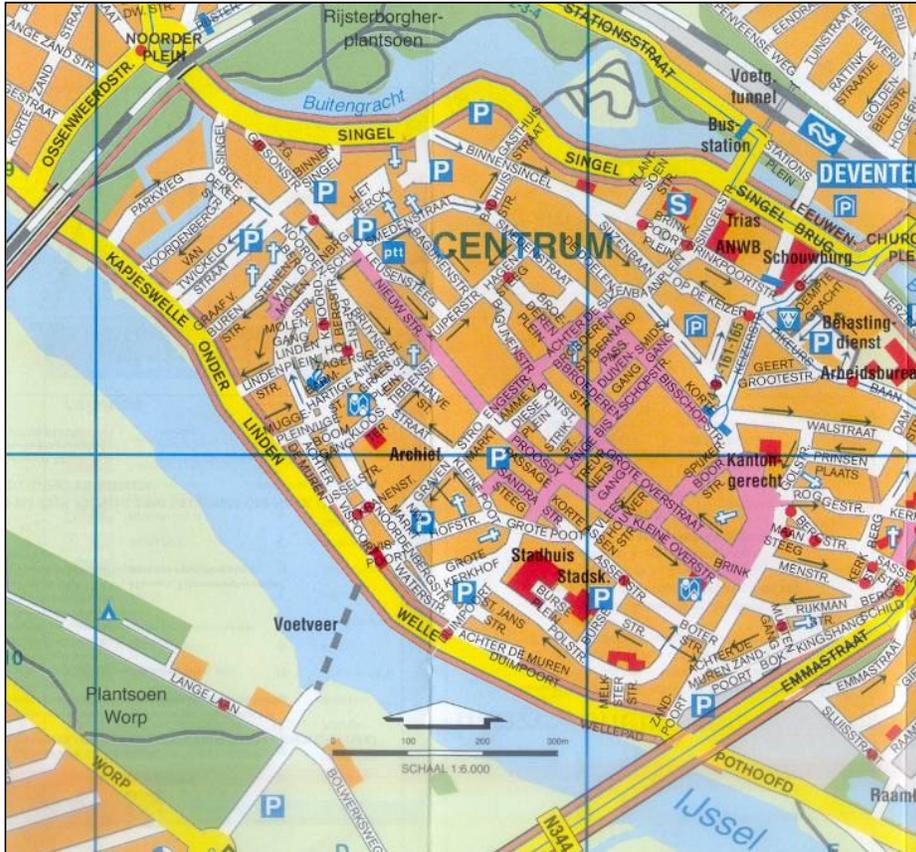
- **Horecaconcentratiegebied** Brink is nu en in de toekomst de primaire locatie voor vestiging van 'zwaardere' categorieën horeca in de binnenstad van Deventer (I, II, III). Vanuit economisch oogpunt moet in het nieuwe horecabeleid meer ruimte beschikbaar komen voor vestiging van nieuwe eigentijdse horeca en uitbreiding en modernisering van bestaande horecabedrijven aan de Brink in alle categorieën. Een aanwijzing tot horecaconcentratiegebied maakt de 'bovengeschikte positie' van de horeca duidelijk en ondersteunt de ambities voor het uitgaansgebied Brink.
- **Horecaontwikkelingsgebieden** zijn die gebieden/zones waar uit het oogpunt van gebiedsontwikkeling binnen dat gebied passende (nieuwe vormen van autonoom functionerende of ondersteunende) horeca gewenst zijn, zoals in
  - Pleinen : Grote Kerkhof, Nieuwe Markt voor I, II, III
  - IJselfront: Welle/IJssel voor II, III evt. I
  - Overstraten vooral voor II en III
  - Boreelkazerne: voor I, II en III
- **Horecaconsolidatiegebieden** zijn die gebieden/zones waar horeca gevestigd is en kan blijven omdat zij een ondersteunende functie heeft t.o.v. andere functies. Het gaat om categorie III in:
  - De winkelstraten/pleinen van het kernwinkelgebied III
- **Horecastiltegebieden** zijn die gebieden/zones waar horeca in feite géén functie heeft of kan hebben vanwege een storende invloed op de hoofdfunctie wonen, zoals in:
  - Woonstraten/gebieden van de binnenstad (géén horeca)
- **Horeca(ster)lokaties** zijn bijzondere plekken en panden in de stad waar de vestiging van een (solitair) horecabedrijf uit het oogpunt van plek, bereikbaarheid, sfeer e.d. een optie is:
  - Het verdient aanbeveling na te gaan welke plekken en panden daarvoor in aanmerking zouden kunnen komen.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

3.2. Ontwikkeling horeca in binnenstad Deventer

In de marktverkenning en de expertmeeting is duidelijk geworden dat in Deventer in de komende jaren gewerkt kan worden aan een verdere uitbreiding en modernisering van de horeca in de binnenstad.

Voor de discussie over de bestaande en toekomstige horeca in de binnenstad, en het daarvoor te formuleren horecabeleid gaat de aandacht uit naar de volgende locaties:

- De Brink (horecaplein en horecaconcentratiegebied)
- De Overstraten (Grote Overstraat = restaurantstraat)
- De pleinen (Grote Kerkhof, Nieuwe Markt, Broederenplein)
- de kernwinkelstraten (primaire looproutes)
- de aanloopstraten (Nieuwstraat, Keizerstraat, Zandpoort Walstraat)
- IJsselkade (/Welle/Wilhelminabrug)
- ontwikkelingsgebied Boreelkazerne/Houtmarkt.
- de woongebieden en woonstraten

In de volgende paragrafen wordt per deelgebied dieper ingegaan op de positie en het perspectief van de betreffende locaties en aangegeven welke vormen van horeca daarbij denkbaar zijn.

3.2.1. Horeca op de Brink

De Brink vormt het meest kenmerkende en in het oog springende plein in de binnenstad van Deventer. Op de Brink komen alle stedelijke functies samen. De Brink als geheel vormt het decor voor tal van activiteiten waaronder de horeca met terrassen, maar ook de markt, kermis en diverse evenementen etc. In de wanden treffen we horeca, maar ook diverse winkels, kantoren en wonen op de begane grond en op verdieping.

Op dit moment zijn er 36 horecabedrijven met in totaal bijna 4.500 m2 verkoopvloeroppervlak gevestigd op de Brink.

Tijdens de expertmeeting bleek dat de Brink in de ogen van de meeste deelnemers de belangrijkste optie te zijn voor introductie van nieuwe horeca in de binnenstad van Deventer.

Men denkt daarbij vooral aan de ontwikkeling van moderne, eigentijdse, bij de uitgaansfunctie van de Brink passende horecaconcepten waar je kunt eten-drinken-dansen. Ten minste 2 initiatieven voor een dergelijk moderne zaak staan op dit moment ter discussie. Onbekend is in hoeverre op de Brink gevestigde ondernemers plannen hebben voor herontwikkeling, modernisering of uitbreiding van hun horecabedrijf of formule. Verwacht mag worden dat zich in de komende jaren nog wel een aantal wijzigingen zal voordoen in het aanbod en (nieuwe) vragen voor vestiging zullen ontstaan.

In het horecabeleid, in andere beleidsstukken en in de expertmeeting is de Brink gekenmerkt als horecaplein. Deze functie kan en moet ook in de toekomst gehandhaafd blijven en (ons inziens) waar mogelijk worden versterkt en uitgewerkt in de vorm van een horecaconcentratiegebied. Dit uitgangspunt vormt een belangrijk gegeven in de uitwerking van horecamogelijkheden in de andere voor horeca onderscheiden deelgebieden in Deventer.

- De Brink moet worden aangewezen als een horecaconcentratiegebied waar in principe alle wat hardere horecavormen een plek moeten kunnen vinden.
- Het verdient aanbeveling om ook in de komende jaren vestiging van nieuwe eigentijdse vormen van horeca op de Brink mogelijk te maken.
- Bestaande ondernemers zullen 'ruimte' moeten krijgen voor modernisering i.c.m. een – beperkte- uitbreiding van de zaak.
- Omdat er sprake lijkt van verschillende ambities voor de Brink (wonen, winkelen, horeca) is een heldere keus belangrijk, waarbij wij voorstellen de horecafunctie primair te stellen, en de functie als horecaconcentratiegebied vast te leggen.

Brink	Totaal bedrijven	Totaal m2 vvo
drankensector	20	2035
fastfoodsector	3	280
hotelsector	1	260
restaurantsector	12	1791
Eindtotaal	36	4366

3.2.2. Horeca in de Overstraten

Beide Overstraten hebben een ontsluitende en verbindende functie van de Brink en het kernwinkelgebied. Ze kenden in het verleden een ruim en 'ruig' aanbod horecabedrijven. Conform het gevoerde horecabeleid is een groot deel van die horeca in de afgelopen 10-15 jaar verdwenen of verplaatst naar De Brink.

Anno 2004 treffen we in beide straten overigens nog steeds een redelijk groot aantal bedrijven.

- In de Grote Overstraat (sector O en P) gaat het om 9 bedrijven
- In de Kleine Overstraat (sector M) om 6 horecazaken.

Het gaat vooral om zaken in de fastfood-sector, enkele restaurants (landenrestaurants) en 4 café/bars. De meeste bedrijven zijn korter dan 5 jaar terug in de huidige exploitatie gestart. Op één na zijn alle bedrijven kleiner dan 100 m² vvo

In de structuurvisie detailhandel is voorgesteld om de Kleine Overstraat meer te ontwikkelen als winkelstraat (met minder horeca dan nu), en de Grote Overstraat (opnieuw) te ontwikkelen als een horecastraat (o.a. door verplaatsing vanuit de Kleine Overstraat). Dit als aanvulling op de functie van De Brink als horecaplein.

Het programma voor de Grote Overstraat richt zich op de vestiging van (specialiteiten)restaurants (horecacategorie 2), met een attractieve inrichting en verlichting. Het aanbrengen van luifels en enkele miniterrassen kan bijdragen aan het verhogen van de sfeer van de straat en het uitnodigend karakter van de horeca. Zowel de Grote als de Kleine Overstraat kennen géén maximum qua aantallen bedrijven, wel als het gaat om de ontheffingen sluitingsuur, en het percentage wanden dat mag worden ingevuld met horeca. Vestiging van voorgestelde (specialiteiten)restaurants is dus mogelijk, zij het dat de markt hier op dit moment niet echt om lijkt te vragen, en de vestigingsmogelijkheden mede afhankelijk zijn van de mate waarin (winkel)panden leeg komen.

Ons inziens zal bij vestiging en herontwikkeling van de horeca in de Overstraten nadrukkelijker moeten worden ingespeeld op de andere ambities voor deze straten. Daarbij doelen we op een speciaal thema of karakter, bijvoorbeeld alternatieve culinaire en culturele winkelstraat. Naast (specialiteiten)restaurants passen daarin vooral ook kleinschalige –bijzondere- eettentjes en speciale combinaties van winkels en horeca.

- In planvorming en initiatieven in de beide Overstraten is een mix van publiekverzorgende functies gewenst.
- Vooral in de Grote Overstraat is de horeca één van de functies die mogelijk moet zijn/blijven, voorzover 'passend' bij de andere publiekverzorgende functies en het wonen in deze alternatieve (creatieve, culturele en culinaire) straten.

3.2.3. Horeca op de pleinen

Van oudsher vormen pleinen een belangrijke vestigingsplek van horeca. Ook in Deventer treffen we meerdere pleinen met horeca.

Naast de Brink (zie horeca op de Brink) treffen we horeca op volgende pleinen:

- **Nieuwe Markt** : Met 7 horecabedrijven (waarvan 5 café/bars) is de Nieuwe Markt een belangrijke horecalocatie, met 'ruimte' voor enige uitbreiding van de horeca in met name de restaurantsector. Het programma voor de Nieuwe Markt bestaat uit verbetering van de parkeersituatie (gebouwde parkeervoorziening) en in samenhang daarmee herinrichting van de openbare ruimte.
- **Grote Kerkhof** : Met 5 horecabedrijven (allemaal café/bars) is ook het Grote Kerkhof een belangrijke horecalocatie. Voor de inrichting van het verblijfsgebied wordt gedacht aan een ontmoetingsplek met een accent op cultuur. Het culturele aspect kan versterkt worden door het vergroten van het aanbod aan culturele instellingen. Daarbij past een bij die culturele functie(s) en thema passende uitbreiding van de horeca, bij voorkeur in de vorm van een eigentijds restaurant. Bij handhaving van de sectorenindeling staat deze geen verdere uitbreiding van de horeca toe.
- **Broederenplein** : 1 horecabedrijf (winkelondersteunend lunchcafé). In de huidige plannen zal het Broederenplein door ontwikkeling van grotere winkelpanden (in totaal ca. 5.000-6.000 m² b.v.o. in units van 500 tot 1.000 m²) in met name niet-dagelijkse artikelen voor een brede doelgroep nadrukkelijker in de winkellooproute opgenomen worden. Naast vestiging van kleding- en schoenenzaken, muziek en elektronica, huishoudelijke artikelen en textiel kan enige winkelondersteunende daghoreca een plaats krijgen (denk aan lunchroom, croissanterie). Realisatie zal naar verwachting plaatsvinden in periode 2006-2007.
- **Lamme van Dieseplein** : Het Lamme van Dieseplein vormt een schakel tussen verschillende winkelstraten (Lange Bisschopsstraat, Engestraat en Proosdijpassage). Als rustpunt in de winkelstad waar ook gewoond wordt is dit een plek voor een enkele lichte vorm van winkelondersteunende horeca.

- In de op dit moment in ontwikkeling zijnde pleinvisie zal grote aandacht besteed moeten worden aan positie en het perspectief van horeca op de pleinen.
- Grote Kerkhof en Nieuwe Markt kunnen hun functie voor de dranksector (I) behouden, maar als het gaat om versterking van de horeca moet nadrukkelijk gezocht worden naar toevoegingen in de restaurantsector (II) en wat lichtere combinatiebedrijven (I/II).
- Broederenplein en Lamme van Dieseplein hebben als (nieuw) rustpunt in de winkelstad vooral een functie voor een enkele lichte vorm van winkelondersteunende horeca.

3.2.4. Horeca in de kernwinkelstraten

Het winkelcircuit binnen het kernwinkelgebied wordt gevormd door Korte Bisschopsstraat, Lange Bisschopsstraat, Proosdijpassage, Engestraat, Broederenplein en Korte Smedenstraat. Diverse straten die nu nog wat in de luwte van de bezoekersstromen liggen zullen meer in de loop van het winkelcircuit komen, o.a. door herontwikkeling Broederenplein.

In de winkelstraten bevinden zich al diverse (winkelondersteunende) horecabedrijven. Het gaat vrijwel uitsluitend om zaken in de fastfoodsector (type IIIb volgens sectorindeling).

Horeca vervult in die (bestaande en nieuwe) looproutes een belangrijke rol. Aan de ene kant ondersteunt zij de winkelfunctie in de winkelstraten zelf, aan de andere kant voorziet de horeca op strategische plekken (zie horeca op pleinen) in rustpunten in die looproutes.

- Onder voorwaarden en goede afstemming met de andere functies is in de winkelstraten een beperkte toevoeging van nieuwe winkelondersteunende horeca mogelijk. Het gaat dan om zaken in de fastfoodsector, met openingstijden vergelijkbaar aan die van de winkels.

3.2.5. Horeca in de aanloopstraten

Aanloopstraten hebben in het algemeen een verschillend functieprofiel. In het algemeen vind je er een mix van winkels, horeca en andere publiek verzorgende functies, ambacht en kantoren en wonen. Het zijn meestal ook straten waar tegen lagere huisvestingslasten starters in de horeca een plek kunnen vinden. Die broedplaatsfunctie leidt er toe dat er veel wisselingen zijn in het aanbod en dat de straten veel van 'kleur' verschieten, in positieve en ook in negatieve zin.

Naast beide Overstraten (zie horeca Overstraten) zijn andere Deventer aanloopstraten Nieuwstraat (7 horecabedrijven), Keizerstraat (4), Zandpoort (2) en de Walstraat (1 horecabedrijf). Met name de Nieuwstraat (richting Gibsonstraat) en de Keizerstraat (verbinding station-Brink, met o.a. ANWB/VVV) hebben nu –en in de toekomst– een functie voor horeca, terwijl de Walstraat –als verbinding tussen Boreel en Brink– geschikt zou kunnen zijn, maar wel conflicten met de woonfunctie zal opleveren.

- In een specifiek 'aanloopstratenbeleid' kan de beperkte functie van deze straten voor horeca worden uitgewerkt, met name voor II en III in de Nieuwstraat en Keizerstraat en Zandpoort. Consolidatie van het huidige aantal bedrijven vormt daarbij het uitgangspunt.

3.2.6. Horeca op Boreelkazerneterrein/Houtmarkt

Het Boreelkazerneterrein is in combinatie met de Houtmarkt het belangrijkste ontwikkelingsproject voor winkels, horeca en vermaak in/aan de binnenstad van Deventer.

Uitgangspunt voor de ontwikkeling van de Boreelkazerne-Houtmarkt is de versterking van de aantrekkingskracht van de Deventer binnenstad. Op deze 'randcentrum-locatie' is de vestiging mogelijk van eigentijdse functies waarvoor in de historische binnenstad zelf geen geschikte vestigingsmogelijkheid beschikbaar is. In de huidige plannen gaat het om een geïntegreerde ontwikkeling van ca. 15.500 m² vvo aan grootschalige detailhandel (megasupermarkt en lifestyle), in combinatie met recreatieve voorzieningen (bioscoop, sport- en vrije tijd, family-entertainment), *specifieke vormen van horeca*, ca. 600 parkeerplaatsen aan de rand van de binnenstad, op loopafstand (ca. 300 meter) van het aan te wijzen horecaconcentratiegebied rond de Brink (via een historisch attractieve, maar vanwege woonfunctie ook hindergevoelige Walstraat).

Voor wat betreft de *specifieke vormen van horeca* op het Boreelkazerneterrein zelf wordt gedacht aan functie- en thema-ondersteunende horeca (d.w.z. horeca in de bioscoop, in het family-entertainmentcentrum en gekoppeld aan het sport/recreatiecentrum en wellicht ook in of direct gekoppeld aan de megasupermarkt). Ook kan worden gedacht aan een groot eigentijds horecabedrijf waarvoor in de binnenstad zelf geen plek beschikbaar is en dat zich richt op specifieke doelgroepen (idee: een eten-drinken-dansbedrijf voor de wat oudere 25-plus doelgroepen, of een grote discotheek voor juist het jeugdiger uitgaanspubliek). Binnen de ontwikkeling van kleinschalige detailhandel (non-food, bijvoorbeeld kleding) op de Houtmarkt is een bijpassende kleinschalige vorm van horeca een goede optie, wellicht zelfs in een eigentijdse combinatie van winkelaanbod en horeca in één zaak (idee: shirts & cappuccino).

Al met al is de realisering van het Boreelkazerneterrein-Houtmarkt niet alleen voor de winkels in het kernwinkelgebied, maar ook voor de horeca- en uitgaansfunctie van de binnenstad van grote waarde. De (boven)regionale uitstraling van de binnenstad krijgt een impuls en verwacht wordt dat deze ontwikkeling ook resulteert in een groter bezoekersaantal voor de winkels en horeca in het kernwinkelgebied en op de Brink, en daarmee het economisch functioneren van die zaken.

- De geplande herontwikkeling van de Boreelkazerne/Houtmarkt biedt kansen aan horeca die past binnen het beoogde karakter van dat nieuwe gebied (family-entertainment, sport & recreatie, bioscoop e.d.)
- Boreelkazerne/Houtmarkt biedt ook kansen aan horecabedrijven die inspringen op de hiaten in het lokale aanbod: qua marktsegment, kwaliteit, thema, doelgroepen etc. Het gaat om horeca die in de binnenstad gewenst wordt om de uitgaansfunctie van die binnenstad in stand te houden en te versterken, maar waarvoor in de binnenstad zelf om diverse redenen geen passende plek beschikbaar is.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, sans-serif font. The '@' symbol is red, while the 'B' and 'S' are black.

CONSULTANTS

3.2.7. Horeca aan de IJssel

Het IJselfront vormt één van de (potentiële) attracties van Deventer. In dit gebied tussen de spoorbrug en Wilhelminabrug treffen we 2 café/bars.

Opmerkelijk is dat in deze sector (sector X) in totaal 10 horecabedrijven zijn toegestaan, waarvan er 5 een ontheffing sluitingsuur kunnen krijgen. Al met al een teken dat de markt de afgelopen jaren niet geïnteresseerd is geweest in deze locaties.

Het verblijfsklimaat van OnderLinden/Welle/IJselfront (bestaande uit Worpplantsoen, het IJsselhotel en het deel van de binnenstad grenzend aan de IJssel) is de afgelopen maanden door herinrichting (met behoud van de doorgaande verkeersfunctie) verbeterd, om het IJselfront meer met de binnenstad te verweven en aantrekkelijker te maken voor bezoekers. Tijdens de expertmeeting is gewezen op de plannen voor geïntegreerde ontwikkeling van het gebied onder de Wilhelminabrug (jachthaven, wonen en voorzieningen, inclusief horeca). Omdat deze ontwikkeling grenst aan de ontwikkeling van de IJsselboulevard/Welle kunnen beide ontwikkelingen in samenhang beschouwd worden, en ligt er vanuit 'Wilhelminabrug e.o.' via Zandpoort ook een link met de Brink. In een aantrekkelijk vormgegeven entourage zou de nadruk kunnen liggen op concentratie van hotel-congres-restaurants en luxe eetcafés, die ook overdag geopend zijn. De combinatie van bedrijven moet bewoners en (zakelijke) bezoekers aantrekken die nu nog onvoldoende aan hun trekken komen in de andere horeca in de binnenstad.

- Naast specifiek op de (jacht) haven gerichte horeca zullen hier ook de mogelijkheden van ontwikkeling van een op de zakelijke markt gerichte congres- en hotelfunctie onderzocht kunnen worden.

3.2.7. Horeca in de woongebieden binnenstad

Elders in de (woongebieden van de) binnenstad bevinden zich her en der nog 'diverse solitaire en in enkele gevallen beperkt geclusterde horecabedrijven met een van oudsher (lokaal) verzorgende functie. De woonfunctie moet prioriteit houden en horeca zoveel mogelijk beperkt.

- Het verdient aanbeveling géén medewerking te geven aan een eventueel gewenste vestiging van nieuwe horeca of uitbreiding van bestaande zaken in woongebieden.
- Een actief saneringsbeleid hoeft niet te worden nagestreefd. Bij bedrijfsbeëindiging wel streven naar het beëindigen van de horeca functie/bestemming op betreffende locatie.

3.3. Horeca in de woonwijken en perifeer

3.3.1. Algemeen

In de omliggende woonwijken treffen we in totaal 73 horecabedrijven met een gezamenlijk verkoopoppervlak van ruim 9.000 m2.

WOONWIJKEN	Totaal bedrijven	Totaal m2 vvo	Waaronder o.a. volgende typen zaken
drankensector	30	5882	o.a. 10 café/bars, 9 horeca bij sportacc., 4 ontmoetingscentra
fastfoodsector	30	1316	o.a. 23 snackbars, 3 shoarmazaken en 3 lunchrooms
hotelsector	1	676	
restaurantsector	12	1429	o.a. 7 chinezen, Italianen etc
Eindtotaal	73	9303	

Het aanbod bestaat vooral uit op de wijkverzorging gerichte zaken in de drankensector (waartoe o.a. de horeca bij sportaccommodaties wordt gerekende en ontmoetingscentra), in de fastfoodsector (snackbar en shoarmazaken) en in de restaurantsector (chinezen, pizzeria's e.d), vaak in combinatie met winkelaanbod in de diverse buurt- en wijkcentra. Ook treffen we her en der (langs de 'doorgaande' wegen) hoekcafés en buurtkroegen die al vanouds zijn gevestigd en horen bij Deventer. Dit zijn normale en uit verzorgingsoptiek noodzakelijke representanten van de buurt- en wijkverzorgende horeca.

- Het verdient aanbeveling te streven naar behoud en waar mogelijk een beperkte uitbreiding van de buurt- en wijkverzorgende horeca, samen met kwaliteitsverbetering van het al bestaande. Net als voor de winkels geldt dat de kansen op behoud en versterking van horeca het grootst zijn bij concentratie in perspectiefvolle buurt/wijkcentra.

Meer specifiek voor de in Deventer onderscheiden wijk- en buurtcentra moet in horecabeleid (gekoppeld aan het algehele voorzieningenbeleid voor desbetreffende wijken en centra) en in (her)ontwikkelingsplannen aandacht zijn voor behoud en waar nodig versterking van de wijk- en buurtverzorgende horeca.

Voor wat betreft horeca onderscheiden we locaties en ontwikkelingen:

- Wijkcentrum Colmschate: grootschalige uitbreiding i.c.m. De Scheg
- Wijkcentrum Keizerslanden : waar nodig aanvullen met wijkfuncties
- Buurtcentra : het in de detailhandelsvisie geschetste perspectief van betreffende concentraties voor buurt en wijk ondersteunen met de ontwikkeling van 'bijpassende' op wijk- en buurtverzorging gerichte horeca, eventueel gecombineerd met ontmoetingscentra e.d.
- Perifeer treffen we her en der op bedrijventerrein en als 'horeca bij sportverenigingen' nog diverse specifieke vormen van horeca.

3.3.2. horeca in wijkcentrum Colmschate en omgeving

Winkelcentrum Colmschate is één van de twee grote wijkcentra in Deventer. In het gemeentelijk beleid is de positie van dit centrum gewaarborgd en er wordt gezocht naar versterking van de relatie tussen Winkelcentrum Colmschate, Sportcentrum De Scheg en het Station. Een structurele herontwikkeling van dit centrumgebied Colmschate wordt noodzakelijk geacht, inclusief uitbreiding van het voorzieningenaanbod, waaronder op de functie toegesneden horeca, dat wil zeggen wijkverzorgende en het sportthema ondersteunende horeca. Het toestaan van een (grand)café en restaurant zou een versterking van het aanbod betekenen. Een functionele koppeling met de recreatieve voorzieningen van de Scheg, de sportstrip, nieuwe skibaan en de daar te vestigen branchespecifieke detailhandel (gericht op en ondersteunend aan de sportvoorzieningen) vraagt om méér horeca, waaronder wellicht een grootschalige discotheek of partycentrum. In de plannen wordt uitgegaan van ca. 4.000 m2 horeca (sportgerelateerd en discotheek).

- Alvorens tot invulling van de nu voorgestelde 4.000 m2 horeca te komen moet voor Winkelcentrum Colmschate een integraal herontwikkelingsplan worden opgesteld, waarin in ieder geval ook aandacht moet worden besteed aan de aard en omvang van specifieke horeca 'passend' bij de beoogde uitstraling en functie van het winkelcentrum en de Scheg.

3.3.3. horeca in wijkcentrum Keizerslanden

Keizerslanden is het andere grote wijkcentrum van Deventer. Het winkelcentrum heeft een wijkverzorgende functie met een sterke boodschappenfunctie, welke ook in de toekomst gehandhaafd dient te blijven. Naast de winkels treffen we op dit moment in het wijkcentrum diverse horecagelegenheden. De realisatie van de nieuwe woonwijk Steenbrugge en de herstructurering van Keizerslanden bieden garanties voor voldoende draagvlak voor een uitbreiding van winkels en 'bijpassende' horeca.

- Op de middellange termijn, wanneer enige uitbreiding van het aanbod wordt voorzien moet ook worden gekeken naar de mogelijkheden van bij het wijkcentrum passende vormen van wijkverzorgende horeca.

3.3.4. Horeca in de buurtcentra van Deventer

- Buurtcentrum Borgele telt 1 (sterk verouderde) snackcar, waarvoor plannen bestaan voor herontwikkeling in een stenen gebouw.
- Buurtwinkelcentrum Deltaplein telt 3 horecabedrijven, passend bij de omliggende wijk en doelgroepen (allochtonen). In de omgeving ligt een ontmoetingscentrum.
- Buurtcentrum Pieter de Hooghstraat telt (vrijwel) geen winkels meer, maar nog wel 2 wijkverzorgende afhaal/bezorgrestaurants (italiaan en chinees). Voor de toekomst wordt uitgegaan van een

- beëindiging van de buurtwinkelcentrumfunctie, maar zou de horecafunctie onder voorwaarden gecontinueerd kunnen worden.
- Buurtcentrum Constantijn Huygensstraat heeft toekomstperspectief. Hier bevinden zich overigens geen horecabedrijven.
  - Buurtcentrum Koningin Julianastraat heeft in de loop der jaren haar winkelfunctie verloren en het aanbod bestaat nu voornamelijk uit horeca. In de detailhandels-structuurvisie is aangegeven dat de aanwezige horecafuncties (een cafetaria en een eetcafé) kunnen worden gecontinueerd.
  - Buurtcentrum Mariënburghplein staat onder druk van wijkcentrum Keizerslanden. In de Marienburghstraat bevindt zich een snackbar. Ten aanzien van dit buurtcentrum (er is leegstand van winkels) zijn geen plannen voor afbouw of instandhouding van de voorzieningen.
  - Aan de Rielierweg zijn verspreid 3 horecabedrijven (2 snackbars en een café/bar) gevestigd. Hier bevindt zich een min of meer spontaan ontwikkeld winkelgebied met een sterke nadruk op allochtone ondernemers met dagelijkse artikelen.
  - Winkelcentrum De Vijfhoek is het nieuwste buurtcentrum in Deventer, gelegen in de nieuwbouwwijk de Vijfhoek. Het aanbod is afgestemd op de buurtfunctie.
  - Buurtcentrum Zwaluwenburg staat onder druk van Winkelcentrum Colmschate. Een aantal van de aanwezige horecafuncties (pizzeria, snackbar) functioneert op buurtniveau, en het voortzetten van deze specifieke functies past wel in het structuurbeeld dat zich verder richt op een afname van het aantal m² winkeloppervlak..
  - De winkelfuncties op de Worp hebben een sterk buurtverzorgend karakter. Behoud van deze functie is vanuit het structuurbeeld wenselijk, daarbij wordt niet ingezet op uitbreiding van winkelfuncties.

3.3.5. Perifere horeca

Op de PDV-locatie Snipperling (perifere detailhandelsvestigingen locatie) treffen we géén zelfstandig horecabedrijf. Wel is er een snackcar en treffen we her en der in de diverse zaken koffie- en snackpunten. Deventer beschikt op enkele andere plekken wel over 'perifere' horeca. Met name in De Scheg (zie horeca Centrum Colmschate), maar ook op sportaccommodaties en op bedrijventerrein. Dat aanbod heeft weliswaar een specifiek eigen functie, maar vanwege de omvang en mogelijke activiteiten (partijen e.d.) is er wel degelijk een relatie met de horeca elders in de stad. Ook eventuele grootschalige horeca op perifere locaties elders in de stad (bijvoorbeeld bij het Go Ahead Stadion) zal effecten kunnen hebben op het functioneren van de horeca in de binnenstad e.d.

- Op de Snipperling zal de winkelfunctie worden versterkt met zelfstandige daghoreca.
- De vestiging van grootschalige perifere horeca elders in eerste instantie terughoudend benaderen en pas een besluit te nemen na een gedegen onderzoek over de haalbaarheid en effecten van een dergelijke nieuwe vestiging op de bestaande of gewenste opbouw en structuur van de horeca in Deventer.

3.4. Horeca in de dorpen en buitengebied

CONSULTANTS

3.4.1. Algemeen

In de dorpen zijn in totaal 20 horecabedrijven gesitueerd met een gezamenlijk verkoopvloeroppervlak van bijna 5.000 m2.

Aantal van 1902	wijken					Eindtotaal
restaurantsector	Colmschate	Diepenveen	Lettele	Okkenbroek	Schalkhaar	
drankensector	1	3		1	4	9
fastfoodsector	1	1	1			3
restaurantsector	2	2	3		1	8
Eindtotaal	4	6	4	1	5	20

Som van 1902	wijken					Eindtotaal
restaurantsector	Colmschate	Diepenveen	Lettele	Okkenbroek	Schalkhaar	
drankensector	625	601		200	1485	2910
fastfoodsector	40	39	150			229
restaurantsector	155	380	815		250	1600
Eindtotaal	820	1020	965	200	1735	4739

De (nog) aanwezige horeca heeft een belangrijke sociale en verzorgende functie voor de inwoners die zich sterker dan in de wijken met hun eigen voorzieningenaanbod zullen identificeren. In de dorpen wordt gestreefd naar aantrekkelijke op het betreffende dorp afgestemde kleinschalige voorzieningenclusters met een dorps karakter. Algemeen gesteld moet het horecabeleid in de dorpen zich richten op het behoud van de bestaande horeca, en daar waar mogelijk ruimte bieden om in te spelen op nieuwe doelgroepen. Horeca-initiatieven dienen gerealiseerd te worden in de al bestaande concentraties van winkels en andere voorzieningen. Voor elk van de dorpen is de positie en het ontwikkelingsperspectief voor horeca overigens anders, met name vanwege het overwegend kleine draagvlak.

3.4.2. horeca in Diepenveen

Diepenveen kent een bij het dorpse karakter passend horeca- en voorzieningenaanbod. Het dorp telt 6 verspreid gevestigde horecabedrijven met samen ongeveer 1.000 m2 verkoopvloeroppervlak. Het gaat om 3 zaken in de drankensector, één in de fastfoodsector en 2 restaurants. De snackbar heeft een puur lokaal verzorgende functie (en is in de zomer pleisterplaats voor fietsers e.d., terwijl de andere bedrijven (waaronder het Wapen van Diepenveen en ontmoetingscentrum Hof van Salland) een bovenlocale uitstraling hebben. Het aanbod ligt verspreid langs de Oranjelaan-Dorpsstraat-Olsterweg. Hier bevinden zich ook de meeste andere dorpsfuncties (winkels etc). De verkeerssituatie en m.n. t parkeren is problematisch.

Uitgangspunt voor de toekomstige horeca- en voorzieningenstructuur in Diepenveen is het behoud en waar mogelijk versterken van het dorps-

verzorgende aanbod en het bieden van een aantrekkelijk winkelklimaat. De ontwikkeling van Steenbrugge kan een bijdrage leveren aan een vergroting van het draagvlak voor de horeca en andere voorzieningen, omdat de inwoners van dit nieuwe woongebied zich naar verwachting niet alleen op Keizerslanden zullen gaan oriënteren, maar (deels) ook op Diepenveen. Voorwaarde is dat ook de horeca deelgenoot wordt van de in de detailhandelsstructuurvisie voorgestelde concentratie in een op het dorp toegesneden- compleet comfortabel- winkelcentrum, incl. horeca aan de Dorpsstraat tussen de Draaiomsweg en Roeterdsweg).

3.4.3. horeca in Schalkhaar

Schalkhaar telt 5 horecabedrijven met in totaal ca. 1.750 m² verkoopvloer. Van oudsher is het voorzieningenaanbod, waaronder diverse dorps-horeca, verspreid gevestigd langs de Oerdijk. Recent is aan de Pastoorsdijk een nieuw winkelcentrum gerealiseerd, waarin nog wel enkele units leeg staan. In het project zelf bevindt zich geen horeca, wel op korte afstand nabij de kerk in het restaurant/zalencentrum De Lindenboom. De Lindenboom wil uitbreiden, en in combinatie met een verdere versterking van de winkelfunctie aan de Pastoorsdijk kan een volwaardig en attractief dorpscentrum rond de kerk ontstaan. Punt is wel de geluidscontour. Met het oog op het goed functioneren van het 'nieuwe' centrum is het behoud van andere voorzieningen (bank, postkantoor) wenselijk, en kan ook een aanvulling in de horeca worden nagestreefd: bijvoorbeeld een snackbar/cafetaria dat nu nog volledig ontbreekt in Schalkhaar. De huidige discussie over verdere ontwikkeling van horeca in het buurthuis zal naar onze mening in samenhang met de plannen voor uitbreiding van De Lindenboom moeten worden opgelost.

3.4.4. Lettele en Okkenbroek

Het in Lettele en Okkenbroek geconstateerde horecaaanbod (resp. 4 en 1 bedrijf) is al veel als wordt gekeken naar de omvang van beide kernen. Uitbreiding van de horeca voor de dorpsbevolking is niet aan de orde, omdat daarvoor het benodigde draagvlak ontbreekt. Het gemeentelijk beleid voor beide dorpen richt zich vanuit leefbaarheidsaspecten op het in stand houden van in ieder geval basisvoorzieningen, zoals in de horeca een dorpscentrum met horecafaciliteiten.

3.4.5. Bathmen

Als Bathmen per 1 januari 2005 bij de gemeente Deventer wordt gevoegd, neemt niet alleen het inwonertal toe en worden er ook diverse horecabedrijven ingelijfd, ook komt er dan een zeer grote, regionaal bezochte discotheek binnen de gemeentegrenzen.

3.4.6. Horeca in het buitengebied

De gemeente wordt geconfronteerd met ondernemers in de landbouw die problemen hebben met agrarische exploitatie en zoeken naar nieuwe functies (o.a. horeca, feesten en partijen, overnachten) en toeristisch-recreatieve ondernemers die horeca toevoegen aan de eigen functie. Omdat gegevens daarover niet beschikbaar zijn is de omvang van dit fenomeen in de gemeente Deventer (nog) niet bekend.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

Het versterken van de centrumfunctie rondom de Lindeboom is mede afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de Lindeboom.

3.5. Deelconclusie: Visie als basis voor horecabeleid

De horeca is na de detailhandel de belangrijkste publiekverzorgende functie en beeldbepalend voor het imago van (binnen)stad Deventer, haar leefbaarheid en attractie. Het belang van deze functie voor de aantrekkingskracht van de (binnen)stad moet in het gemeentelijk beleid worden onderschreven en in de afweging van belangen op daarvoor geëigende locaties worden ondersteund.

Om de wat eenzijdige oriëntatie van de horeca op de Brink e.o. te doorbreken zijn in de horecavisie (als ruimtelijk-economische richtingwijzer voor het horecabeleid) meerdere gebieden/zones/panden aangewezen waar bestaande en nieuwe marktpartijen voldoende 'ruimte' krijgen om een (ver)nieuw(end) op (nieuwe) doelgroepen gericht horeca-aanbod te introduceren. Er is onderscheid gemaakt in horecaconcentratiegebied, horecaontwikkelingszônes en 'sterlokaties'. In principe bieden deze gebieden/panden meer 'ruimte' als het gaat om uitbreiding, maar ook als het gaat om 'ruimere' openingstijden en/of geluidsbelasting op de omgeving (zie volgend hoofdstuk, milieu). Dit vereist goed ondernemerschap en duidelijke afspraken tussen gemeente, ondernemers en andere betrokkenen.

Aan die (nieuwe) vestigingslocaties van horeca in Deventer kunnen dan de volgende eisen gesteld worden:

- Er moet ruimte zijn om een binnen de betreffende omgeving passende eigen verblijfskwaliteit en aantrekking te realiseren.
- De locatie moet een duidelijk meerwaarde bieden aan de totale centrumfunctie van Deventer, door een nadrukkelijk geïntegreerde ontwikkeling. Géén solitaire horeca maar in een duidelijke relatie met andere horeca, winkels en/of toeristisch-recreatieve functies.
- De locatie moet reële mogelijkheden voor horecaontwikkeling bieden, en beleidsmatig moeten voorwaarden gecreëerd zijn die een 'eigentijdse' invulling door de markt toestaan.

Voor wat betreft de bestaande gebieden/locaties wordt gekozen voor:

Brink	: versterking aanbod, kwaliteitverbetering
Grote Kerkhof	: toevoeging enkel bedrijf/terras op plein
Nieuwe Markt	: toevoeging enkel bedrijf/terras op plein
Welle/IJssel	: kwaliteitverbetering, nieuwe doelgroepen
Grote Overstraat	: mogelijkheden culinaire restaurants
Overig binnenstad	: consolideren bestaande situatie

Naast deze belangrijkste locaties voor nieuwe horecaontwikkelingen in de binnenstad zijn in de rand van de binnenstad (Boreelkazerneterrein) en in de periferie (Centrumgebied Colmschate) ook belangrijke locaties voor horecaontwikkeling. Onder voorwaarden van een goede afstemming en integratie met andere functies ruimtelijk-economisch gezien behouden en waar mogelijk versterken van de horeca in de diverse wijk- en dorpscentra.

4. BELEID: naar geïntegreerd horecabeleid

In dit hoofdstuk komen alle hiervoor besproken onderwerpen van horecaontwikkeling en horecabeleid samen. Aangegeven wordt hoe de geformuleerde visie gestalte kan krijgen in een concrete uitwerking van geïntegreerd horecabeleid. Basis daarvoor is overeenstemming bij betrokken partijen (gemeente, horeca-ondernemers en anderen) over de in de visie geformuleerde ontwikkeling van de horeca en -potentiële horecagebieden in Deventer.

4.1 Doel en uitgangspunten geïntegreerd beleid

De doelstelling van geïntegreerd horecabeleid kan als volgt geformuleerd worden:

'Het bevorderen van een zodanige ontwikkeling van de horeca in Deventer dat deze de ruimtelijke, economische en functionele aantrekkingskracht en kwaliteit van de (binnen)stad versterkt'

Om die doelstelling 'handen en voeten' te geven is een geïntegreerde aanpak van het horecabeleid van belang, zowel in de organisatie als in de uitvoering, in regelgeving en in de handhaving van het beleid

In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke onderwerpen voor de horeca relevant zijn en tot welke beleidsvelden ze gerekend worden. Hieruit blijkt nog maar eens dat horeca en horecabeleid vanuit veel invalshoeken bekeken kan worden. Nieuwe ontwikkelingen (landelijk of lokaal) kunnen tot nieuwe beleidsonderwerpen leiden. Deze kunnen ingepast in bestaande beleidsvelden (organisatie, ruimtelijk, economisch, etc.). Juist dit maakt de coördinatie en integratie van beleid van zo groot belang.

Ruimtelijk Beleid	Bestemmingsplan Terrassenbeleid Verkeer/vervoerbeleid
Economisch Beleid	Werkgelegenheid Toerisme/recreatie en evenementen Accommodatiebeleid/paracommercie
Milieubeleid	Milieubeleid
Openbare orde en veiligheid	Openingstijden horeca Openbare orde en veiligheid

Naast deze specifieke beleidspunten is voor geïntegreerd horecabeleid de organisatie van het beleid, uitvoering/handhaving van groot belang.

B@S

CONSULTANTS

Naast de landelijke wet- en regelgeving hebben beleidsmakers en uitvoerders van de gemeente en horeca-ondernemers te maken met vele lokale regels en instrumenten voor beleid, toetsing en handhaving.

Vrij algemeen delen Rijk, gemeenten en ondernemers nu het besef dat gewerkt moet worden aan een eenvoudiger en voor alle partijen duidelijke regelgeving. Liever enkele duidelijke goed op elkaar afgestemde en goed handhaafbare regels dan het huidige landschap van soms onduidelijke en soms tegenstrijdige regels.

Dit proces is pas sinds kort in gang gezet. Op dit moment vindt onder regie van het Ministerie van EZ, ondernemers-organisaties en VNG een eerste landelijke evaluatie van gewenste en ongewenste regels plaats. Daarbij gaat het niet alleen om horeca, maar de horeca is wel een belangrijke partij voor verbeteringen.

De te verwachten resultaten van die landelijke evaluatie en aanbevelingen voor verbetering moeten worden meegenomen in het geïntegreerd horecabeleid van Deventer.

4.2 Vigerend horeca beleid en vraag om actualisatie

In de bijlagen is de ontwikkeling van het horecabeleid in Deventer geschetst. Met het in 1986 vastgestelde horecabeleid was Deventer één van de eerste Nederlandse gemeenten die op deze wijze met de horeca in haar beleid rekening ging houden, met nadruk op de horeca in de binnenstad. Door de nadrukkelijke aandacht voor horecacategorieën (I, II, III a en III b) en gebiedsgerichte benadering was die horecanota van 1986 één van de eerste voorbeelden van een 'geïntegreerd' beleid in Nederland. Het beleid is in de daarop volgende jaren succesvol gebleken, en de horeca in de binnenstad ontwikkelde zich zoals gewenst, zonder (veel) negatieve effecten. Aan die groei is in 1993 in zekere zin paal en perk gesteld door de Brink in sectoren te verdelen (analoog aan het al gehanteerde maximumstelsel m.b.t. ontheffing sluitingsuur), en binnen die sectoren het aantal horecabedrijven te maximaliseren. Het vigerend beleid heeft betrekking op de binnenstad.

Anno 2004 komen er vanuit diverse kanten signalen die vragen om een actueler en nieuw horecabeleid.

- a. Sinds de horecanota van 1986 en de sectorindeling/maximumstelsel van 1993 hebben zich landelijk en ook in Deventer veranderingen afgespeeld in het ruimtelijk-economisch functioneren van de horeca. Met name (ver)nieuwe(nde) vormen van horeca blijken in de praktijk in Deventer steeds moeilijker te vestigen omdat hiermee in het vigerend horecabeleid en in de regelgeving (bestemmingsplan, sectorenstelsel, sluitingstijden etc.) geen rekening wordt gehouden.
- b. In het huidige beleid ontbreekt een expliciete link met de beleidsvelden toerisme en recreatie, evenementen etc.
- c. In het huidige beleid ontbreekt een expliciete link met veiligheid. Een thema als "Terugdringing uitgaansgeweld" heeft een relatie met de (uitgaans)horeca en maakt onder de noemer 'openbare orde en veiligheid' onderdeel uit van het horecabeleid.
- d. In het huidige beleid ontbreekt een expliciet handhavingsbeleid.
- e. In het huidige beleid ontbreekt een alcoholmatigingsbeleid.
- f. Sinds de samenvoeging van Deventer en Diepenveen is het horecabeleid niet herzien. Geen beleid voor buiten de binnenstad.
- g. Als het gaat om het bieden van een juridisch toetsingskader lopen bij het horecabeleid betrokken medewerkers aan tegen de grenzen van het huidige beleid. Gedacht kan hierbij worden aan elementen van het horecabeleid zoals daar zijn: terrassenbeleid, beleid ten aanzien van paracommercialisme, geen eenduidige definitie van het begrip "horecabedrijf", een categorie-indeling die niet altijd houvast biedt, het ontbreken van een toetsingskader voor inpanning uitbreiding en splitsing van panden.
- h. Etc.

Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Deventer heeft de wens uitgesproken dat de gemeente een totaalvisie ontwikkelt op de horeca in Deventer waaruit onder meer zou moeten blijken dat ook vanuit een economische achtergrond gekeken wordt naar branche-ontwikkelingen.

B@S

CONSULTANTS

Algemene uitgangspunten

Voor de ruimtelijke en economische uitgangspunten/aandachtspunten van horecabeleid kan worden aangesloten op de conclusies van het voorliggende onderzoek als het gaat om de omvang en samenstelling en de locatie van horeca in de gemeente Deventer. Daarbij dient uiteraard rekening gehouden te worden met de marktpotenties en mogelijkheden van ondernemers, brouwerijen en marktpartijen om onder de huidige omstandigheden de voor Deventer gewenste eigentijdse (vernieuwende vormen van) horeca in het horecaconcentratiegebied Brink en op de diverse horecaontwikkelingsgebieden (Pleinen, Boreelkazerneterrein, IJssel/Welle, Centrumgebied Colmschate e.d.) te integreren.

In de uitwerking van het ruimtelijk-economisch beleid dient uiteraard ook te worden aangesloten op relevante ontwikkelingen in het landelijk beleid, waarbij enkele voor de horeca belangrijke recente (rijks) standpunten aandacht verdienen¹

- ⇒ vereenvoudiging van het vergunningstelsel, onder andere door beperking van het aantal vergunningen, door de Drank- en Horecawet vergunning van toepassing te verklaren op alle typen openbare inrichtingen, en door vergunningen voor zaken die betrekking hebben op de bedrijfsvoering (o.a. terras, reclame e.d.) af te schaffen.
- ⇒ Integratie van de vergunningverstrekking, dat wil zeggen één loket voor één -gecombineerde- vergunning (mantelvergunning) waar nu nog meerdere diensten meerdere vergunningen moeten afgeven.
- ⇒ Gezamenlijke en geïntegreerde inning van heffingen.
- ⇒ Handhavingsbeleid in overleg met de sector o.a. door communicatie en voorlichting, preventieve afspraken over verantwoordelijkheden, geïntegreerde controle acties en indien nodig sanctioneren (gele en rode kaartsysteem) met als sluitstuk repressieve handhaving.

Als het gaat om de gemeentelijke organisatie en uitvoering betekent dat geïntegreerd werken (één loket) met duidelijke handleidingen inzake vergunning aanvraag/verlening (ook via internet), inclusief handhaving.

Het verdient aanbeveling dat de diverse ambtelijke diensten van de gemeente Deventer samen met Koninklijk Horeca Nederland afdeling Deventer en eventueel anderen (marktpartijen, bewonersorganisaties) samenwerken in het oplossen van specifieke problemen in de horeca, samen bepalen hoe één en ander beter geregeld kan worden en wat daarvoor nodig is. Dit bij voorkeur in een structureel Horeca Overleg Platform met een eenduidige werkwijze als het gaat om signalering, aanpak en oplossing van kansen en bedreigingen.

---

¹ het kabinetsstandpunt Openbare Inrichtingen, het rapport "Openbare inrichtingen a la carte" van de werkgroep openbare inrichtingen (in het kader van het project Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit, MDW) de resultaten van het meldpunt strijdige regels en het recent door het Ministerie van Economische Zaken uitgegeven rapport "strijdige regels in de praktijk": minder regels, onder één vergunning brengen.

4.3. Ruimtelijk beleid

In hoofdstuk 3 is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie voor de horeca beschreven. Aangegeven is waar (op welke locaties) de horeca meer mogelijkheden zou kunnen krijgen en waar beperkingen moeten gelden ten aanzien van het aantal horecabedrijven of bepaalde branches.

Het bestemmingsplan is het belangrijkste instrument voor het regelen van de gewenste ruimtelijke structuur. In de gemeente Deventer is de werking van het bestemmingsplan binnenstad al sinds 1986 nadrukkelijk gekoppeld aan een categorie-indeling horecabedrijven en aan een maximumstelsel horecavestigingen.

4.3.1. Bestemmingsplan

Bestemmingsplan regelt en bestemt attractie en leefbaarheid

In het vigerend "Bestemmingsplan Kernzone binnenstad" (september 1994, toelichting paragraaf 4.6) wordt de binnenstad gekenschetst als de meest logische en juiste omgeving waar de horeca zich in haar uiteenlopende verschijningsvormen kan en mag ontwikkelen. Maar: de ruimte welke de binnenstad voor de verschillende horecaactiviteiten biedt is afhankelijk van de overige functies en activiteiten welke in de binnenstad plaatsvinden. Rekening houdend met die andere functies is in het bestemmingsplan (op basis van het horecabeleid 1986) gekozen voor beheersing van de omvang van de horecafunctie in relatie tot de aard van de horeca en de vestigingsplaats. Met andere woorden: het horecabeleid is afgestemd op het uitgangspunt om ook in de binnenstad een zo optimaal mogelijk woon- en leefklimaat te bewerkstelligen.

Categorieën en sectoren en maximumstelsel werken verstarrend

In het vigerend bestemmingsplan wordt –op geïntegreerde wijze- gebruik gemaakt van een categorie-indeling horecabedrijven, een sectorenindeling en een maximumstelsel ontheffing sluitingstijden. De gehanteerde systematiek heeft duidelijke voordelen (ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden weten waar ze aan toe zijn), maar in de loop der jaren bleken ook nadelen (eventueel gewenste ontwikkelingen kunnen niet geacommodeerd worden waarmee de dynamiek verloren gaat en op termijn de aantrekkelijkheid voor ondernemers en gebruikers).

Ondernemers willen ontwikkelen, bewoners willen beheer

Ondernemers (KHN afdeling Deventer) geven aan dat zij in principe geen sectorenindeling/maximumstelsel wensen, omdat daarmee de dynamiek wordt belemmerd, en ambities zoals de ontwikkeling van (nieuwe) horeca op de Brink niet gerealiseerd kunnen worden. Bewoners hechten aan het beheer van de bestaande omgeving en voorzieningen en kwaliteiten van de (woon)omgeving.

CONSULTANTS

Over gebiedgericht beleid en typegericht beleid.

De sleutel van geïntegreerd horecabeleid is de zorgvuldige afstemming van beleidsvoornemens naar gebieden en typen horeca.

Qua gebieden dient het beleid aan te sluiten op het algehele ruimtelijk beleid waarin wordt onderscheiden tussen binnenstad, woongebieden (wijken, dorpen), werkgebieden (kantoren- en bedrijventerreinen) en buitengebied. Specifiek voor horeca wordt daarbinnen onderscheiden:

- Horecaconcentratiegebieden: Brink, eventueel lokatie in periferie
- Horecaontwikkelingsgebieden: pleinen, haven, Boreelkazerne
- Horecaconsolidatiegebieden: kernwinkelgebied, overstraten,
- Horecasaneringsgebieden: overig

Kiezen voor een nieuwe bestemmingssystematiek voor horeca

Vanuit ruimtelijk en economisch oogpunt is het wenselijk te kiezen voor een vereenvoudiging van de categorieindeling, waarbij grootschalige discotheken/partycentra, nachtclubs etc. in categorie I blijven en (voor zover aantoonbaar niet hinderlijk voor de omgeving) de andere drankverstrekkende bedrijven (cafés/bars etc.) worden gecombineerd met de restaurants in II, en de lichtste vorm III (winkelondersteunend) gehandhaafd kan blijven. Opgemerkt wordt dat de afdeling milieu vanwege (geluids)overlast voorstelt alle horecabedrijven die in de nachtperiode (na 23.00 uur) geopend zijn in te delen tot categorie I.

Het bestemmingsplan binnenstad moet helder zijn naar (potentiële) ondernemers. Het moet in de toelichting duidelijk maken dat (tot op zekere hoogte, binnen bepaalde nadere regels) flexibiliteit aanwezig is om binnen de gestelde voorwaarden in te spelen op gesignaleerde marktontwikkelingen. Zonder dat daarmee het belang van andere partijen wordt geschaad. Dit in combinatie met flankerende wet- en regelgeving (Milieubeheer, Besluit Horeca, APV, openingstijdenbeleid, terrassenbeleid e.d.) en samen met de ondernemers uitgevoerd gebiedsmanagement:

Aanbeveling:

- Zodanige aanpassing en vereenvoudiging van de combinatie bestemmingsplan, categorieindeling, sectorindeling en ontheffing sluitingstijden dat de in hoofdstuk 3 aangegeven ruimtelijke ontwikkeling van de horeca in de binnenstad mogelijk wordt.

4.3.2. Andere elementen van ruimtelijk beleid

Terrassenbeleid

Van ruimtelijk belang is ook het terrassenbeleid (interessant voor de exploitatie van horeca, oplossen eventuele ruimtelijke 'conflicten' met andere functies). Een terras is niet alleen belangrijk voor de horeca-ondernemer en zijn gasten maar draagt ook bij aan de kwaliteit en een levendige en gezellige (binnen)stad.

Het terrassenbeleid van Deventer dateert uit 1993. In 1995 en in 1997 zijn de richtlijnen op een aantal punten gewijzigd, en versoepeld. Richtlijnen voor de terrassen betreffen o.a. noodzaak terrasvergunning, voldoende beschikbare ruimte en wijze van plaatsing in de openbare ruimte, sluitingstijden (maximaal 01.00 uur), opslag (in principe inpandig, gedurende terrasseizoen maximaal 1 meter van de gevel) en terrasmeubilair (stoelen, windschermen, parasols etc. Voor luifels/zonneschermen en verwarming van het terras is een aparte toestemming nodig. Terrassen of terrasgedeelten worden zonedig aangepast aan de opstelling van markten, kermis en evenementen.

- Actualisatie terrassenbeleid met name t.a.v. winterterrassen om de exploitatie te verbeteren en de aantrekkelijkheid van horecaterras 'winterhard' te maken (evt. ook overdekt dakterras Beughelhuis).

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

verkeersbeleid

Het verkeersbeleid heeft invloed op de horeca (taxis en georganiseerd openbaar vervoer, nabijheid parkeergelegenheid e.d.). De problematiek van verkeer, parkeren, taxi's etc. geldt niet alleen voor de horeca. In principe geldt dit voor alle binnenstedelijke ondernemers. De horeca heeft er belang bij dat taxistandplaatsen dicht bij de horeca te vinden zijn en dat de openingstijden van de parkeergarages zijn afgestemd op de openingstijden van de horeca.

- Aandacht voor taxistandplaatsen in relatie tot horeca.
- Aandacht voor situering en openingstijden parkeergarages.

4.4. Economisch beleid

horeca onderdeel economische driehoek winkels-horeca-leisure

De horeca in Deventer heeft een belangrijke winkelondersteunende en toeristisch-recreatieve functie (zie daarvoor de resultaten van de economische marktverkenning en ontwikkelingsvisie hoofdstuk 2 en 3).

De gemeentelijke ambitie richt zich op een aantrekkelijke winkelstad met regionale centrumfunctie voor ca., 200.000 mensen. Daarin past een veelzijdig en kleurrijk horeca-aanbod. Het economisch beleid voor de horeca moet mogelijkheden bieden aan bestaande en nieuwe horecaondernemers om ook in de toekomst goed te functioneren. In algemene zin betekent dit dat de dynamische relatie winkels, horeca en vermaak blijvende aandacht verdient. Steeds opnieuw blijkt verweving van deze functies en het vinden van nieuwe combinaties belangrijk om (nieuwe) doelgroepen aan de stad te binden. Vanuit Economische Zaken wordt hier nadrukkelijk op ingezet, waarbij ondernemers en andere marktpartijen worden uitgenodigd hun ideeën daarvoor neer te leggen. In concreto betekent dit het vanuit Economische Zaken beleidsmatig initiëren en ondersteunen van projecten waarin ook de horeca een trekkende of ondersteunende rol kan spelen. Naast de Brink bieden de pleinen (pleinenvisie), IJsselboulevard/Welle, Boreelkazerne/Houtmarkt en centrumontwikkeling Colmschate op dit moment aangrijpingspunten en vestigingsopties. In de afweging van plannen en initiatieven voor de horeca moet Economische Zaken oog hebben voor sectorvervaging en branchevervaging en de economische effecten daarvan op de horeca en ondernemers in winkels, leisure en andere publiekverzorgende sectoren.

Algemeen gesteld kan de horeca niet 'leading' zijn in de economische ontwikkeling en attractie van Deventer als winkelstad, als leisurestad, als werkstad etc. Wel kan de horeca die economische ambities op allerlei manieren ondersteunen. Het economisch beleid van de gemeente moet er op gericht zijn dat horeca en winkels elkaar versterken, maar ook horeca en evenementen, horeca en kunst-cultuurfuncties, horeca en sport-spelvoorzieningen. Horeca is een (h)erkende economische functie.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

Accommodatiebeleid: facilitaire horeca en paracommercie

In mei 1992 heeft het college in de 'Beleidsnotitie Paracommerciële Instellingen' vastgelegd welke richtlijnen zij hanteert bij het verlenen van een vergunning ingevolge artikel 3a van de Drank- en Horecawet voor paracommerciële instellingen die niet beschikken over een overeenkomst met het Bedrijfschap Horeca. Nu ruim 10 jaar later is de 'paracommercie' nog steeds een regelmatig terugkerend discussiepunt, maar hebben zich ook vergelijkbare nieuwe discussiepunten ontwikkeld, met name door de introductie van horeca als bedrijfsonderdeel van winkels en andere functies die we zowel aantreffen in de stad (musea, schouwburg, bioscopen etc) als buiten de stad (boerenbedrijven die zich ontwikkelen met toeristisch-recreatieve activiteiten). Deze zogenaamde facilitaire horeca of additionele horeca vormt in toenemende mate een punt van aandacht. Met name horeca- en recreatieve diensten in gesubsidieerde instellingen, sportkantines en buurthuizen waarbij die diensten geen verband houden met de doelstelling van deze organisatie² roepen weerstand op vanuit de horeca. Volgens Bedrijfschap Horeca kan zo'n 40 à 50% van de horecaomzet van sociaal-culturele en sportkantines tot de paracommercie gerekend worden. Voor zover het gaat om horeca bij detailhandel kan worden vastgelegd dat het horecagedeelte niet meer dan een bepaald percentage (bijvoorbeeld 30%) van het totale verkoopvloeroppervlakte van de winkel mag zijn; met een maximum (van bijvoorbeeld 50 m² vvo). Ten aanzien van paracommerciële activiteiten kan de gemeente in de Drank- en Horecavergeving van betreffende instelling beperkingen in de exploitatie laten opnemen, en is toezicht en handhaving daarop uiteraard essentieel en vereist het reserveren van capaciteit.

horeca is een belangrijke werkgever en economische trekker.

Uitgaande van de 'gemiddelde' situatie in Nederland en verwijzend naar pagina 5 kan worden geraamd dat er anno 2004 in Deventer ongeveer 1.300 mensen werkzaam zullen zijn in de horecasector. Net als landelijk zullen veel horeca-werkers jong zijn (40% jonger dan 25 jaar), en heeft ca. de helft een contract tot 11 uur per week of is flexibel oproepbaar.

Stimulerend Economisch Horecabeleid, gericht op vergroting van het aantal horecabedrijven en verbetering van de kwaliteit in horeca is niet alleen voor de (werkgelegenheid in de) horeca zelf van belang, maar ook voor de (werkgelegenheid in gerelateerde) andere publieksfuncties. Lager opgeleiden kunnen met flexibele arbeidsovereenkomsten in horeca en aanverwante functies (winkels) aan de slag, terwijl een gevarieerde horeca ook aantrekkelijk is voor middenkader, hoger opgeleiden en daarmee een belangrijke vestigingsvoorwaarde is voor geheel andere bedrijven.

² Koninklijk Horeca Nederland definieert paracommercie als: "Een vorm van oneerlijke concurrentie door al of niet op enigerlei wijze gesubsidieerde instellingen die, buiten hun doelstelling om, horecadiensten verlenen aan het publiek."

B@S

CONSULTANTS

Conclusie en Aanbevelingen voor Economisch Beleid:

De horeca is een belangrijke economische functie en is een essentieel onderdeel van de (binnen)stedelijke economie. Horeca trekt bezoek en bindt bestedingen. Horeca heeft een belangrijke rol als werkgever (met name voor lagere lager opgeleiden). Horeca ondersteunt daarbij het economisch functioneren en de werkgelegenheid in andere sectoren en is een gewaardeerde partner in de (her)ontwikkeling van gebieden en geïntegreerde winkel- en leisureprojecten, evenementen e.d.

Voor de nabije toekomst kan een werkgroep Economisch Horecabeleid zich richten op:

- een project 'economische relaties', met aandacht voor de positieve en negatieve economische relaties van horeca met winkels en leisure in de (binnen)stad, en met toeristisch-recreatieve voorzieningen en landbouwbedrijven in het buitengebied.
- een project 'Accommodatiebeleid en paracommercie' door het (actualiseren/opstellen) van een beleidsnota met regels voor dit type 'horeca' en aandacht voor signalering, toezicht en handhaving van het geformuleerde beleid.
- een project 'Werken in de horeca', gericht op het stimuleren van werkgelegenheid en opleidingstrajecten in de horeca, en het opnemen van horeca in werkgelegenheidsprojecten.

4.5. Milieubeleid

Het tegengaan van ontwikkelingen die leiden tot achteruitgang van het woon- en leefklimaat is de belangrijkste taak van de afdeling milieu. In het milieubeleid staat het voorkomen van onaanvaardbare hinder (geluid, stank e.d.) van horeca op de (woon)omgeving centraal.

Wet milieubeheer (Wm)

Slechts een beperkt aantal horecabedrijven is vergunningplichtig op grond van de Wet Milieubeheer. Op grond van een Wm-vergunning geven Burgemeester en Wethouders voorschriften ter voorkoming van onaanvaardbare hinder voor omwonenden. In de vergunning van een horecabedrijf worden meestal voorwaarden gesteld aan het maximale geluidsniveau dat een horecabedrijf mag produceren. Tevens is het mogelijk om voorschriften op te nemen voor sluitingstijden, die aangeven wanneer er geen muziek meer ten gehore mag worden gebracht, bepalen wanneer niets mag worden geserveerd, het gebruik van bijbehorende parkeervoorzieningen te regelen.

Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer

De meeste horecabedrijven vallen onder de werking van de algemene maatregel van bestuur 'Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer' (Besluit Horeca). Zij hebben geen milieuvergunning nodig

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

Met het Besluit Horeca is het mogelijk om horecaconcentratiegebieden aan te wijzen, waar ruimere geluidseisen op de gevels van woningen kunnen gelden. De geluidsnormen in de woning staan echter vast en kunnen niet verruimd worden. Ten aanzien van andere milieu-aspecten als energie, afval en geur kan de gemeente nadere eisen stellen. De gemeente Deventer zal, ook in het kader van andere beleidsitems, moeten besluiten of er in de gebieden waar horeca volgens de ruimtelijke visie wordt gestimuleerd, ruimere geluidseisen mogen gelden. Voor individuele gevallen moet worden nagegaan of het noodzakelijk is om de voorschriften aan te scherpen door nadere eisen te stellen ten aanzien van energie, afval of geur.

maar zijn meldingsplichtig en moeten voldoen aan de voorschriften die in het Besluit horeca zijn opgenomen.

Het Besluit Horeca doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van ondernemers en exploitanten om zich in te zetten voor het milieu. Zij krijgen meer vrijheid om te bepalen op welke wijze ze de milieudoelstellingen willen realiseren. De nadruk ligt op het aangeven van de doelstellingen en niet op de wijze waarop deze kunnen worden bereikt. In het besluit zijn voor verschillende milieuaspecten voorschriften opgenomen: geluid, energie, afval, geur, lucht, veiligheid, energie- en waterbesparing etc. De gemeente heeft de mogelijkheid om voor individuele horecabedrijven de voorschriften aan te scherpen of te concretiseren door het stellen van nadere eisen.

Belangrijk voor de horeca is het aspect geluid.

In het Besluit Horeca zijn geluidsvoorschriften opgenomen, waar alle bedrijven zich aan dienen te houden. Horecabedrijven waarbij muziek structureel deel uitmaakt van de bedrijfsvoering en de geluidbelasting boven een bepaald niveau uitkomt, dienen een akoestisch onderzoek te overleggen bij de melding. Dat geldt ook voor het eventueel toestaan en realiseren van overdekte en/of verwarmde terrassen.

T.a.v. de relatie horeca en geluid kan het volgende worden opgemerkt dat de trend in de geluidproductie van horeca is dat het bronniveau door steeds betere en zwaardere apparatuur toeneemt (meer Watt en meer bass). Dit houdt in dat er in de praktijk een verschuiving kan optreden van cafés die voorheen aangemerkt werden als een rustig (bruin)café naar luidruchtige (dans/feest)cafés. Geluidniveaus van tussen de 90 en 110 dB(A) zijn steeds vaker gebruikelijk. Dit terwijl met name de (oude) panden in de binnenstad soms qua isolatiewaarde een bronniveau van maar 60 à 70 db(A) aankunnen.

Vanuit milieu moet worden gestreefd naar voorkomen van klachten door aanwijzing van lokaties waar wat mag qua geluid, adequate handhaving en het daarvoor opstellen van een handhavingprotocol. De afdeling Milieu wijst er op dat altijd moet worden voldaan aan het Besluit Horeca, en vreest dat te veel wordt verwacht van de 'geluidsvrijheid'.

Vanuit milieu ook horecaconcentratiegebied aanwijzen

De gemeente heeft de mogelijkheid om horecaconcentratiegebieden aan te wijzen in een gebied waarin horeca geconcentreerd aanwezig is. Bij de aanwijzing tot horecaconcentratiegebied spelen volgende factoren:

- Functie van het gebied (bv centrum- of uitgaansfunctie);
- De aanwezige of beoogde horecadichtheid;
- De mate waarin woningen of andere geluidsgevoelige functies in het gebied aanwezig zijn of geprojecteerd;

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

- De mate van fysieke gescheidenheid met woningen of andere geluidsgevoelige functie c.q. de mate waarin de horecabedrijven zelf afdoende geïsoleerd zijn of kunnen worden;
- Verruimen van de geluidsvoorschriften;
- De aanwezigheid van een relatief hoog achtergrondgeluidniveau (bv bij drukke verkeerswegen).

In een als horecaconcentratiegebied aangewezen gebied gelden niet de standaard geluidsvoorschriften voor inrichtingen. Indien dat wordt gedaan, kan de gemeente gebiedsgerichte geluidsnormen geven. Hierbij dient de gemeente de akoestische ontwikkeling af te wegen tegen de belangen van bewoners en overige belanghebbenden in zo'n gebied.

De vestiging van horecabedrijven op bepaalde plaatsen binnen de gemeente kan met het Besluit Horeca echter niet goed worden geregeld. De situering van een horecabedrijf is geen criterium bij het bepalen of bedrijven onder de werking van dit Besluit vallen. Het bestemmingsplan dient dan ook de randvoorwaarden voor de situering te bevatten.

Het aanwijzen van horecaconcentratiegebied in het bestemmingsplan moet dus in overleg van RO met Milieu en EZ plaatsvinden. Die aanwijzing van een horecaconcentratiegebied betekent overigens wel dat er wellicht horecabedrijven zijn die niet kunnen voldoen aan de verhoogde geluidsnormen, en pas na hoge investeringen omdat de isolatiewaarden van panden in de binnenstad vaak onvoldoende is. Bovendien wordt de isolatiemaatregelen vaak ongedaan gemaakt door gedragshandelingen (open laten van deuren/ramen in terrasperiode).

Het verdient aanbeveling de mogelijkheid die de gemeente heeft om een horecaconcentratiegebied aan te wijzen te gebruiken voor het gebied waarin op dit moment al een groot geconcentreerd horeca-aanbod aanwezig is (Brink). Vanuit de optiek van Economische Zaken en Ruimtelijke Ordening wordt die aanwijzing onderbouwd met criteria als de functie van het gebied (bijvoorbeeld centrum- of uitgaansfunctie), en de aanwezigheid of beoogde horecadichtheid. Vanuit milieu spelen met name omgevingskenmerken en een zo klein mogelijke overlast voor het wonen een rol bij die aanwijzing. In zo'n horecaconcentratiegebied kan de gemeente meer gebiedsgerichte voorschriften en geluidsnormen geven. Uiteraard na afweging van de belangen van bewoners en overige belanghebbenden in zo'n gebied.

Relatie met bewoning:

- Voor een krachtig horecabeleid is het maken van keuzes door de gemeente noodzakelijk. In gebieden waar gekozen wordt voor horeca, prevaleert de horecalevendigheid (tot een bepaald niveau) boven de leefbaarheidswens van bewoners. In gebieden waar nadrukkelijk wordt gekozen voor bewoners, prevaleren de belangen van bewoners dus boven die van de horeca (leefbaarheid boven levendigheid).

- Bewoners die in of bij een horecaconcentratiegebied woonachtig zijn, zullen de consequenties daarvan moeten dragen. Men heeft immers niet alleen te maken met de lusten van het wonen in de binnenstad, zoals de aanwezigheid van veel voorzieningen, maar men ondervindt daarvan ook lasten. Rekening houdend met de diverse belangen en via geregeld overleg met en tussen bewoners en de horeca kunnen de grootste problemen of knelpunten benoemd worden en worden aangepakt. Overleg moet leiden tot meer wederzijds begrip.

Aanbeveling:

- Met de Amvb is het mogelijk om horecaconcentratiegebieden aan te wijzen, waar ruimere geluidseisen kunnen gelden. Ten aanzien van andere milieuaspecten als energie, afval en geur kan de gemeente nadere eisen stellen. De gemeente Deventer zal moeten besluiten of er in de gebieden waar horeca volgens de ruimtelijke visie wordt gestimuleerd, ruimere geluidseisen mogen gelden.
- Voor individuele gevallen moet worden nagegaan of het noodzakelijk is om de voorschriften aan te scherpen door nadere eisen te stellen ten aanzien van energie, afval of geur.
- Oppakken project 'hoe realiseren geluidsnormen Besluit horeca, sport, recreatie in horecaconcentratiegebied en andere gebieden'.

4.6. Openbare orde en veiligheid

Veilig uitgaan heeft economische waarde en is integraal onderdeel van het algehele veiligheidsbeleid Deventer.

Regelgeving met betrekking tot openbare orde en veiligheid gerelateerd aan de horeca is voor een deel vastgelegd in de APV (**openingstijden, overige zaken openbare orde en veiligheid**). Daarnaast hebben ondernemers en gemeente begin 2004 nadere afspraken maken in een **Convenant Veilig Uitgaan**, en is voor het functioneren van horeca ook drugsbeleid (**coffeeshops**) en gokbeleid (**kansspelautomaten**) van belang.

Op grond van de APV moeten horecabedrijven in Deventer tussen 01.00 en 07.00 uur gesloten zijn, maar burgemeester kan daarvan ontheffing verlenen. Het ontheffingenbeleid houdt rekening met de plaats waar het horecabedrijf gevestigd is.

Voor het exploiteren van horeca-inrichtingen waar alcoholhoudende drank wordt geschonken is een vergunning op grond van de Drank- en Horecawet en een exploitatievergunning op grond van de APV nodig. Als géén alcoholhoudende drank wordt geschonken alleen een exploitatievergunning (APV). De wet en de exploitatievergunning stellen eisen ten aanzien van het zedelijk gedrag van de leidinggevenden in het horecabedrijf. Tijdens de openingsuren moet altijd één van die leidinggevenden in de zaak aanwezig zijn. In het belang van de openbare orde en veiligheid kan de burgemeester een horecabedrijf

tijdelijk sluiten (bijvoorbeeld in het geval van handel in drugs, heling, vuurwapenbezit, discriminatie). Ook kan om die redenen een vergunning worden ingetrokken.

Openingstijden horeca

Zoals vastgelegd in de APV kent Deventer in de huidige situatie een vaste sluitingstijd (01.00 uur tot 07.00 uur), waarbij de burgemeester aan horecabedrijven een ontheffing sluitingsuur kan verlenen om na 01.00 uur geopend te mogen zijn. Voor de Brink kan dit tot maximaal 05.00 uur en in de rest van Deventer tot 03.00 uur.

De binnenstad is in het kader van het vigerend horecabeleid verdeeld in sectoren. Binnen die sectoren is een maximum aantal horecabedrijven toegestaan en kan een maximum aan ontheffingen sluitingsuur worden verstrekt. De ontheffing sluitingstijd wordt gesteld op naam van de exploitant en is niet overdraagbaar volgens de APV. Desondanks wordt zo'n ontheffing in de meeste gevallen onder dezelfde voorwaarden en beperkingen verleend aan een nieuwe exploitant die eenzelfde soort horecabedrijf wenst te exploiteren. Omdat een aantal sectoren 'vol' zit en het maximum aan ontheffingen sluitingsuur (al bijna 10 jaar) bereikt is, zijn er verzoeken die niet gehonoreerd kunnen worden.

Ondernemers geven aan dat de vestiging van nieuwe horeca wordt gehinderd op lokaties waar om 01.00 uur gesloten moet worden, terwijl er voor specifieke horecatypen (met name voor de uitgaanshoreca, discotheken e.d.) een later sluitingstijd van in ieder geval 05.00 uur absoluut noodzaak is. Bij de huidige sectorindeling/maximumstelsel sluitingstijden kan Deventer één van haar ambities (uitgaansfunctie en evenementen in de binnenstad) niet waarmaken. De vraag of dat op de Brink zou moeten of op de nieuw te ontwikkelen Boreelkazerneterrein is niet eenduidig te beantwoorden en afhankelijk van het type uitgaan (grootschalige disco voor de doelgroep tot 25 jaar of kleinschaliger danssalon voor de doelgroepen ouder dan 25).

Een onderzoek naar de mogelijkheden van aanpassing van het sluitingstijdenregime op daarvoor aangewezen lokaties is wel gewenst (ieder geval voor de Brink, eventueel ook in de ontwikkelingsgebieden). Daarvoor gelden echter niet alleen economische motieven. Ook de politie is vanuit het oogpunt van de veiligheid en de handhaving betrokken in sluitingstijden van horeca, terwijl bewoners ook hun meningen daarover hebben.

Kort wordt nog gerefereerd aan het **idee-Floors** dat in 1994 werd opgenomen als beleidsregel en op grond waarvan de burgemeester per horecabedrijf voor de periode van een half jaar maximaal 24 ontheffingen van het sluitingsuur kan verlenen tot uiterlijk 05.00 uur.

- Met betrekking tot de sluitingsuren adviseren wij de gemeente het algehele sluitingsuur te differentiëren naar type gebied. In het aan te wijzen horecaconcentratiegebied Brink van 05.00 uur tot 07.00 uur

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a black outline, positioned between the 'B' and the 'S'.

CONSULTANTS

sluiten, waarbij de mogelijkheden van vrijstelling van sluiting voor nachthoreca onderzocht moeten worden. Elders in de binnenstad van 02.00 tot 07.00 uur dicht. Buiten de binnenstad, op één/enkele speciaal daarvoor aangewezen uitgaanslocatie(s) om 04.00 uur dicht (om grootschalige disco mogelijk te maken), elders in Deventer in de woonwijken en dorpen het sluitingsuur handhaven op 01.00 uur. Voor niet-commerciële bedrijven met horeca (buurt- en dorpshuizen, jeugdverenigingen, sportkantine) geldt een apart sluitingsregiem.

Kansspelautomaten

Sinds 1 juni 2000 wordt landelijk bepaald waar welke speelautomaten mogen staan. De gemeente heeft geen mogelijkheid op dit punt eigen beleid te ontwikkelen. Op basis van de wet kan de burgemeester in hoogdrempelige inrichtingen maximaal twee kansspelautomaten toegestaan. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan, alleen maximaal twee behendigheidsautomaten. De Speelautomatenverordening waarin één en ander is geregeld is op 3 juni 2001 in werking getreden.

Kansspelautomaten zijn voor veel horecabedrijven een belangrijke inkomstenbron (geweest). Toch lijkt zich mede onder invloed van de wetgeving een ontwikkeling voor te doen waarin de kansspelautomaat als 'horecameubilair' aan belang inboet.

Veilig uitgaan

In Deventer is begin 2004 het veilig uitgaan in een Convenant Veilig Uitgaan vastgelegd door gemeente, politie en ondernemers. Het gaat dan om zaken als aanpak van goede verlichting, slechte uitstraling van panden, wildplassen, te weinig blauw op straat, etc. Camerabewaking is een landelijk issue, waarover ook in Deventer recente discussie is. Samenwerking tussen betrokken partijen om de veiligheid in uitgaansgebieden te bewaken vraagt o.a. om:

- Structureel overleg horeca, gemeente, politie, openbaar ministerie;
- Vastleggen van afspraken in een convenant;
- Nemen van maatregelen (veiligheidsplannen, huis/gedragsregels)
- Regelmatige evaluatie werkwijze en bijstelling.

Drugsbeleid en coffeeshops

Deventer heeft een coffeeshop beleid om de mogelijke uitwassen van coffeeshops tegen te gaan. Dit is ruimtelijk-economisch van belang omdat aan de omvang/aantallen en de vestigingslocatie van coffeeshops voorwaarden verbonden zijn.

Horecabedrijven waarbij geconstateerd wordt of een redelijk vermoeden bestaat dat harddrugs worden verhandeld of gebruikt, worden in het algemeen met onmiddellijke ingang gesloten voor bepaalde termijn.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

Handhaving

Voor wat betreft de handhaving wordt vaak gesteld dat de capaciteit van betrokken ambtelijke diensten en politie te kort schiet om alle wet- en regelgeving te handhaven. In de praktijk worden binnen de beschikbare capaciteit prioriteiten gesteld. Dit is niet voor alle partijen even duidelijk.

Adequate handhaving is alleen mogelijk wanneer het algemeen bekend is wat gehandhaafd wordt, op welke manier dat gebeurt en door wie. Van groot belang daarbij is de beschikbare capaciteit bij de diverse betrokken ambtelijke diensten en politie. Aandachtspunten daarbij zijn:

- Duidelijke en handhaafbare regelgeving;
- Concrete richtlijnen;
- Uniformiteit in handhaving;
- Voldoende opleidings- en kennisniveau medewerkers handhaving;
- Voldoende (financiële) mogelijkheden voor onderzoek ten behoeve van repressieve handhaving in de bestuursrechtelijke sfeer;
- Overleg vooraf met het Openbaar Ministerie.
- Voldoende beschikbare tijd voor repressieve handhaving;
- In- en externe coördinatie en beleidsafstemming;
- bestuurlijke en politieke bereidheid tot handhaving;
- breed bekendmaken van handhavingsaanpak.

Het verdient aanbeveling het reeds bestaande handhavingsbeleid van de gemeente in werkgroepverband integraal te bekijken en af te stemmen.

4.7. Organisatie, communicatie en coördinatie

Organisatie horeca: aanspreekpunten 'stedelijk' en 'straat'niveau

Direct aanspreekpunt bij de horeca is Koninklijk Horeca Nederland, afdeling Deventer. Deze organisatie vertegenwoordigt alle horeca in Deventer en houdt zich vooral bezig met algemeen beleid. Overigens zijn niet alle horecabedrijven lid van Koninklijk Horeca Nederland, wat voor de afdeling Deventer een aandachtspunt is.

Om de betrokkenheid van de individuele horeca en het oplossen van specifieke problemen te vergroten is KHN Deventer verdeeld in secties:

- Sector Brink
- Sector Grote Kerkhof
- Sector Cafébedrijven binnenstad
- Sector Paracommercie/horeca Periferie
- Sector Zalen en discotheken
- Sector Restaurants.

De secties zijn deels op 'straat/gebiedsniveau' en deels naar bedrijfstype georganiseerd. De vraag is of de gehele gemeentelijke horeca zich in deze systematiek 'gehoord en vertegenwoordigd' voelt/weet. Zo hebben de dorpen en wijken (nog) géén specifiek eigen gebiedsgerichte sectie.

De ervaring leert dat betrokkenheid van ondernemers op 'straatniveau' de beste garantie is voor een groter draagvlak voor beleid en dus tot een grotere kans op succes. Het verdient derhalve aanbeveling om te kijken in hoeverre KHN Deventer en de gemeente de opzet en het functioneren van dergelijke 'straat/gebiedssecties' kan ondersteunen (indirect of direct).

Het uiteindelijke resultaat is dat van alle belangrijke horecagebieden in Deventer een vertegenwoordiger is betrokken bij de gebiedsgerichte implementatie van beleid. Dan kan aandacht worden besteed aan de wensen, behoeften, problemen en knelpunten in een bepaald gebied. Dan ontstaat ook een steviger basis voor de gewenste ontwikkeling, implementatie en uitvoering van beleid.

Organisatie gemeente: horecaloket en/of horecacoördinator

Over het algemeen wordt de gemeente door horecaondernemers gezien als een organisatie waar je van het kastje naar de muur wordt gestuurd. In de gemeentelijke organisatie worden horeca en horecaondernemers gezien als een 'moeilijk' onderwerp.

Het verdient aanbeveling binnen het college voor de ontwikkeling van de horeca en het horecabeleid één verantwoordelijk portefeuillehouder horeca aan te wijzen, en voor zowel de ondernemers als de ambtelijke diensten een centraal aanspreekpunt in te stellen (in de vorm van een horecaloket en/of horecacoördinator) kan een deel van de door de ondernemers ervaren knelpunten worden voorkomen/opgelost.

Horecaloket/horecacoördinator hebben onder andere de volgende taken:

- **Contact- en informatiepunt** ten behoeve van aanvragers, burgers, bestuurders en ambtenaren over alle horeca(relevante) onderwerpen
- **Documentatiepunt** ten behoeve van eigen activiteiten en die van anderen. De documentatie heeft betrekking op wetten, voorschriften, verordeningen etc.
- **Coördinatiepunt** bij de opzet, de planning en de bespreking van procedures e.d.. Daarbij kan gekozen worden voor een helpfunctie ten behoeve van de verantwoordelijke leiding (de portefeuillehouder horeca), maar ook voor de daadwerkelijke regeling van de gang van zaken.

Instellen Horeca Overleg Platform en werkgroepen horecabeleid

In dit rapport zijn diverse onderwerpen opgenomen die binnen een georganiseerd overleg met de horeca, bewoners en andere betrokken partijen verder uitgewerkt moeten worden alvorens beleidsvoornemens in een geïntegreerde horecanota op te nemen. Het verdient aanbeveling daarvoor een Horeca Overleg Platform in te stellen. Dit Horeca Overleg Platform stelt prioriteiten en werkgroepen in die verantwoordelijk zijn voor het uitwerken van de geprioriteerde onderdelen van beleid.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

Zo is het mogelijk om een werkgroepen te installeren op het gebied van:

1. ruimtelijk beleid
2. economisch beleid
3. milieu, openbare orde en veiligheid
4. handhaving

Naast de gemeente moeten in deze werkgroepen vertegenwoordigers van de horeca aanwezig zijn. Afhankelijk van het onderwerp kunnen bepaalde personen met specifieke kennis ad-hoc bij een werkgroep aanschuiven (zoals vertegenwoordigers bewonersorganisaties, VVV, KvK, MKB, etc.). De werkgroepen houden zich, binnen het algemene thema, bezig met deelprojecten. De voortgang van ontwikkelingen in deze werkgroepen worden besproken en bekrachtigd in het Horeca Overleg Platform.

Communicatie

Aangezien de verdere ontwikkeling van een integraal horecabeleid bij de Horeca Overleg Platform ligt, ligt de verantwoordelijkheid om hierover te communiceren ook bij deze groep. Er zijn veel geschikte momenten en methoden te kiezen om te communiceren. Het Horeca Overleg Platform dient zich in principe bij elk besluit of relevante ontwikkeling af te vragen of over het betreffende onderwerp gecommuniceerd moet worden, met wie, hoe en met welk doel. Elk lid van de Horeca Overleg Platform dient uiteraard te communiceren met zijn of haar achterban.

Aanbevelingen organisatie, communicatie, coördinatie:

Deventer ondervindt op dit moment problemen in de communicatie met horecaondernemers, bewoners en andere in de ontwikkeling van horeca betrokken partijen. Enerzijds heeft dit te maken met het nog ontbreken van voor iedereen duidelijk, samenhangend en geïntegreerd beleid. Anderzijds hangt dit ook samen met onduidelijkheden over de organisatie van het horecabeleid (wie is waarvoor verantwoordelijk, wie zijn de aanspreekpunten binnen de gemeente en binnen de horecaondernemers, met wie moet je verder praten over horeca).

Essentieel is dat het horecabeleid in de hand is van één verantwoordelijk portefeuillehouder. Ook moet er een centraal aanspreekpunt voor ondernemers en anderen worden ingesteld, en de communicatie tussen gemeente, ondernemers, bewoners e.d. moet worden vlotgetrokken.

Volgende onderwerpen zijn belangrijk in de opzet van een organisatie/communicatiestructuur:

- Verbeteren organisatiegraad horecaondernemers, direct of indirect ondersteund door de gemeente;
- Aanspreekpunt(en) vanuit de horecaondernemers, eventueel per gebied;
- Het aanwijzen van een gemeentelijke horecacoördinator (aansturing loket);
- Bekrachtigen status van het Horeca Overleg Platform (met onderliggende werkgroepen) als 'kartrekker' voor geïntegreerd horecabeleid.
- Opstellen van een 'checklist' voor de verschillende gemeentelijke procedures, de doorlooptijd, de betrokken vakafdeling, etc.;
- Het opzetten van structureel overleg tussen de betrokken partijen;
- Het zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande overlegstructuren.

5. CONCLUSIE, AANBEVELINGEN en ACTIEPUNTEN

5.1. Inleiding

De gemeente Deventer moet in de komende jaren blijven werken aan een leefbare en attractieve stad. In die stad moeten de inwoners, bezoekers en ondernemers zich thuis voelen. Om dit voor elkaar te krijgen moet Deventer beschikken over een gevarieerd en goed functionerend voorzieningenaanbod. Binnen dat voorzieningenaanbod speelt de horeca een belangrijke rol.

Met de resultaten van het voorliggende onderzoek, de visievorming en het resulterend beleidsadvies wordt een stap gezet in de ontwikkeling van geïntegreerd horecabeleid in de gemeente Deventer. De centrale doelstelling van dit geïntegreerde horecabeleid zou kunnen zijn:

- *'Het bevorderen van een zodanige ontwikkeling van de horeca in Deventer dat deze de ruimtelijke, economische en functionele aantrekkingskracht en kwaliteit van de (binnen)stad versterkt'*

De daaruit afgeleide doelstellingen van deze Startnota Horecabeleid zijn:

- Het tot stand brengen van geïntegreerd gemeentelijk horecabeleid
- Het stimuleren van een kwantitatieve en kwalitatieve versterking van de economische functie van de horeca en de horecastructuur in de binnenstad, wijken en dorpen
- Afgewogen en afgestemd beleid van alle betrokken gemeentelijke diensten gericht op een goed evenwicht in leefbaarheid en attractie
- Het tot stand brengen van heldere overlegstructuren binnen het gemeentelijk apparaat en naar belanghebbende ondernemers en bewoners etc.

Uitgangspunt is dat de gemeente Deventer zich in principe positief opstelt tegenover de horeca in de (binnen)stad en dat zij, onder bepaalde voorwaarden, mee zal werken aan een verdere ontwikkeling van het economisch functioneren en de attractiviteit van de horeca in de (binnen)stad. Die voorwaarden hebben te maken met de op basis van deze startnota door het bestuur te formuleren keuzen en uitwerkingen van uitgangspunten t.a.v. het economisch functioneren en woon- en leefklimaat. In het uitgevoerde onderzoek, de visievorming en het beleidsadvies is een voorstel gebiedsgericht en typegericht uitgewerkt.

5.2. Onderzoek: marktverkenning en expertmeeting

In de marktverkenning en tijdens de expertmeeting is gebleken dat de horeca in Deventer in de afgelopen 10 jaar relatief sterk ontwikkeld is. Naast die positieve economische ontwikkeling is er ook sprake geweest van een ruimtelijke ontwikkeling die zich kenmerkt door concentratie van het horecaaanbod in de binnenstad. In de binnenstad heeft de horeca zich de afgelopen jaren met name gericht op vestiging op de Brink, maar ook andere pleinen en plekken hebben 'eigen' horeca. Het

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is red and positioned between the 'B' and 'S'.

CONSULTANTS

aanbod in de wijken en dorpen staat economisch gezien onder druk en neemt eerder af dan toe. Afgezet tegen de situatie in 'vergelijkbare' (binnen)steden is de horeca in Deventer overigens niet meer dan een middenmoter. In de sterkte-zwakke analyse van het huidig aanbod worden diverse tekortkomingen gesignaleerd, o.a. als het gaat om de aan/afwezigheid van eigentijdse concepten, aanbod voor specifieke doelgroepen en de koppeling met andere bestaande functies (winkels, cultuur, sport, toerisme etc.). Met name de laatste jaren lijkt de ontwikkeling van het aanbod steeds afgeremd te worden door het ontbreken van een op de toekomst gericht ontwikkelingskader voor de horeca en een daarbij passend op horecaontwikkeling gericht beleid.

Voor de toekomst van de horeca in Deventer zijn er economisch gezien mogelijkheden geconstateerd voor vernieuwing en uitbreiding van het aanbod met geraamd ca. 4.000 m2 tot 7.000 m2 vvo. Voor de invulling daarvan zijn er diverse concrete plannen.

- Ondernemers en marktpartijen zien vooral perspectief voor nieuwe eigentijdse vormen van horeca in de binnenstad. Uitgaande van de gewenste/noodzakelijke attractiviteit van de (binnen)stad richt de aandacht zich m.n. op de Brink (als aan te wijzen horecaconcentratiegebied voor in principe elk type horeca). Verder ziet men kansen voor nieuwe horeca in de rand van de binnenstad (Boreelkazerneterrein) en perifeer (centrum Colmschate/Scheg). Beide locaties voor met name grootschaliger functies als discotheek en themagerelateerde horeca die in de binnenstad zelf vanwege eisen t.a.v. fysieke ruimte etc. geen goede plek kunnen krijgen.
- Bewoners hechten aan een zorgvuldige horecaontwikkeling waarbij rekening wordt gehouden met het wonen in de (binnen)stad. Afweging van bestaande en eventueel nieuwe horecalokaties is gewenst.

5.3. Voorstel ontwikkelingskader horeca Deventer

De ontwikkelingsmogelijkheden en het wensbeeld voor de horeca in Deventer zijn ruimtelijk (gebiedsgericht) en economisch (typegericht) beoordeeld en als volgt samengevat.

Binnenstad Deventer	gebied	type
➤ Horecaconcentratiegebied	Brink	III, II, I
➤ Horecaontwikkelingsgebieden	Overstraten, Pleinen, Welle Boreelkazerne/Houtmarkt	III, II III, II, I
➤ Sterlokaties	diverse panden	II
➤ Horecaconsolidatiegebieden	winkelstraten	III
➤ Horecastiltegebied	overig woonstraten	geen
Woonwijken en dorpen		
➤ Horecaontwikkelingsgebieden	wijkcentra, dorpscentra	III,II
➤ Horecastiltegebieden	overig woongebieden	geen
Overig: bedrijfsterreinen en buitengebied		
➤ Horecaontwikkelingsgebieden	sport/recreatie/vermaak bedrijventerreinen	III, II, I II, I
➤ Verwevingsgebied	locaties i.c.m. toeristisch-recreatieve ontwikkeling	

B@S

CONSULTANTS

In onderstaand overzicht is conform het voorstel in deze Startnota het type III bedoeld voor fastfoodsector en type I voor de grote discotheeken, partycentra e.d. Type II is voor de andere bedrijven in de drankensector en restaurantsector. Eén en ander dient in ambtelijk overleg nog nader uitgewerkt te worden.

In de uitwerking van deze visie is de binnenstad nu en in de toekomst beschouwd als het belangrijkste vestigingsgebied voor bestaande en nieuwe horeca. In dit gebied moet horeca beschikken over kwaliteit en aantrekkingskracht voor alle doelgroepen die het centrum nu en in de toekomst bezoeken. Inwoners van de stad moeten er alle momenten van de dag terecht kunnen, maar ook bezoekers van buiten moeten er gastvrij ontvangen worden. Je moet er 's ochtends kunnen ontbijten, tijdens het winkelen koffie kunnen drinken, goed kunnen dineren en ook 's avonds en 's nachts moet er gevarieerd vertier zijn. Vanuit ruimtelijk en economisch oogpunt moet in het nieuwe horecabeleid meer ruimte beschikbaar komen voor vestiging van nieuwe eigentijdse horeca en uitbreiding/modernisering van bestaande horecabedrijven. Om die attractie in de binnenstad mogelijk te maken wordt voorgesteld een horecaconcentratiegebied aan te wijzen (de Brink), waar onder nader te bepalen voorwaarden alle vormen van horeca mogelijk zijn. Die aanwijzing tot horecaconcentratiegebied maakt de 'bovengeschikte positie' van de horeca duidelijk en ondersteunt de ambities voor de binnenstad van Deventer en het uitgaansgebied Brink. In de binnenstad worden verder horecaontwikkelingsgebieden, horeca-consolidatiegebieden, -stiltegebieden en -sterlokaties onderscheiden met elk hun eigen profiel en invullings(on)mogelijkheden.

In wijken en dorpen heeft de horeca een primair verzorgende functie voor de wijk- en dorpsbevolking. Naast buurt/dorpscafés gaat het om specifieke fastfood en (afhaal)restaurants. Deze horeca moet samen met andere wijkverzorgende functies zoveel mogelijk geconcentreerd in de daarvoor aangewezen wijk- en dorpscentra beschikbaar zijn. In de wijken en dorpen treffen we ook zaken met bovenlocale aantrekkingskracht. In elk van de wijken en dorpen is de positie en het ontwikkelingsperspectief voor de lokale en bovenlocale horeca anders, en moeten op wijk/dorpsniveau verder beoordeeld worden.

Perifeer en in het buitengebied zijn er diverse plannen, waarin ook horeca is opgenomen. Voor grootschalige horeca zijn de plannen voor Colmschate/Scheg van belang. Kleinschaliger zijn initiatieven op de Snipperling en plannen in het buitengebied. De ontwikkeling van perifere horeca moet in eerste instantie terughoudend worden benaderd. Per initiatief bezien en pas een besluit nemen na gedegen onderzoek over de haalbaarheid en effecten van dergelijk nieuw aanbod op de bestaande of gewenste opbouw en structuur van de horeca in Deventer.

5.4. Beleid: naar geïntegreerd horecabeleid

Het horecabeleid zoals dat is neergelegd in de nota van 1986 en aangevuld in 1993 is nadrukkelijk vanuit de vereisten van een goed woon- en leefklimaat en openbare orde geformuleerd en gereguleerd.

In de uitwerking van dat beleid zijn aan de vestiging van horeca de nodige eisen gesteld. Zo is de in Deventer gehanteerde combinatie

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

van het bestemmingsplan met een zeer gedetailleerde sectorindeling en een maximumstelsel ontheffing sluitingstijden een complex geheel geworden. Omdat de grenzen zijn bereikt werkt dit systeem in economisch opzicht eerder belemmerend dan stimulerend als het gaat om de attractie van de binnenstad en de daarvoor gewenste vernieuwing van de horeca.

In het vigerend beleid staat de leefbaarheid (woon- en leefklimaat) van de (binnen)stad voor met name bewoners centraal. Het verdient aanbeveling de ontwikkelingsmogelijkheden van horeca ook te bezien vanuit de economische functies en attractie van de (binnen)stad op andere doelgroepen. Naast het terugdringen van (over)last gaat het om de wijze waarop de horeca kan bijdragen aan het stedelijk imago.

Verwijzend naar hetgeen gesteld is in hoofdstuk 4 wordt in onderstaand overzicht samengevat welke onderwerpen voor de horeca in Deventer anno 2004 relevant zijn en tot welke beleidsvelden ze gerekend worden. Nieuwe ontwikkelingen (landelijk of lokaal) kunnen komende jaren tot nieuwe beleidsonderwerpen leiden. Deze moeten dan ingepast worden in bestaande beleidsvelden (ruimtelijk, economisch, milieu, openbare orde en veiligheid etc.). Juist dit maakt de coördinatie en integratie van het nieuwe horecabeleid van zo groot belang.

Ruimtelijk Beleid	Bestemmingsplan i.c.m sectoren/maximumstelsel Terrassenbeleid Verkeer/vervoerbeleid
Economisch Beleid	Werkgelegenheid Toerisme/recreatie en evenementen Accommodatiebeleid/paracommercie
Milieubeleid	Milieubeleid
Openbare orde en veiligheid	Openingstijden horeca Openbare orde en veiligheid

Heel concreet zal in Deventer op korte termijn een geïntegreerd horecabeleid moeten worden ontwikkeld. Dit vormt dan een belangrijke bouwsteen voor het nieuwe bestemmingsplan voor de binnenstad, en andere ruimtelijke plannen. Op geïntegreerde wijze dienen daarbij ook de voorgestelde aanpassingen betrokken te worden t.a.v.: aanwijzing horecaconcentratiegebied etc, het sectorenbeleid (aantal toegestane bedrijven), de categorieindeling horeca (I, II, III), het openings- en sluitingstijdenbeleid (maximumstelsel ontheffing sluitingsuur) en de wijze waarop de door bewoners ervaren (over)last voor woon- en leefklimaat kan worden verminderd.

Naast deze specifieke beleidspunten is voor geïntegreerd horecabeleid de organisatie van het beleid, uitvoering/handhaving van groot belang.

5.5. Instellen Horeca Overleg Platform en werkgroepen

In het rapport zijn meerdere onderwerpen opgenomen die op korte termijn verder uitgewerkt moeten worden alvorens ze als bestuurlijke beleidsvoornemens in een geïntegreerde horecanota op te nemen. Dit vereist niet alleen actie, maar ook bestuurlijke keuze en besluitvorming.

Het verdient aanbeveling op korte termijn in 2005 een gestructureerd overleg in te stellen, in de vorm van een Horeca Overleg Platform (HOP) dat de belangrijkste zaken als eerste bij de kop neemt. Dit HOP stelt prioriteiten en formeert werkgroepen die verantwoordelijk zijn voor het binnen bepaalde periode uitwerken van de geprioriteerde onderdelen van beleid op het gebied van ruimtelijk beleid, economisch beleid, milieu, openbare orde en veiligheid, handhaving etc. Het HOP staat onder verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder horeca. Hij/zij kan zelf voorzitten of dit aan een nader te bepalen persoon/partij opdragen. Naast vertegenwoordigers van de diverse betrokken ambtelijke diensten van de gemeente moeten in de werkgroepen vertegenwoordigers van de horeca aanwezig zijn. Afhankelijk van het onderwerp kunnen andere personen met specifieke kennis ad-hoc in een werkgroep aanschuiven (zoals vertegenwoordigers bewonersorganisaties, VVV, KvK, MKB, etc.). De werkgroepen houden zich, binnen het algemene thema, bezig met deelprojecten. De voortgang van ontwikkelingen in deze werkgroepen worden besproken en bekrachtigd in het Horeca Overleg Platform.

Het Horeca Overleg Platform dient zich in principe bij elk besluit of relevante ontwikkeling af te vragen of over het betreffende onderwerp gecommuniceerd moet worden, met wie, hoe en met welk doel. Elk lid van de Horeca Overleg Platform dient uiteraard te communiceren met zijn of haar achterban.

5.6. Actiepunten voor korte en middellange termijn

Allereerst moet een duidelijke bestuurlijke keuze worden gemaakt als het gaat om de afweging van "attractie en leefbaarheid". Hoe ziet het bestuur de gewenste ruimtelijke en economische ontwikkeling van de horeca (winkels, leisure, werken etc.) in relatie tot de gewenste kwaliteit van het woon- en leefklimaat. In welk gebied staat de horeca centraal (voorstel horecaconcentratiegebied Brink), waar is de horeca ondersteunend (voorstel ontwikkelingsgebieden, sterlocaties en andere specifiek daarvoor genoemde locaties) en waar ongewenst (overig).

Gebiedsgericht en typegericht uitwerken van die bestuurlijke keuze. Als er bestuurlijk gekozen is per onderscheiden deelgebied werken aan verbetering van de horeca in die gebieden. De verbetering per gebied heeft betrekking op:

- Attractie en het daarbij behorende horeca-aanbod en andere die attractie ondersteunende voorzieningen (goede balans met winkels, vermaak etc.), kwaliteit openbare ruimte (terrassen, inrichting) en gebouwde omgeving (verschijningsvorm horecapanden) etc.

The logo for B@S Consultants, featuring the letters 'B@S' in a bold, black, sans-serif font. The '@' symbol is a red circle with a white '@' inside.

CONSULTANTS

- Leefbaarheid met aandacht voor de verschillende milieuaspecten van de horeca (geluidshinder) en openbaar gebied (verkeer, glas, plas).
- Veiligheid als het gaat om terugdringen openbare ordeproblemen in relatie tot de horeca (sluitingstijden etc.)

Uitgaande van een goed horecaoverleg zal dit overleg het komende jaar (bij voorkeur direct startend in januari 2005) een bijdrage kunnen geven aan het (her)formuleren van horecabeleid op diverse beleidsvelden.

- **Ruimtelijk beleid:** met als eerste activiteit de vertaling van de in deze horecanota geformuleerde visie en beleidsaanbevelingen voor geïntegreerd horecabeleid in het nieuwe bestemmingsplan voor de binnenstad.
- **Economische beleid:** De onderlinge wisselwerking van horeca met andere stedelijke functies staat in de verdere uitwerking van het economisch beleid centraal, met als eerste opdracht het creëren van mogelijkheden en ondersteunen van gewenste initiatieven voor (bestaande en nieuwe) horeca in de daarvoor aangewezen gebieden.
- **Milieubeleid:** Vanuit milieu spelen met name omgevingskenmerken en een zo klein mogelijke overlast voor het wonen een rol. Vanuit milieuoptiek verdient de voorgestelde aanwijzing van de Brink als horecaconcentratiegebied (en daaraan gekoppelde uitgangspunten t.a.v. geluid etc.) en het vinden van oplossingen voor gesignaleerde problemen in de woonomgeving de hoogste aandacht.
- **Overig beleid:** het horecaoverleg kan zich op korte termijn ook buigen over het formuleren en in uitvoering brengen van handhavingsbeleid, en bijdragen in een concrete uitwerking van het onderzoek naar het instellen van een horecacoördinator/accountfunctie.

Wat moet er op korte termijn gebeuren (januari-maart 2005):

Voorliggende nota als Startnota horecabeleid vaststellen en vanuit de voorstellen in deze nota de eerste acties richten op:

- Instellen Horeca Overleg Platform en (ambtelijke) werkgroepen
- Goede communicatie (één aanspreekpunt bij zowel gemeente, ondernemers, bewoners etc.) en klachtenafhandeling (loketfunctie)
- Bestuurlijk beslissen over verhouding "attractie en/of leefbaarheid"
- Bestuurlijk kiezen of en zo ja welk(e) gebied(en) in Deventer aangewezen moeten worden als horecaconcentratiegebied in de zin van het Besluit Horeca. Het gebied Brink komt in aanmerking. De juiste grenzen moeten vervolgens worden bepaald en vastgesteld. Daarbij dient duidelijk omschreven te worden welke problemen dit oplevert voor de milieuwetgeving en hoe daarmee om te gaan.
- Aanpassing categorieïndeling horecabedrijven. Categorieïndeling zo inrichten dat naast de milieuaspecten ook economische aspecten gewicht krijgen, en nieuwe eigentijdse vormen van horeca kunnen worden ingepast.
- Aanpassing sectorenbeleid (kleiner aantal sectoren en verruiming aantal toegestane bedrijven in horecaconcentratiegebied) en aanpassing maximumstelsel (in horecaconcentratiegebied voor elk bedrijf ruimere sluitingstijden).

CONSULTANTS

- Stimuleren milieumaatregelen op bedrijfsniveau. In overleg met de horecaondernemers oplossingen vinden om (geluids)overlast van horecabedrijven zelf (ramen/deuren dicht houden, terrassengeluid) en overlast van komende en vertrekkende bezoekers (op straat) te voorkomen. Afspraken daarover vastleggen in convenant.

Wat moet over middellange termijn gebeuren (3-12 maanden)

- Opstellen Bestemmingsplan, met inachtneming van de uitgewerkte keuzen 'attractie-leefbaarheid', aanwijzing horecaconcentratiegebied, aanpassing categorieindeling, sectorenindeling, maximumstelsel etc.
- Evaluatie sluitingstijden en beleidsvoorstel
- Evaluatie terrassen en beleidsvoorstel
- Evaluatie evenementen/festiviteiten en beleidsvoorstel
- Evaluatie paracommerciële activiteiten en beleidsvoorstel
- Evaluatie verkeersbeleid (parkeren, taxis) in relatie tot horeca
- Evaluatie communicatie: horecaloket, aanspreekpunten e.d.
- Evaluaties en beleidsvoorstellen na vaststelling opnemen in de nota.

Wat moet over langere termijn gebeuren

- De nota geïntegreerd horecabeleid moet regelmatig (bijv. om de 5 jaar) geëvalueerd en zo nodig (op onderdelen) aangepast worden.
- Afhankelijk van zaken die zich in 2005 aandienen kan het Horeca Overleg nieuwe prioriteiten en aandachtspunten formuleren en als actiepunten (voor 2006) vaststellen.

5.7. Tot Slot

De gemeente Deventer moet zich realiseren dat de voorgestelde acties in het komende jaar een grote inzet vragen van de diverse betrokken ambtelijke diensten. Daarvoor dient capaciteit beschikbaar te zijn, o.a. voor het horecaoverleg en het op onderdelen evalueren en uitwerken van het beleid in werkgroepen.

Van ondernemerszijde worden initiatieven verwacht als het gaat om de versterking van bestaande zaken en de vestiging van nieuw eigentijds aanbod. Ook dragen zij verantwoordelijkheid in het wegnemen van eventuele problemen en het vinden van een zo optimaal mogelijke relatie met de andere omliggende functies.

Ook van bewonerszijde wordt een positieve grondhouding verwacht in het verder opstellen en uitwerken van het horecabeleid.

De inhoud van dit rapport is opgesteld en besproken met een breed samengestelde ambtelijke begeleidingsgroep. Het verdient aanbeveling deze rapportage de komende weken te bespreken met het bestuur, bestuurlijke keuzen te maken en vervolgens in het Horeca Overleg Platform voor te leggen aan de horecaondernemers, bewoners en andere in dit overleg betrokken partijen.

BIJLAGEN

Voor wat betreft de expertmeeting : zie separaat verslag

BIJLAGE 1.1 : toelichting op Marktverkenning

Gegevensverzameling

Voor het onderzoek zijn de gegevens uit het inschrijvingsregister van het Bedrijfschap Horeca en Catering gebruikt (d.d. september 2004). Een horecabedrijf is verplicht zich in te schrijven als het voldoet aan volgende vier criteria:

1. Er worden dranken, spijzen, maaltijden of logies verstrekt.
2. de verstrekking vindt plaats in een ruimte die is ingericht voor verbruik ter plaatse.
3. er is sprake van dienst-verlening (bijv. serveren en verstrekken van servies en bestek).
4. de activiteiten vinden als bedrijf plaats.

Naast de bij het Bedrijfschap ingeschreven 'echte' horecabedrijven zijn er ook bedrijven die niet inschrijfplichtig zijn, maar vanwege hun verstrekking van voedsel/dranken ter plaatse door consumenten (en ook gemeente en ondernemers) wel als horeca(achtig) worden beschouwd. Denk daarbij aan marktkramen en kiosken voor bijvoorbeeld vis, loempia's en blikjes etc, of aan –niet bij het Bedrijfschap geregistreerde- paracommerciële horecaverstrekking in clubhuizen en sportkantines, en additionele/facilitaire –niet geregistreerde- horeca in winkels en andere publiekverzorgende functies..

Naast de gegevens van het Bedrijfschap Horeca is daarom ook gebruik gemaakt van inventarisatiegegevens van Locatus (zoals verkregen van de gemeente) en de opsomming van horecabedrijven in de 'Horeca Sectorenljst Binnenstad' (stand van zaken 12 november 2004).

Eén en ander is door B@S Consultants op rij gezet, ter plaatse bekeken en heeft geleid tot een kleine –voor de marktverkenning relevante- aanvulling op het bestand van het Bedrijfschap Horeca en Catering.

In de hiernavolgende bijlage 1.2 treft u de informatie van het Bedrijfschap Horeca voor de jaren 1993-2003 en 2004.

In tabel 1.3 treft u het 'gecontroleerde en aangevulde' overzicht horecabedrijven per september/oktober 2004, inclusief de spreiding over de belangrijkste deelgebieden. Dit bestand staat ook aan de basis van de meer gedetailleerde beschrijving van het aanbod in de diverse deelgebieden.

Bijlage 1.2

Horecaaanbod gemeente Deventer in 1993-2003 en 2004, zoals ingeschreven bij het Bedrijfschap Horeca, in categorieën.

HORECA GEMEENTE DEVENTER	1993	1998	2003	2004
Horeca en cateringbedrijven, totaal [bedrijven]	199	222	244	245
Verkooppervlakte, totaal [m2]	24005	26533	28816	29309
Drankensector, totaal [bedrijven]	81	87	95	96
Verkooppervlakte drankensector [m2]	13690	14531	16912	17339
Cafe/Bar [bedrijven]	-	47	50	51
Discotheek [bedrijven]	-	1	1	1
Coffeeshop [bedrijven]	-	13	11	10
Kiosk [bedrijven]	-	0	0	0
Horeca bij recreatiebedrijf [bedrijven]	-	0	0	0
Horeca bij sportaccommodatie [bedrijven]	-	9	13	14
Strandbedrijf [bedrijven]	-	0	0	0
Ontmoetingscentrum [bedrijven]	-	9	9	9
Zalen-/partycentrum [bedrijven]	-	8	11	11
Fastfoodsector, totaal [bedrijven]	66	63	60	61
Verkooppervlakte fastfoodsector [m2]	3126	3359	3328	3344
IJssalon [bedrijven]	-	1	1	1
Snackbar [bedrijven]	-	37	33	34
Fastfoodrestaurant [bedrijven]	-	1	1	1
Shoarmazaak [bedrijven]	-	6	5	5
Lunchroom [bedrijven]	-	15	14	15
Creperie [bedrijven]	-	1	3	2
Restauratie [bedrijven]	-	1	1	1
Spijverstrekker n.e.g. [bedrijven]	-	2	2	2
Restaurantsector, totaal [bedrijven]	38	47	49	49
Verkooppervlakte restaurantsector [m2]	5804	7513	7360	7545
Bistro [bedrijven]	-	8	11	9
Restaurant [bedrijven]	-	23	26	28
Cafe-Restaurant [bedrijven]	-	15	11	12
Wegrestaurant [bedrijven]	-	1	1	0
Hotelsector, totaal [bedrijven]	5	5	7	6
Verkooppervlakte hotelsector [m2]	1385	1130	1216	1081
Kamers, totaal [kamers]	135	142	163	168
Bedden, totaal [bedden]	265	273	315	331
Hotel/Hotel-Garni [bedrijven]	-	0	2	2
Hotel-Cafe [bedrijven]	-	0	0	1
Hotel-Restaurant [bedrijven]	-	0	0	0
Hotel-Cafe-Restaurant [bedrijven]	-	4	4	2
Pension [bedrijven]	-	1	1	1
Partycatering [bedrijven]	-	1	4	5
Gecaterd bedrijfsrestaurant, totaal [bedrijven]	9	18	29	28
Bron: bedrijfschap Horeca en Catering (HINC 2004, opname datum september 2004)				

BIJLAGE 1.3**Spreiding van het 'gecontroleerde en aangevulde' horecaaanbod 2004 per deelgebied binnenstad, wijken en dorpen.**

HORECA GEMEENTE DEVENTER	binnenstad	wijken	dorpen	Totaal
Horeca en cateringbedrijven, totaal [bedrijven]	129	73	20	222
Verkoopoppervlakte, totaal [m2]	14979	9597	4739	29305
Drankensector, totaal [bedrijven]	61	30	9	100
Verkoopoppervlakte drankensector [m2]	8345	6176	2910	17431
Cafe/Bar [bedrijven]	45	10	1	56
Discotheek [bedrijven]	1	0	0	1
Coffeeshop [bedrijven]	6	3	0	9
Kiosk [bedrijven]	0	0	0	0
Horeca bij recreatiebedrijf [bedrijven]	0	0	0	0
Horeca bij sportaccommodatie [bedrijven]	2	9	2	13
Strandbedrijf [bedrijven]	0	0	0	0
Ontmoetingscentrum [bedrijven]	3	4	3	10
Zalen-/partycentrum [bedrijven]	4	4	3	11
Fastfoodsector, totaal [bedrijven]	31	30	3	64
Verkoopoppervlakte fastfoodsector [m2]	1903	1316	229	3448
IJssalon [bedrijven]	1	0	0	1
Snackbar [bedrijven]	11	23	1	35
Fastfoodrestaurant [bedrijven]	0	1	0	1
Shoarmazaak [bedrijven]	3	3	0	6
Lunchroom [bedrijven]	13	3	1	17
Creperie [bedrijven]	0	0	1	1
Restauratie [bedrijven]	1	0	0	1
Spijsverstrekker n.e.g. [bedrijven]	2	0	0	2
Restaurantsector, totaal [bedrijven]	32	12	8	52
Verkoopoppervlakte restaurantsector [m2]	4326	1429	1600	7355
Bistro [bedrijven]	6	3	0	9
Restaurant [bedrijven]	20	7	3	30
Cafe-Restaurant [bedrijven]	6	2	4	12
Wegrestaurant [bedrijven]	0	0	1	1
Hotelsector, totaal [bedrijven]	5	1	0	6
Verkoopoppervlakte hotelsector [m2]	405	676	0	1081
Kamers, totaal [kamers]	-	-	-	-
Bedden, totaal [bedden]	-	-	-	-
Hotel/Hotel-Garni [bedrijven]	2	0	0	2
Hotel-Cafe [bedrijven]	1	0	0	1
Hotel-Restaurant [bedrijven]	-	0	0	0
Hotel-Cafe-Restaurant [bedrijven]	1	1	0	2
Pension [bedrijven]	1	0	0	1
Partycatering [bedrijven]	n.b.	n.b.	n.b.	5
Gecaterd bedrijfsrestaurant, totaal [bedrijven]	n.b.	n.b.	n.b.	28

Bron: gegevens Bedrijfschap Horeca, aangevuld met informatie van Locatus, Sectorenindeling gemeente en observatie ter plaatse sept/okt 2004

BIJLAGE 1.4

Rapportage "De Horeca: Gastheer van de samenleving" (2003), met daarin resultaten van een onderzoek onder 23-32 jarigen.

In opdracht van Koninklijk Horeca Nederland , afdeling Deventer is in 2003 een onderzoek uitgevoerd naar de horeca in Deventer. In dit door Mario Hofman en Priscilla Furrer uitgevoerde onderzoek ging het om de vraag "welke veranderingen moeten er worden doorgevoerd om het horeca aanbod in Deventer weer aantrekkelijk te maken voor prospects van 23 tot en met 32 jaar".

Naast een aanbodanalyse zijn met name de resultaten van het onderzoek onder de doelgroep 23-32 jarigen interessant. Een groep die in Deventer bijna 14.000 personen groot is, en waarvan ruim 700 personen werden benaderd met een enquête waarvan er uiteindelijk 475 hebben gerespondeerd.

Van deze -voor de horeca belangrijke- doelgroep van 23-32 jarigen zijn de wensen en behoeften uitgebreid in kaart gebracht, en zijn in het rapport volgende conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

- **bioscoop is verouderd en voldoet niet aan de eisen van de consument.** Een nieuwe bioscoop is noodzakelijk voor Deventer. In het Retail Event Center van het Boreelcomplex komt een megabioscoop. Deze megabioscoop zal voorzien moeten worden van alle moderne faciliteiten zodat Deventer op dit gebied kan concurreren met Apeldoorn en Arnhem. Het Retail Event Center zal begin 2006 in gebruik worden genomen.
- **Deventer heeft geen breed aanbod aan horeca faciliteiten en geen trendy concepten.** De horeca in Deventer moet aan het huidige aanbod totaalconcepten toevoegen. Biedt de consument meer horecafuncties aan zodat de bezoekduur wordt verlengd. Ook de uitstraling zal meer trendy moeten zijn, dus geen donker interieur meer, maar onderscheid tussen de diverse horecagelegenheden. Een muziekcafé is een prima concept om het horeca-aanbod in Deventer te verbreden. In het rapport zijn een aantal mogelijke lokaties voor het concept grootschalig muziekcafé op een rij gezet en beoordeeld op criteria als bereikbaarheid, parkeerfaciliteiten, ligging t.o.v. woonwijken e.d. De Boreel kwam hierbij als meest geschikte lokatie uit de bus.
- **de doelgroep mist een fast food keten in de binnenstad.** Een fast food keten in de binnenstad is onmisbaar. Op dit moment wordt gezocht naar een geschikte lokatie voor een fast food keten. Hoe eerder deze keten in de binnenstad van Deventer is gevestigd hoe beter dit is.

De resultaten van het onderzoek worden gedeeld door KHN, afdeling Deventer en zijn als bouwsteen voor het nieuw op te stellen horecabeleid aangehaald in de expertmeeting.

BIJLAGE 1.5

Continue Vakantie Onderzoek 2003

Uit het ContinuVakantieOnderzoek 2003 blijkt dat Deventer het afgelopen jaar net zo veel bezoekers heeft weten te trekken als het jaar daarvoor. Sterke punten van Deventer als toeristische stad zijn opnieuw de grote cultuurtoeristische evenementen, winkelen, op een terrasje zitten, de stadswandelingen en een bezoek aan een attractie (De Scheg).

In het ContinuVakantieOnderzoek (CVO) wordt jaarlijks aandacht besteed aan een extra thema. Dit jaar ging de aandacht uit naar de bestedingen van toeristen. Een gemiddelde toerist gaf tijdens een bezoek 35,80 euro uit. Het toeristische bezoek van elders was in 2003 goed voor ruim zevenhonderd arbeidsplaatsen.

Deventer is volgens het CVO in 2003 door 895.000 Nederlandse dagtoeristen bezocht. In 2002 waren dat duizend minder. Het CVO baseert haar gegevens op een panel van 5650 Nederlanders dat meerdere keren per jaar wordt gevraagd naar hun bezoek aan steden waaronder Deventer. Het gaat daarbij om dagbezoeken die voor ontspanning of plezier worden gemaakt. Deelnemers aan het onderzoek worden gevraagd naar de activiteiten, vervoerswijze, periode van bezoek en besteding. In 2003 bezochten toeristen gemiddeld tweemaal per jaar de stad waardoor het aantal toeristische bezoeken op 1,8 miljoen uitkomt. Dat is een lichte afname ten opzichte van 2002 waarin een bezoeker gemiddeld 2,2 keer de stad bezoekt. De grootste groep heeft een leeftijd tussen de dertig en 64 jaar en komt het liefst met de auto (78%) of trein (15%) naar de stad. Het bezoek spreidt zich geleidelijk over de verschillende seizoenen.

Funshoppen populair

Het recreatief winkelen of funshoppen blijft de populairste activiteit. In 2003 winkelt 58 procent van de bezoekers voor zijn of haar plezier tijdens een bezoek aan Deventer. Andere belangrijke bezoekersactiviteiten zijn: terrasbezoek, bezoek van een restaurant, een stadswandeling en bezoek aan evenementen.

Met het evenementenbezoek heeft Deventer landelijk een positie bij de top 3 door verhoudingsgewijs meer evenementbezoekers dan de meeste andere steden. Alleen Utrecht en Maastricht gaan Deventer voor.

Economisch belang

Gemiddeld werd 35,80 euro per persoon besteed tijdens een bezoek aan Deventer. Dat is lager dan het landelijke gemiddelde. Winkelen en horeca zijn de belangrijkste bestedingsposten. Van iedere gemiddelde besteding kwam 15,30 euro terecht in een winkel, 14,60 euro bij de horeca en 5,90 euro bij overige bedrijven en instellingen. De totale omzet uit inkomend dagtoerisme wordt geschat op ruim 64.400.000 euro. Omgerekend betekent dat alleen al bezoekers van elders door hun bestedingen ruim zevenhonderd arbeidsplaatsen realiseren in de gemeente. Dat is dus exclusief de besteding van de Deventenaren zelf.

Vergelijking met andere steden

Het ContinuVakantieOnderzoek is in 2003 gehouden voor zestien grote steden. De vier grote steden blijven de meest bezochte steden uit toeristisch oogpunt. Met uitzondering van Amsterdam hebben alle grote steden in het CVO te maken met een lichte afname van het dagtoeristische bezoek ten opzichte van 2002. Als mogelijke verklaring kan de warme zomer worden genoemd.

Voor alle steden tezamen lag de gemiddelde besteding tijdens een toeristisch bezoek aan een stad op 41,70 euro. De hoogste gemiddelde besteding werd gemeten voor de stad Hoorn (€ 48,50 p.p. per bezoek); de laagste besteding voor de stad Delft (€ 29,40 p.p. per bezoek).

Wijziging bezoekcijfer In 2002 werd al kenbaar gemaakt het CVO is gewijzigd waardoor cijfers niet meer vergelijkbaar zijn met die van voor 2002. Door het samengaan van het CVO en het NIPO is een veel betrouwbaardere database ontstaan waaruit een representatief panel voor dit onderzoek wordt samengesteld. Om zicht te krijgen op de lange termijn ontwikkeling van het bezoekersaantal moet Deventer nog even geduld hebben. De cijfers over deelname aan de verschillende activiteiten, vervoerswijze en dergelijke zijn wel vergelijkbaar.

BIJLAGE 1. 6

Stadspeiling 2003: uitgaan in Deventer door inwoners Deventer

A2 Uitgaan en winkelen

Het derde onderdeel van deze peiling betreft uitgaan en winkelen in (de binnenstad van) Deventer. De volgende 5 vragen zijn bij alle drie de onderzoeken aan de Deventer bevolking gesteld:

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens in Deventer een bezoek gebracht aan een restaurant, café of discotheek?

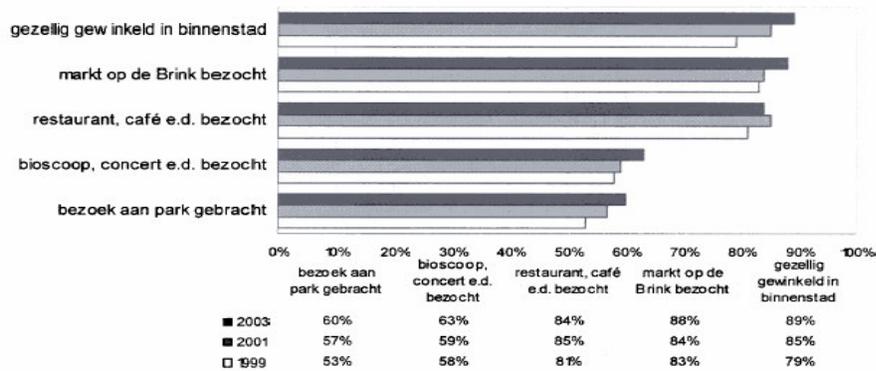
Heeft u in de afgelopen 12 maanden een bezoek gebracht aan de Deventer binnenstad om er gezellig voor uw plezier te gaan winkelen?

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens een bezoek gebracht aan de markt op de Brink in Deventer?

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens in Deventer een bezoek gebracht aan een bioscoop of een concert, toneel- of theatervoorstelling bijgewoond?

Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens een bezoek gebracht aan een park in Deventer?

Figuur 3 Uitgaan in de eigen gemeente

Tabel 3 Aandeel Deventenaren dat in eigen gemeente uitgaat, naar woonlocatie, inkomen en leeftijd

uitgaansmogelijkheid	woonlocatie:							
	'stad' Deventer		Colmschate		Diepenveen		totaal Deventer	
	2001	2003	2001	2003	2001	2003	2001	2003
winkelen in de binnenstad	87%	91%	88%	91%	77%	78%	85%	89%
markt op de Brink	86%	93%	89%	81%	67%	72%	84%	88%
restaurant, café, discotheek	87%	86%	83%	87%	79%	75%	85%	85%
bioscoop, concert, toneel, theater	59%	64%	62%	62%	49%	53%	59%	62%
park	67%	73%	46%	44%	32%	31%	57%	60%

uitgaansmogelijkheid	huishoudensinkomen*:							
	beneden modaal		rond modaal		boven modaal		totaal	
	2001	2003	2001	2003	2001	2003	2001	2003
winkelen in de binnenstad	90%	87%	81%	92%	91%	92%	85%	89%
markt op de Brink	78%	81%	92%	90%	81%	88%	84%	88%
restaurant, café, discotheek	77%	75%	87%	88%	92%	89%	85%	85%
bioscoop, concert, toneel, theater	48%	43%	58%	62%	70%	72%	59%	62%
park	49%	49%	62%	63%	56%	71%	57%	60%

uitgaansmogelijkheid	leeftijd:							
	18-34 jaar		35-54 jaar		55 jaar en ouder		totaal	
	2001	2003	2001	2003	2001	2003	2001	2003
winkelen in de binnenstad	93%	95%	88%	93%	73%	78%	85%	89%
markt op de Brink	90%	92%	86%	88%	75%	83%	84%	88%
restaurant, café, discotheek	90%	95%	89%	86%	75%	70%	85%	85%
bioscoop, concert, toneel, theater	70%	81%	64%	73%	40%	30%	59%	62%
park	57%	64%	60%	57%	54%	60%	57%	60%

* modaal inkomen was in 2001 ca. € 18.000, in 2003 ca. € 20.000

restaurant, café, discotheek

restaurants, café's en discotheken worden iets minder bezocht door inwoners van Diepenveen; datzelfde geldt voor mensen met een inkomen beneden modaal; zoals misschien verwacht zou worden, bezoeken 55-plussers deze gelegenheden minder dan gemiddeld.

BIJLAGE 1.7 : Relevante plannen en initiatieven

In de nota "BinnenstadsPerspectief" is de zogenaamde ruggengraat: "Grote Kerkhof -Lange Bisschopsstraat - Korte Bisschopsstraat -Walstraat - Houtmarkt - Boreelkazerneterrein" aangegeven als het verbindende concept voor de te ondernemen acties voor detailhandel, horeca, cultuur en andere activiteiten. Het principe van de 'ruggengraat' en de aanscherping daarvan in o.a. de structuurvisie detailhandel biedt voor de horeca in de binnenstad volgende concrete aanknopingspunten:

1. Boreelkazerneterrein inclusief de Houtmarkt. Voor de Boreelkazerne wordt uitgegaan van grootschalige detailhandel, horeca, familie-vermaak en een bioscoop. Dit betreft functies die voor de binnenstad belangrijk zijn, maar waarvoor binnen de historische context geen reële vestigingsruimte aanwezig is. De Houtmarkt wordt ingericht voor kleinschalige detailhandel in niet-dagelijkse artikelen, en zou ook een enkele restauratieve horecavestiging kunnen herbergen.
2. De Brink is en blijft het uitgaansgebied en horecaplein van Deventer.
3. De Grote Overstraat is een de binnenstad doorsnijdende straat met gemengd aanbod, incl. geëigende vormen van horeca (restaurants)
4. Het winkelcircuit binnen het kernwinkelgebied wordt gevormd door Korte Bisschopsstraat, Lange Bisschopsstraat, Proosdijpassage, Engestraat, Broederenplein en Korte Smedenstraat. Hier bevinden zich al diverse (winkelondersteunende) horecabedrijven, en onder voorwaarden en goede afstemming met de andere functies is hier eventueel nieuwe winkelondersteunende horeca mogelijk.
5. Binnen het kernwinkelgebied bieden de pleinen (Grote Kerkhof, Nieuwe Markt, en ook het nieuwe Broederenplein) nu en in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplek voor horeca.
6. De parkeerfunctie van het gebied rond de Wilhelminabrug wordt tijdelijk versterkt, er zijn plannen voor herontwikkeling van het gebied tot haven, inclusief commerciële functies als horeca.
7. De aanloopstraten naar het kernwinkelgebied krijgen een duale functie, met een mix aan voorzieningen. De 'koppen' (winkelzijde) is voornamelijk bestemd voor detailhandel, de 'staarten' (andere kant) krijgt vooral een functie voor maatschappelijke voorzieningen, (consumenten)- dienstverlening, kunstzinnige activiteiten, wonen en ambachten. Bestaande horeca kan blijven.
- 8.** Het verblijfsklimaat van het IJselfront wordt door herontwikkeling van de ruimte (met behoud van de doorgaande verkeersfunctie) en het IJsselhotel verbeterd. In voorkomende gevallen is de vestiging van nieuwe horeca een optie.

Buiten de binnenstad zijn er diverse andere plannen van (grootschalige) horecaontwikkeling:

- In de diverse wijkwinkelcentra en dorpscentra
- Centrumgebied Colmschate (Winkelcentrum en sport- en leisurezone) met een geprojecteerd horecaaanbod van 4.000 m² in de categorieën I, II, II

BIJLAGE 2. 1 horeca relevant beleid in Deventer

In bijlage 3 wordt een uitvoerige schets gegeven van de ontwikkeling van het horecabeleid in Deventer vanaf de horecanota van 1986 tot nu.

Naast dit specifieke horecabeleid wordt ook vanuit de andere sectoren en beleidsnota's aandacht gevraagd voor de horeca.

Zo is in de door de raad van Deventer vastgestelde **Structuurvisie Detailhandel (2003)** over de ruimtelijke ontwikkeling van horeca onder meer het volgende aangegeven:

4.5. Horeca

Hoewel horeca niet gerekend wordt tot de detailhandel is het toch belangrijk dit in samenhang met detailhandel te beschouwen. Horeca vormt één van de belangrijkste functies in de binnenstad. Het samenspel van het kernwinkelgebied en de historische omgeving geeft aan de binnenstad een duidelijke uitgaansfunctie voor diverse vormen van horeca. Daarbij speelt horeca een belangrijke rol bij de vele evenementen die in Deventer worden georganiseerd. Horeca is daarmee één van de dragende economische activiteiten van de binnenstad. Hiermee kan Deventer zich ook regionaal en bovenregionaal manifesteren als uitgaansstad en evenementenstad. Versterking van de horeca vormt dan ook een van de peilers om de centrumfunctie van de binnenstad te versterken.

De gemeente versterkt de uitgaansfunctie van de binnenstad krachtig door de ontwikkeling van het bioscopencolplex op het Boreelkazerneterrein.

De tendensen in de sfeer van horeca zijn dat er duidelijke concentratiegebieden worden aangewezen met een gericht thema.

Horecapleinen en horecastraten zijn nieuwe ontwikkelingen, die zich op een duidelijk segment in het horecabezoek richten.

De Brink is een duidelijk horecaplein. Deze functie kan en moet ook in de toekomst gehandhaafd blijven. De Brink ligt strategisch ten opzichte van het Boreelkazerneterrein en

kan mede daardoor bijdragen aan de symbiose tussen de binnenstad en dit uitgaansgebied. De Brink richt zich zowel op de dag- als avondhoreca.

Aanvullend op de Brink kan een duidelijke horecastraat zich ontwikkelen. In een dergelijke straat dienen zich met name de vele specialiteitenrestaurants te vestigen.

Deze straat richt zich daarmee vooral op de avondhoreca. Binnen de binnenstad komt één straat voor de ontwikkeling van dit horecathema in aanmerking: "de Grote Overstraat". Deze straat doorsnijdt het winkelcircuit en sluit feitelijk op drie plaatsen op dit circuit aan. Dit betekent, dat het hart van het centrum een belangrijke evenementen, uitgaans- en ontmoetingsfunctie krijgt.

In het voorgaande is aangegeven, dat in het hart van de binnenstad de uitgaansfunctie wordt versterkt. Dit beleid houdt ook in, dat in andere delen van de binnenstad geen nieuwvestigingen van avondhoreca dient te worden voorgestaan. Wel wordt het meer mogelijk om daghoreca aanvullend op de detailhandel in de binnenstad te vestigen.

Inspraakreacties op de structuurvisie detailhandel zijn ingediend door MKB en Koninklijk Horeca Nederland (KHN, afdeling Deventer). Het MKB en KHN, afdeling Deventer zetten vraagtekens bij meer detailhandel op de Brink, en onderstrepen ook tijdens de expertmeeting hun visie dat de Brink bij uitstek als een horecavleugel moet worden beschouwd en als zodanig ook zou moeten worden ontwikkeld. KHN ondersteunt daarbij ook de ontwikkeling van de Grote Overstraat als restaurantstraat, en ondersteunt een vergelijkbare ontwikkeling voor de Kleine Overstraat.

Ook in het **toeristisch-recreatief beleid en evenementenbeleid** wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met de horeca en voor de horeca ook een belangrijke ondersteunende en initiërende rol geclaimd. In deze is het initiatief om een evenementenstichting op te zetten van belang.

Nieuwe club voor grote evenementen in Deventer

DEVENTER - Deventer krijgt een nieuwe stichting die grote horeca-evenementen gaat opzetten. De stichting heeft voorlopig de werktitel Horeca Evenementen meegekregen en wordt in september opgericht, verwacht Ad van Wezenbeek van Horeca Nederland, afdeling Deventer.

Deze belangenvereniging organiseert nu diverse activiteiten in de binnenstad. Bijvoorbeeld het Big Band festival op zondag 27 juni en het Tour de Terras op de Brink in augustus. Leden en bestuur van Horeca Deventer willen dat de belangenorganisatie zich beperkt tot directe belangenbehartiging. "Wij zijn geen organisatiebureau", zegt Van Wezenbeek. "De evenementen die we organiseerden zijn in de binnenstad. Daar heeft een aantal leden geen belang bij omdat ze niet in de binnenstad actief zijn. Onder de huidige omstandigheden lopen ze via Horeca Deventer wel financiële risico's."

Horeca Deventer blijft wel betrokken bij de nieuwe stichting, een bestuurslid van Horeca Deventer zal toetreden tot het bestuur van de nieuwe stichting.

Van Wezenbeek gaat er vanuit dat de sponsors van de diverse evenementen blijven samenwerken met de nieuwe stichting. Dat geldt met name voor brouwerijen. Ook zal aanspraak gemaakt blijven worden op een financieel potje dat bij de gemeente wordt gevormd door opgelegde precariorechten. Maar het is ook de bedoeling om meer activiteiten te ontplooiën, ook buiten de binnenstad.

Hij kan zich ook goed voorstellen dat diverse organisaties die nu eigen activiteiten in de binnenstad organiseren, zich bij de stichting aansluiten. "We zullen een aantal dingen zelf doen en soms zullen we een organisatiebureau inschakelen."

Bron: De Stentor, 18 juni 2004

Reagerend op de inspraakreacties op de structuurvisie detailhandel heeft B&W gesteld dat de gemeente Deventer bezig is met het opstellen van een integraal horecabeleid, waarbij ook aandacht zal worden besteed aan het belang van horeca in relatie tot detailhandel. Terecht wordt gesteld dat deze twee branches in hun functioneren nauw op elkaar zijn aangewezen. Een evenwichtige benadering van de detailhandelsfunctie en horecafunctie is van belang. Met het behoud van de detailhandel op de Brink wordt niet zozeer het behoud van de looproute bepleit als wel het belang van detailhandel in combinatie tot daghoreca, de samenhang.

BIJLAGE 2.2 Over categorieïndeling horeca

De praktijk leert dat bestaande en nieuwe vormen van horeca zich steeds moeilijker laten samenvatten als een bepaald type horeca (brancheervaging, eten-drinken-dansen, eetcafés). Daarbij hanteren vele partijen in de horeca hun eigen indelingen. Daardoor ontstaat discussie over wat wel of niet tot de horeca behoort (paracommerciële horeca, horeca in winkels, seksinrichtingen, besloten clubs, e.d.), en hoe één en ander geregeld moet worden (in bestemmingsplannen, vergunningen e.d.). Voor een goede visie en daarop gebaseerd beleid zijn heldere afspraken over de indelingen wel nodig.

In de inventarisatie en analyse van het horecaaanbod is in dit rapport gebruik gemaakt van de indeling van het Bedrijfschap Horeca: drankensector, fastfoodsector, restaurantsector, hotelsector en de (verder niet behandelde) cateringbedrijven. Het Bedrijfschap werkt aan een nieuwe indeling die meer recht doet aan de diversiteit en dynamiek in de sector.

In het horecabeleid en het vigerende bestemmingsplan voor de binnenstad van Deventer wordt al sinds 1986 gewerkt met een indeling in 3 typen horeca (zie ook kader). Net als soortgelijke indelingen in andere gemeenten en bestemmingsplannen blijkt deze indeling niet in alle gevallen goed aan te sluiten op de praktijk, waarin vernieuwing en eigentijdse concepten voorwaarden zijn van toekomstig functioneren.

Ondernemers wensen in het algemeen géén enkele categorie-indeling omdat een dergelijke indeling geen recht doet aan de vernieuwings-noodzaak van de horeca. Koninklijk Horeca Nederland acht een heldere eenvoudige indeling in het algemeen overigens wel nodig, maar zet vraagtekens bij een te groot aantal categorieën.

In de actualisatie van bestemmingsplannen kan ons inziens goed worden aangesloten op de al bestaande indeling, als in die indeling een verschil wordt gemaakt tussen grootschalige (over)last gevende disco's/partycenytra e.d. enerzijds en de andere drankenverstrekkers anderzijds. Ook moet worden overwogen de nu gehanteerde gedetailleerde sectorenindeling en het maximumstelsel sluitingstijden op daarvoor aangegeven locaties (horecaconcentratiegebied, ontwikkelingsgebieden) te verruimen. Onder nadere voorwaarden wordt het dan mogelijk om nieuwe een eigentijdse combinaties van eten, drinken en dansen tot ontwikkeling te brengen.

Categorie I:

Vormen van horeca-activiteiten waar in hoofdzaak alcoholische drank wordt verstrekt en waarvan de exploitatie doorgaans een aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt en een grote druk op de openbare orde met zich meebrengt: cafés, bars, discotheken, dancings en nachtclubs

Categorie II:

Vormen van horeca-activiteiten waar in hoofdzaak maaltijden worden verstrekt en waarvan de exploitatie doorgaans geen aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt: restaurants, hotels, pensions, bodega's.

Categorie III:

Vormen van horeca-activiteiten die qua exploitatievorm aansluiten bij winkelvoorzieningen en waar naast kleinere etenswaren in hoofdzaak alcoholvrije drank wordt verstrekt en waarvan de exploitatie een aantasting van het woon- en leefklimaat kan veroorzaken en een druk op de openbare orde met zich mee kan brengen: broodjeszaken, cafetaria's, ijssalons, eethuisjes, lunchrooms, automatiek, afhaalcentra. Met betrekking tot de gerichtheid van de horeca-activiteiten kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

1. vormen die zich qua exploitatie en qua openingstijden richten op de reguliere horeca en doorgaans druk op de omgeving veroorzaken;
2. vormen die zich qua exploitatie en qua openingstijden richten op de winkelactiviteiten en doorgaans geen druk op de omgeving veroorzaken.

Voorstel vereenvoudiging horecaindeling

Alternatief is om grootschalige discotheken/partycentra als de zwaarste categorie I te bestempelen en de lichtere drankverstrekkers (café/bars) samen te voegen met restaurants in II en spijzen/fastfood zonder alcohol ongewijzigd in III te houden.

BIJLAGE 3 Ontwikkelingen Horecabeleid sinds 1986

1. Nota horecabeleid 1986

In 1986 werd de eerste Nota Horecabeleid vastgesteld. Doelstellingen:

- een weloverwogen ruimtelijke invulling van horecabedrijven
- een goed voorzieningenniveau op het gebied van horecabedrijven;
- handhaving van de (nachtelijke) rust op straat in nabijheid horeca;
- afstemming van het horecabeleid op het uitgangspunt van het optimaal handhaven van een goed woon- en leefklimaat.

Voor de uitwerking van deze doelstellingen werd onderscheid gemaakt tussen drie vormen van horeca:

1. horeca I: vormen waar in hoofdzaak alcoholische drank wordt verstrekt en waarvan de exploitatie doorgaans een aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt en een grotere druk op de openbare orde met zich meebrengt (cafe's, bars etc.);
2. horeca II: vormen waar in hoofdzaak maaltijden worden verstrekt en waarvan de exploitatie doorgaans geen aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt (restaurants, hotels etc.);
3. horeca III: vormen waar naast kleinere etenswaren, in hoofdzaak alcoholvrije drank wordt verstrekt en waarvan de exploitatie onder omstandigheden een aantasting van het woon- en leefklimaat en een grotere druk op de openbare orde met zich mee kunnen brengen (snackbars, broodjeszaak, lunchroom etc.).

Deze categorie kent twee vormen:

IIIa: vormen die zich qua exploitatie en openingstijden richten op de reguliere horeca en een druk op de omgeving kunnen veroorzaken;

IIIb: vormen die zich qua exploitatie en openingstijden richten op de winkelvoorzieningen en geen druk op de omgeving veroorzaken.

Dit leidde tot het volgende wensbeeld:

- a. het vestigen van horeca I en IIIa op openbare stedelijke plekken met veel ruimte, meer sociale controle en een grotere beheersbaarheid: stadserfpleinen en dan met name de Brink werden geschikt geacht
- b. het terugdringen van horeca I en IIIa uit de Overstraten;
- c. geen restrictief beleid met betrekking tot horeca II en IIIb;
4. beperkt houden van horeca I en IIIa elders in de binnenstad.

2. Bijstelling horecabeleid in 1993.

Het beleid uit 1986 is vervolgens met succes in de praktijk gebracht. In de binnenstad, en dan vooral op de Brink, hebben zich veel nieuwe zaken gevestigd waardoor het aantal horecabedrijven van 98 in 1986 gegroeid is naar 132 in 1992, zonder negatieve effecten. Daarnaast zijn er veel zaken verdwenen uit de Overstraten. De Leefmilieuverordening Overstraten heeft hieraan als overbruggingsmaatregel een goede

bijdrage geleverd. Voor wat betreft de Overstraten kon het beleid uit 1986 in 1993 als gerealiseerd worden beschouwd. Voor het overige werd gesteld dat dit beleid in hoofdlijnen kon worden gecontinueerd. Toch werd het noodzakelijk geacht het beleid in 1993 op een paar punten bij te stellen en te actualiseren.

3. Bijstelling in 1993: Groei op de stadserflokaties.

Brink

In het beleid uit 1986 is vastgelegd dat 50% van de gevelwanden gebruikt zou mogen worden voor horecadooelinden. Vanwege de toename van het aantal horecabedrijven op de Brink werd het wenselijk om de grenzen nauwkeuriger aan te gaan geven. Daarom werd dit vage criterium bij besluit van het college van 6 februari 1990 nader geconcretiseerd.

Daartoe werd de Brink ingedeeld in sectoren, analoog aan het maximumstelsel m.b.t. ontheffingen van het sluitingsuur, en werd per sector een maximum aantal horecabedrijven aangegeven. Zo ontstond een maximumstelsel voor nieuwe horecavestigingen aan de Brink, naast een maximumstelsel voor horecavestigingen met een ontheffing sluitingsuur.

Dit beleid kon worden voortgezet met dien verstande dat alleen de situatie voor wat betreft de sector tussen Rijkmanstraat en Bokkingshang geactualiseerd moest worden. Bij bovengenoemd besluit werd bepaald om geen horeca I toe te staan in dit gebied, terwijl er op dat moment al drie bedrijven gevestigd waren. Voorgesteld wordt om het maximum aantal horecabedrijven in deze sector op 3 te stellen zodat recht werd gedaan aan de feitelijke situatie.

Grote Kerkhof, Nieuwe Markt en Welle.

In het beleid uit 1986 werd de nadruk gelegd op de Brink als lokatie voor de vestiging van nieuwe horecabedrijven. Desondanks waren er ook mogelijkheden voor horecavestigingen op het Grote Kerkhof en Nieuwe Markt en wel tot 30% van de gevelwanden. Nu de Brink langzamerhand "vol" raakte, ontstond de vraag naar horecavestigingen op deze lokaties.

Als beleidsuitgangspunt werd daarbij gekozen voor een versterking van de relatie tussen de IJssel en de binnenstad/stadserven in samenhang met de cultuur-historische en toeristische betekenis. Daarom werd voorgesteld om ook horeca te entameren langs de looproute tussen IJssel en binnenstad met als doelstelling een circuitvorming tussen stadserven onderling via de Welle-zone. Deze doelstellingen staan ook centraal in het bestemmingsplan Duimpoort.

Daarom werd voorgesteld om ook voor deze lokaties een maximumstelsel vast te stellen zodat duidelijkheid werd verschaft aan alle betrokkenen. In aansluiting op het collegebesluit voor de Brink en op de percentages gevelwand uit de nota van 1986 betekende dit concreet:

- maximaal 8 horecabedrijven op het Grote Kerkhof waarvan 6 met een ontheffing sluitingsuur. Dit plein wordt bovendien verdeeld in twee

sectoren waarbij de zuidzijde met de sterkere woonfunctie (zijde Latijnse school) gevrijwaard wordt van nieuwe horecavestigingen;

- maximaal 6 bedrijven op de Nieuwe Markt waarvan 2 met een ontheffing sluitingsuur;

- maximaal 10 bedrijven aan de Welle waarvan 5 met een ontheffing sluitingsuur. Hiervoor is een aparte sector H ingesteld; vooral het gebied van de Van Leusen-panden lijkt bijzonder aantrekkelijk voor horeca met een sterke terrasexploitatie.

Bij het vaststellen van deze maxima is, naast het percentage gevelwand, getracht een aanvaardbaar evenwicht te vinden tussen de horeca- en de woonfunctie van deze stadserflokaties.

Uiteraard wordt iedere concrete aanvraag getoetst aan het APV-criterium openbare orde/woon- en leefklimaat, afhankelijk van de exploitatievorm, grootte en exacte lokatie etc; ruimte in het beleid betekent niet dat iedere aanvraag ook automatisch gehonoreerd moet worden.

4. Bijstelling in 1993: Verfijning sectorindeling.

Dit betekende in 1993 dat er een verfijning van de sectorindeling van het maximumstelsel m.b.t. de ontheffingen sluitingsuur voor wat betreft de stadserflokaties moest plaatsvinden zodat een en ander aan zou sluiten op de onder 2 bedoelde maxima. Dit had tot gevolg dat het maximale aantal ontheffingen sluitingsuur in de binnenstad groeide van 49 naar 60 (overigens werden er op dat moment maar 30 ontheffingen gebruikt).

Het totaalbeeld als gevolg van deze bijstellingen is te vinden in de bijlage Horecasectoren; per sector wordt aangegeven de grenzen van de sector, de gevestigde horecabedrijven, het maximum aantal ontheffingen sluitingsuur en v.w.b. de stadserflokaties, het maximum aantal vestigingen.

5. Bijstelling in 1993: Verfijning horeca-categorieën.

Voorts werden de eetcafé's en de sociëteiten duidelijk ingedeeld in het horecabeleid:

- eetcafé's met ontheffing sluitingsuur werden beschouwd als zijnde horeca I en zonder ontheffing als horeca II;
- studentensociëteiten e.d. worden beschouwd als horeca I maar sociëteiten bij ziekenhuizen en bejaarden- of verzorgingstehuizen als horeca II.

Dit leidde tot de volgende lijst van horeca-categorieën:

Categorie I	Categorie II	Categorie III (a of b)
1. cafe	1. restaurant	1. koffiehuis
2. bar	2. petit-restaurant	2. koffiebar
3. nachtclub	3. bistro	3. coffeeshop
4. sociëteit (zie ook II.14)	4. pizzeria	4. ijssalon
5. jongerencentrum	5. poffertjeszaak	5. broodjeszaak
6. ontmoetingscentrum	6. pannenkoekenhuis	6. lunchroom
7. zalenexploitatie	7. hotel	7. snackbar
8. discotheek-dancing	8. hotel-restaurant	8. shoarmazaak
9. sexclub	9. pension	9. theehuis
10. eetcafe met nachtvergunning	10. traiteur	10. theehuis
	11. taverne	11. afhaalcentrum
	12. bodega	12. rest. spoorweg
	13. eetcafe zonder nachtvergunning	13. rest. busstation
	14. sociëteiten bij ziekenhuizen en bejaarden- of verzorgingstehuizen	14. automatiek.
	15. bioscopen	15. creperie
		16. patisserie
		17. snelbuffet
		18. eethuis